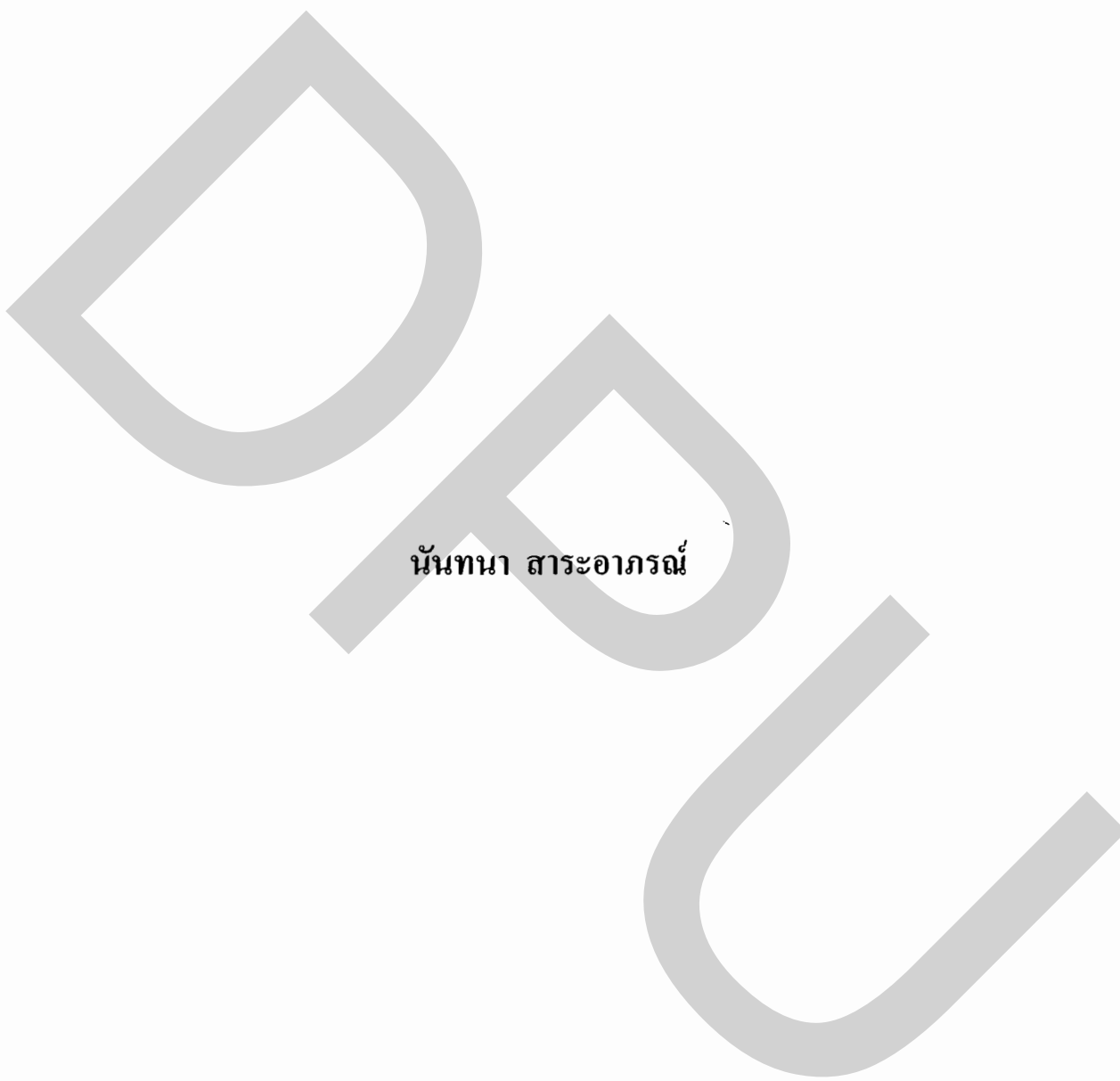

ปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

นันทนา สารอารมณ์

ภาคินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2555

Factors Affecting Supply of Loan of Commercial Banks in Thailand

Nanthana Sara-a-porn

เลขที่หนังสือ	0223926
วันที่	14 ธ.ค. 2556
จำนวนเงิน	339,1753
	964189
	[2556]
	๒๒

A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Business Economics

Department of Economics

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2012

ใบรับรองภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อภาคนิพนธ์ ปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินค้าของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

เสนอโดย นันทนา สาระอาภรณ์

สาขา เศรษฐศาสตร์ สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ อาจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ คนจริง

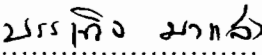
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบภาคนิพนธ์แล้ว

 ..... ประธานกรรมการ

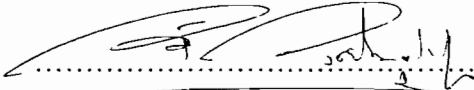
(อาจารย์ ดร.เขวาลักษณ์ ราชแพทยาคม)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ คนจริง)

 ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บรรเทิง มาแสง)

 ..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิษณุ วงศ์สินศิริกุล)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา จิตรน้อมรัตน์)

วันที่ 16 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

กิตติกรรมประกาศ

ภาคินพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความกรุณา และความช่วยเหลือจาก ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะท่านอาจารย์ ดร. ชัยวัฒน์ คนจริง อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา ช่วยชี้แนะ ตรวจสอบและแก้ไข ข้อบกพร่องจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ ตลอดช่วงระยะเวลาการทำภาคินพนธ์ นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติพี่น้อง ที่ทำให้ข้าพเจ้ามีวันนี้ได้ ขอขอบคุณ บุคลากรของบัณฑิตวิทยาลัย โดยเฉพาะบุคลากรของคณะเศรษฐศาสตร์ ที่คอยให้คำแนะนำขั้นตอน และระยะเวลาที่ต้องนำเสนอด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด กลุ่มเพื่อนร่วมรุ่นคณะเศรษฐศาสตร์ พี่ๆ และเพื่อนๆ ที่คอยให้กำลังใจในยามที่ท้อถอย และให้การสนับสนุนโดยการจัดหาหนังสือ รวมทั้ง ช่วยเหลือในการหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้คำแนะนำการใช้และประมวลผลจากโปรแกรม Eviews พร้อมทั้งขอขอบคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ที่ให้ โอกาสและสนับสนุนด้านค่าเล่าเรียน จนทำให้ข้าพเจ้าสามารถสำเร็จการศึกษาปริญญานี้ได้ ซึ่งข้าพเจ้า จักได้นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษานี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติในทุกโอกาส

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ภาคินพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านและผู้สนใจ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ขอมอบคุณงามความดีและความสำเร็จทุกประการแด่ผู้มีพระคุณ ทุกท่านที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดมา หากมีข้อผิดพลาดบกพร่องประการใด ข้าพเจ้า ขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นันทนา สาระอาภรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 วิธีการศึกษา.....	6
1.6 นิยามศัพท์.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.2 สมมติฐานของการศึกษา.....	13
2.3 เครื่องมือการวิเคราะห์ทางสถิติ.....	15
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3. ระบบธนาคารพาณิชย์ไทย.....	26
3.1 โครงสร้างระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.....	26
3.2 ประเภทสินเชื่อ.....	28
3.3 หลักเกณฑ์ที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ใน การพิจารณาสินเชื่อและประเมินความเสี่ยง.....	31
3.4 สถานการณ์เศรษฐกิจช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2553.....	36
3.5 สถานการณ์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในช่วงปี พ.ศ. 2545 – 2553.....	47

สารบัญ (ต่อ)

4. ผลการวิเคราะห์.....	61
4.1 การทดสอบปัญหา Multicollinearity.....	61
4.2 การสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์.....	62
4.3 ผลการประมาณการสมการและความน่าเชื่อถือทางสถิติ.....	63
4.4 การทดสอบปัญหาอัตตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation).....	64
4.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติของสมการ.....	64
5. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	68
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	68
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก ก. ตารางแสดงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	79
ภาคผนวก ข. ตารางแสดงข้อมูลเศรษฐกิจและ ผลการวิเคราะห์สมการจากโปรแกรม Eviews.....	80

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจำแนกตามประเภทรายจ่ายในช่วงปี 2551 – 2553	1
1.2 แสดงสัดส่วนเงินให้สินเชื่อจำแนกตามประเภทลูกหนี้ในช่วงปี 2551 – 2553.....	2
1.3 แสดงอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก ร้อยละของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม อัตราการขยายตัวของสินเชื่อและมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของไทย ช่วงปี พ.ศ. 2536 – 2553.....	4
2.1 สมมติฐานทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม.....	13
3.1 แสดงจำนวนธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย จำแนกตามประเภทกิจการ.....	26
3.2 แสดงรายชื่อธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย จำแนกตามประเภทกิจการ ณ ปี 2553.....	27
3.3 แสดงจำนวนที่ตั้งและสาขาของธนาคารพาณิชย์ ในประเทศไทยจำแนกตามรายภาค ณ ปี 2553.....	28
3.4 แสดงสัดส่วนการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยจำแนกตามประเภทกิจการและสินเชื่อระหว่างปี 2545 – 2553.....	30
3.5 แสดงข้อมูลเศรษฐกิจที่สำคัญ ระหว่างปี 2545 – 2547	39
3.6 แสดงข้อมูลเศรษฐกิจที่สำคัญ ระหว่างปี 2548 – 2550	42
3.7 แสดงข้อมูลเศรษฐกิจที่สำคัญ ระหว่างปี 2551– 2553	46
3.8 แสดงสถานการณ์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในประเทศไทยแยกตามประเภทกิจการ.....	58
3.7 แสดงอัตราการเพิ่มขึ้น / ลดลงของเงินฝาก สินเชื่อ และหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL).....	60

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงปริมาณเงินให้กู้.....	12
2.2 แสดงการแจกแจงระดับนัยสำคัญของค่าสถิติ	
Durbin – Watson	18

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงปริมาณเงินให้กู้.....	12
2.2 แสดงการแจกแจงระดับนัยสำคัญของค่าสถิติ Durbin – Watson	18

หัวข้อภาคนิพนธ์	ปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ชื่อนักศึกษา	นันทนา สารระอาภรณ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ชัยวัฒน์ คนจริง
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ได้นำเสนอการวิเคราะห์ ปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ภายหลังจากอุตสาหกรรมและการเงิน การวิเคราะห์ใช้วิธีการทางเศรษฐมิติสร้างแบบจำลองสมการในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน ประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาสที่รวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในช่วงปี 2545 จน ถึงปี 2553 โดยใช้ตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ และปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. ปริมาณเงินฝากของธนาคาร และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือมีผลกระทบต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเมื่อปริมาณเงินฝากของธนาคาร หรือมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น หรือลดลง 1 ล้านบาท จะมีผลทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นหรือลดลง 0.518648 ล้านบาท และ 0.406161 ล้านบาท ตามลำดับ โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่
2. ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ และปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่ไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
3. โดยที่ปริมาณเงินฝากของธนาคาร เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลมากที่สุดต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อ ดังนั้น ธนาคารจึงควรให้ความสำคัญกับการระดมเงินฝาก โดยเฉพาะเงินฝากประจำ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการสินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเงินฝากไปจัดสรรสินเชื่อให้แก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน และการอุปโภคบริโภค ส่งผลให้เกิดความเจริญเติบโตแก่ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

Thematic Paper Title   Factors Affecting Supply of Loan of Commercial Banks in Thailand
Author   Nanthana Sara-a-porn
Thematic Paper Advisor   Dr. Chaiwat Konjing
Department   Business Economics
Academic Year   2011

ABSTRACT

This paper is an attempt to analyze factors affecting the supply of loan of commercial banks in Thailand with the main objective to identify and analyze factors affecting loan allowances of the commercial banks after the latest economic and money crisis in Thailand. The study employed econometric method by constructing the multiple linear regression model and using an ordinary least squares for estimating parameters. The quarterly time – series data during the period 2002 – 2010 and 4 variables (deposit, gross domestic product, foreign borrowing and non performing loan) were used for analysis.

Working through the above methodology leads to the following results and implications:

1. The amount of bank deposit (DEP) and gross domestic product (GDP) are the important factors determining the amount of loan of commercial banks in Thailand, with positive relationship. That is, when DEP or GDP increases or decreases by 1 million baht, the amount of loan of commercial banks in Thailand will increase or decrease by 0.518648 and 0.406161 million baht respectively, with other factors held constant.
2. The amount of foreign borrowing, and non performing loan are not significant factors determining loan of commercial banks in Thailand.
3. Since the amount of bank deposit is the most important factor determining the amount of loan provided by the commercial banks, it is recommended that commercial banks put more efforts to increase the bank deposits, particularly the fixed deposits. This will lead to greater loan supply and investment, hence would later bring about the greater economic growth.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน ประเทศไทยใช้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) เป็นตัวชี้วัดภาวะการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เป็นผลผลิตจากทุกภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย การลงทุน (Investment : I) การบริโภค (Consumption : C) การใช้จ่ายภาครัฐบาล (Government Expenditure : G) และการส่งออกสุทธิ (Net Export) ในบรรดาภาคเศรษฐกิจเหล่านี้ ภาคการลงทุนถือว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภาคเศรษฐกิจอื่นๆ โดยในปี พ.ศ. 2553 มูลค่าการลงทุนมีสัดส่วนอยู่ถึงร้อยละ 22 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ รองลงมาจากภาคการบริโภคที่มีสัดส่วนร้อยละ 51.4 (ตารางที่ 1.1) โดยมีทิศทางการเคลื่อนไหวไปในทางเดียวกันกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า อัตราการลงทุนจะเป็นไปตามความสามารถของระบบเศรษฐกิจ นั่นก็หมายความว่า เมื่อใดที่เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง การลงทุนไม่ว่าจะเป็นในภาคธุรกิจ หรือภาคอุตสาหกรรม ก็จะขยายตัวตาม ดังเช่นในปี 2553 เมื่อเศรษฐกิจ ขยายตัวร้อยละ 7.8 อัตราการลงทุน ก็ขยายตัวร้อยละ 9.4 แต่ในปี 2552 เมื่อเศรษฐกิจหดตัวร้อยละ 2.3 อัตราการลงทุน ก็ลดลงร้อยละ 9.2 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553 : vi) หากค่าดัชนีการลงทุนของภาคเอกชนมีทิศทางเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่า สภาวะเศรษฐกิจของประเทศยังเอื้ออำนวยต่อการลงทุน รวมทั้งผู้บริโภคมีรายได้มากพอที่จะสามารถบริโภคได้เพิ่มขึ้น จึงเกิดการขยายตัวในภาคการผลิต หรือเพิ่มการลงทุนนั่นเอง

ตารางที่ 1.1 แสดงสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจำแนกตามประเภทรายจ่ายในช่วงปี 2551 - 2553

ประเภททุกหนี้	หน่วย : พันล้านบาท					
	2553	ร้อยละ	2552	ร้อยละ	2551	ร้อยละ
ภาคการบริโภค	2,361	51.4	2,253	52.9	2,279	52.2
ภาคการลงทุน	995	21.6	874	20.5	963	22.1
ภาครัฐบาล และอื่นๆ	1,240	27.0	1,136	26.6	1,123	25.7
รวม	4,596	100	4,263	100	4,365	100

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและการคำนวณ

อย่างไรก็ตาม การที่ภาคธุรกิจเอกชนจะลงทุนขยายกิจการ หรือขยายกำลังการผลิตได้นั้น ผู้ประกอบการมีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์การเงินที่เพียงพอ จึงจะสามารถขยายกิจการได้ตามที่ ต้องการ ผู้ประกอบการรายใดที่มีเงินทุนของตนเองไม่เพียงพอ ก็จำเป็นต้องอาศัยสินเชื่อจากแหล่ง เงินทุนภายนอกมาสมทบ สำหรับแหล่งเงินทุนภายนอก ที่สำคัญ ก็คือธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นแหล่งให้ สินเชื่อที่มีความสำคัญ และมีบทบาทสูงในการจัดสรรสินเชื่อสู่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ ในประเทศ เนื่อง จากเป็นสถาบันการเงินหลักที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงิน (Financial Intermediaries) ในการ ระดมเงินออมจากภาคประชาชน และการกู้ยืม ทั้งจากภายใน และภายนอกประเทศแล้วนำมาปล่อย สินเชื่อให้กับภาคธุรกิจกว่าร้อยละ 40 ที่เหลือเป็นการปล่อยให้กับภาครัฐ ภาคครัวเรือน และภาคอื่นๆ (ตารางที่ 1.2) ซึ่งการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว นอกจากจะก่อให้เกิดการลงทุนแล้ว ยังก่อให้เกิดการจ้างงาน และการอุปโภคบริโภคด้วย ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัว และเพื่อให้ ธนาคารพาณิชย์สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกได้อย่างสมบูรณ์ในการขับเคลื่อนให้ธุรกิจและเศรษฐกิจของ ประเทศเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง การปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ให้กับผู้ประกอบการ จึงมี ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ ระวังและเข้มงวด เพื่อที่จะมีรายได้ดอกเบี้ย รับจากการให้สินเชื่อ ที่เป็นรายได้หลักของธนาคารพาณิชย์กลับคืนมาเพียงพอกับต้นทุน ทั้งต้นทุน ค่าดอกเบี้ยเงินฝากที่เป็นต้นทุนสำคัญ และต้นทุนค่าดำเนินการต่างๆ ของธนาคารพาณิชย์ โดยสินเชื่อ ดังกล่าวต้องไม่ทำให้เกิดสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หนี้เสีย หรือหนี้ด้อยคุณภาพ (Non Performing Loan : NPL) และหากเกิดสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ก็ต้องเกิดอยู่ในระดับที่ต่ำสุด ทั้งนี้ เนื่องจาก ระดับของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ เป็นข้อมูลที่บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ให้ความสำคัญ และใช้เป็นตัวชี้วัดระดับความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งความมั่นคงของธนาคาร พาณิชย์ดังกล่าว เป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อความอยู่รอด และความเจริญของประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม และการที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศจะเจริญรุดหน้าได้มากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีระบบ ธนาคารพาณิชย์คอยให้การสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ภาคธุรกิจ ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน ดังนั้น จึงถือได้ว่าธนาคารพาณิชย์เป็นเสมือนหัวใจในการประกอบธุรกิจและการเงินของประเทศ หากระบบ ธนาคารพาณิชย์มีความมั่นคงสูง เศรษฐกิจของประเทศนั้นก็จะมีแนวโน้มความเจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 1.2 แสดงสัดส่วนเงินให้สินเชื่อจำแนกตามประเภทลูกหนี้ในช่วงปี 2551 – 2553

ประเภทลูกหนี้	2553		ร้อยละ		2551		ร้อยละ	
	2553	ร้อยละ	2552	ร้อยละ	2551	ร้อยละ		
ภาคธุรกิจ	3,852	44.0	3,645	46.7	3,897	51.6		
ภาครัฐ ภาคครัวเรือน และอื่นๆ	4,911	56.0	4,162	53.3	3,652	48.4		
รวม	8,763	100	7,807	100	7,549	100		

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทยและการคำนวณ

โดยที่ประเทศไทยมีเป้าหมายที่จะเป็นศูนย์กลางการเงินในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา รัฐบาลจึงได้ทยอยออกมาตรการผ่อนปรนทางการเงิน จนในปี พ.ศ. 2536 ได้เปิดให้มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศได้อย่างเสรี ขณะที่ยังไม่ได้ออกมาตรการกำกับที่รัดกุม ทำให้สถาบันการเงิน รวมทั้งธนาคารพาณิชย์ต่างพากันกู้เงินจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก แล้วนำมาปล่อยกู้ในประเทศ ส่งผลต่อเนื่องให้ปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์สูงกว่าปริมาณเงินฝาก โดยในปี พ.ศ. 2536 อัตราส่วนปริมาณสินเชื่อต่อปริมาณเงินฝากคิดเป็น 1.11 เท่า และเพิ่มเป็น 1.45 เท่าในปี 2540 (ตารางที่ 1.3) โดยการปล่อยสินเชื่อในส่วนใหญ่นั้นไปในสินทรัพย์คือยืม คือใช้ในการเก็งกำไรทรัพย์สินที่ราคาสูงเกินจริง เช่น ภาคอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ประกอบกับ หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาการปล่อยสินเชื่อให้กับลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ในสมัยนั้น เน้นที่มูลค่าของหลักประกันเป็นหลัก กล่าวคือธนาคารจะปล่อยสินเชื่อให้ถ้าหากหลักประกันมีมูลค่าเท่ากับยอดเงินกู้หรือสูงกว่า โดยหลักประกันส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของที่ดินและหุ้น ซึ่งมีมูลค่าผันผวน ขึ้นลงตามภาวะเศรษฐกิจ ขณะเดียวกัน กระบวนการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของธนาคารพาณิชย์ โดยเฉพาะการพิจารณาเครดิต และการอนุมัติสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ เน้นการกระจายอำนาจที่ออกจากศูนย์กลาง ผนวกกับข้อจำกัดในระบบการตรวจสอบ จึงทำให้การขยายสินเชื่อในระยะนั้น ได้รับอิทธิพลจากความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้มีอำนาจในการอนุมัติสินเชื่อกับลูกค้า รวมทั้งในบางกรณีก็อาจขาดความโปร่งใส ก่อให้เกิดการปล่อยสินเชื่อในลักษณะเอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้ประเทศไทย ได้ประสบกับวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน ในปี พ.ศ. 2540 ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์มีสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากร้อยละ 19.8 ของสินเชื่อรวม เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2540 มาสูงสุดที่ร้อยละ 47.7 ในเดือนพฤษภาคม 2542 (จิรพรรณ โอพารธนาเศรษฐ์ วสันต์ ยศสมแสน สมหมาย ศิริธรรม ศิริพร ศิริปัญญาวัฒน์ 2551, 17) หลังจากนั้น ได้ก่อให้เกิดความระมัดระวัง และความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น ส่งผลให้การปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2541 ลดลง โดยมีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 14.9 และต่อเนื่องไปจนถึงปี พ.ศ. 2544 ที่ยังคงลดลงร้อยละ 7.3 ขณะเดียวกันอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจโดยรวมก็ลดลงร้อยละ 1.3 ในปี พ.ศ. 2540 และร้อยละ 10.5 ในปี พ.ศ. 2541 (ตารางที่ 1.3)

จากสถานการณ์ที่ธนาคารพาณิชย์ ขาดความสมดุลของธุรกรรมเงินฝากกับสินเชื่อ โดยมีปริมาณเงินฝากเข้ามามากกว่าปริมาณที่ปล่อยให้สินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์จึงต้องเผชิญกับปัญหาสภาพคล่องล้มระบบ ซึ่งเป็นผลให้อัตราส่วนของเงินปล่อยสินเชื่อต่อเงินฝากลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 1.45 เท่า ในปี 2540 เหลือ 0.85 เท่า ในปี พ.ศ. 2544 ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2545 ธนาคารพาณิชย์จึงมีความจำเป็นต้องปล่อยสินเชื่อให้มากขึ้น โดยเน้นการปล่อยสินเชื่อรายย่อย ทำให้มีอัตราส่วนการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 0.91 เท่า ในไตรมาสที่สี่ของ ปี พ.ศ. 2545 และเป็น 1.17 เท่า ในไตรมาสที่สี่ของปี พ.ศ.

2553 (ตารางที่ 1.3) อย่างไรก็ดี แม้ว่าธนาคารพาณิชย์ จะขยายการปล่อยสินเชื่อมากขึ้นแต่ธนาคารพาณิชย์ ยังคงสามารถรักษาระดับอัตราสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ ณ ไตรมาสที่สี่ ปี พ.ศ. 2553 มีระดับสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่รวมอยู่ที่ร้อยละ 3.6 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการมีนโยบายการให้สินเชื่อที่เข้มแข็ง และความสามารถในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพของธนาคารพาณิชย์

ตารางที่ 1.3 แสดงอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก ร้อยละของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่รวม และอัตราการขยายตัวของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของไทย ช่วงปี พ.ศ. 2536 – 2553

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	CR	DEP	อัตราส่วน CR/DEP (เท่า)	อัตรายาย ตัวของ CR (ร้อยละ)	NPL	อัตราส่วน NPL/CR (ร้อยละ)	GDP	อัตรายาย ตัวของ GDP (ร้อยละ)
2536	2,676	2,413	1.11	23.8	na	na	2,471	na
2537	3,305	2,713	1.22	23.5	na	na	2,693	9.0
2538	3,992	3,161	1.26	20.8	na	na	2,942	9.2
2539	4,626	3,611	1.28	15.9	na	na	3,115	5.9
2540	6,151	4,230	1.45	33.0	na	na	3,073	(1.3)
2541	5,233	4,662	1.12	(14.9)	2,351	44.9	2,750	(10.5)
2542	5,104	4,641	1.10	(2.5)	2,004	39.3	2,872	4.4
2543	4,649	4,864	0.96	(8.9)	823	17.7	3,008	4.7
2544	4,309	5,079	0.85	(7.3)	459	10.7	3,074	2.2
2545	4,624	5,188	0.89	7.3	743	16.1	3,237	5.3
2546	4,728	5,510	0.86	2.3	619	13.1	3,468	7.1
2547	5,220	5,752	0.91	10.4	570	10.9	3,688	6.3
2548	5,681	6,243	0.91	8.8	471	8.3	3,858	4.6
2549	5,893	6,620	0.89	3.7	440	7.5	4,055	5.1
2550	6,229	6,605	0.94	5.7	453	7.3	4,259	5.0

ตารางที่ 1.3 (ต่อ)

ปี	CR	DEP	อัตราส่วน CR/DEP (เท่า)	อัตราขยาย- ตัวของ CR (ร้อยละ)	NPL	อัตราส่วน NPL/CR (ร้อยละ)	GDP	อัตราขยาย ตัวของ GDP (ร้อยละ)
2551	7,549	7,156	1.05	21.2	397	5.3	4,365	2.5
2552	7,807	7,121	1.10	3.4	376	4.8	4,263	(2.3)
2553	8,763	7,489	1.17	12.2	313	3.6	4,596	7.8

หมายเหตุ : CR หมายถึงปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

DEP หมายถึงปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

NPL หมายถึงปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

GDP หมายถึงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของไทย

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการคำนวณ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์สินเชื่อระบบธนาคารพาณิชย์ของประเทศไทย ในระยะหลังวิกฤติเศรษฐกิจและการเงินล่าสุด
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวนโยบายบริหารสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยที่สอดคล้องกับสถานะปัจจัยทางเศรษฐกิจ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลสถานการณ์การให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ของประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน
2. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของระบบธนาคารพาณิชย์
3. ข้อเสนอแนะแนวนโยบายบริหารสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในอนาคต

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1. วิเคราะห์สถานการณ์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาพรวมของประเทศไทย ในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 โดยการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้านเงินฝาก สินเชื่อ สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ประเภทสินเชื่อ และหลักเกณฑ์ที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อ และประเมินความเสี่ยง ตลอดจนโครงสร้าง จำนวน และประเภทของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย รวมทั้งสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศในช่วงดังกล่าว

2. ศึกษาวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับปริมาณเงินให้กู้ของระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยโดยวิธีเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลรายได้ไตรมาสช่วงปี พ.ศ. 2545 – 2553

1.5 วิธีการศึกษา

1.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิซึ่งจะครอบคลุมข้อมูลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย เช่น งบดุล งบกำไรขาดทุน ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยรวบรวมจากรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่วนข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณประกอบด้วย ข้อมูลปริมาณเงินให้สินเชื่อ ปริมาณเงินฝาก ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย รวมทั้งมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ถึงปี พ.ศ. 2553

1.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเท็จจริงต่างๆ รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับระบบธนาคารพาณิชย์ และระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แก่ โครงสร้าง จำนวน ประเภท และข้อมูลด้านสินเชื่อ เช่น ประเภทของสินเชื่อ และหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อ และประเมินความเสี่ยง เป็นต้น ตลอดจนสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศและสถานการณ์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2553 ทั้งด้านเงินฝาก สินเชื่อ หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่เลือกไว้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศกับตัวแปรตาม คือ

ปริมาณเงินให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศ การวิเคราะห์ใช้แบบจำลองถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression Model) สำหรับการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการของแบบจำลอง ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method : OLS)

1.6 นิยามศัพท์

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (Gross Domestic Product : GDP) หมายถึง มูลค่าตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ที่ถูกผลิตในประเทศในช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยไม่คำนึงว่าผลผลิตนั้นจะผลิตขึ้นมาด้วยทรัพยากรของชาติใด ซึ่งถูกคิดค้นโดย Simon Kuznets นักเศรษฐศาสตร์ชาวรัสเซีย และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ถึงมาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศนั้นๆ

การธนาคารพาณิชย์ หมายถึง การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันได้กำหนดไว้ และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น การให้กู้ยืม ซื้อขายหรือเก็บเงินตามตั๋วเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด ซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ จะประกอบธุรกิจประเภทอื่นๆ อันเป็นประเพณีของธนาคารพาณิชย์ด้วยก็ได้ สำหรับธนาคารพาณิชย์ (Comercial Bank) คือธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วย

ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (ระบบธนาคารพาณิชย์ หรือธนาคารพาณิชย์) หมายถึง ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย (ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ไทย หรือธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ ธนาคารเพื่อรายย่อย และธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ) และสาขานานาชาติพาณิชย์ต่างประเทศ

สินเชื่อ หมายถึง ความไว้วางใจของบุคคล (นิติบุคคล) ฝ่ายหนึ่งที่มีต่อบุคคล (นิติบุคคล) อีกฝ่ายหนึ่ง ความไว้วางใจดังกล่าว ทำให้เกิดความสามารถในการกู้ยืมเงิน หรือซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ โดยมีสัญญาว่าจะชำระหนี้ หรือชำระค่าสินค้านั้นในอนาคต ซึ่งบุคคล หรือนิติบุคคลในที่นี้อาจหมายรวมถึงทั้งผู้ให้สินเชื่อ ได้แก่ สถาบันการเงินต่าง ๆ และผู้ที่ได้รับสินเชื่อ ซึ่งได้แก่ บุคคลทั่วไป บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นต้น

สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือหนี้เสีย (Non Performing Loan : NPL) หมายถึงเงินให้สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ และสูญ ตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นในประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยเรื่องสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยจะ

ไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ของธนาคารพาณิชย์ ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2545 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ธนาคารพาณิชย์กันสำรองครบร้อยละ 100 และตัดออกจากบัญชีแล้วแต่ยังไม่ได้บันทึกกลับเข้ามาในบัญชี

เงินให้สินเชื่อ หมายถึงการให้กู้ยืมทุกประเภทของสถาบันการเงิน ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ให้กู้ยืมเงิน เงินเบิกเกินบัญชี ซื่อ ซื่อลด รับช่วงซื้อลดตัวเงิน และการจ่ายเงินชดใช้ตามภาระผูกพันทุกประเภท เช่น เป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายหรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้เคยค้า หรือเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพันตามเล็ดเตอร์ออฟเครดิต เป็นต้น

ปริมาณเงินกู้ยืม หมายถึง ปริมาณเงินกู้ที่ลูกหนี้กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์

อัตราดอกเบี้ย หมายถึง อัตราผลตอบแทนที่ผู้กู้ต้องชำระให้แก่ผู้ให้กู้ทั้งในรูปของเงิน หรือสิ่งของที่ประมาณค่าเป็นรูปตัวเงินได้ โดยคิดเป็นอัตราร้อยละต่อปี

ดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate : NEER) หมายถึงดัชนีวัดค่าเงินบาท โดยคำนวณจากอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาท กับสกุลเงินของประเทศต่าง ๆ ที่มีความสำคัญทางการค้าระหว่างประเทศของไทยโดยวิธีการเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

เงินฝาก หมายถึง เงินฝากทุกประเภทของสถาบันการเงิน ที่รับฝากจากประชาชน และสถาบันการเงินอื่น ซึ่งรวมถึงบัตรเงินฝากที่สถาบันการเงินออกจำหน่ายให้ประชาชน

เงินกู้ยืม หมายถึงเงินกู้ยืมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งหุ้นกู้ และตราสารหนี้ เจ้าหนี้ Margin และยอดสุทธิของลูกหนี้/เจ้าหนี้ Margin ตามธุรกรรมสัญญาซื้อคืนที่เกิดจากคู่สัญญา และธุรกรรมเดียวกัน และการขายลูกหนี้ที่ไม่เข้าข่ายเป็นการขายตามหลักการบัญชี

เงินกู้ยืมในประเทศ หมายถึงการให้กู้ยืมโดยผู้ให้กู้ยืมในต่างประเทศ ได้แก่ รัฐบาล เช่น กระทรวง ทบวง กรมของรัฐบาลไทย ธนาคารและสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ สาขาของธนาคารพาณิชย์ไทยในต่างประเทศ และสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ ตลอดจนกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารดังกล่าว และสำนักงานวิเทศธนกิจของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจในประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทประกันชีวิต และสถาบันการเงินอื่น ๆ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ และโรงรับจำนำ เป็นต้น รวมทั้ง อื่น ๆ ที่ไม่อาจแสดงไว้ในรายการข้างต้น

เงินกู้ยืมในต่างประเทศ หมายถึง การให้กู้ยืมโดยผู้ให้กู้ยืมในต่างประเทศ ได้แก่ บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาหรืออยู่ต่างประเทศ นิติบุคคล ตามกฎหมายต่างประเทศ เช่น รัฐบาลองค์การของรัฐ องค์การระหว่างประเทศ บริษัทจำกัด สหกรณ์ เป็นต้น ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่นในต่างประเทศ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่นในต่างประเทศ และผู้กู้ยืมอื่น ๆ ที่ไม่สามารถแสดงไว้ในรายการข้างต้น

บัญชีระหว่างกัน หมายถึงเงินกู้ยืมจากสำนักงานทั้งปวง ที่เป็นนิติบุคคลเดียวกันในต่างประเทศ รวมทั้งรายการเจ้าหนี้อื่น ๆ ด้วย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ภาคนี้พันธบัตรนี้ เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย การวิเคราะห์กรอบคลุมความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินให้สินเชื่อ (Loan) กับปริมาณเงินฝาก (Deposit : DEP) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP ตัวแทนของสถานะเศรษฐกิจ) ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (Foreign Borrowing : BO) และปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loan : NPL) โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จนถึงปี พ.ศ. 2553 รวม 36 ไตรมาส แนวคิดทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่สำคัญ 2 ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ทฤษฎีแห่งการแสวงหากำไรสูงสุด (Profit Maximization Theory) และทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (Loanable Fund Theory) เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ทางสถิติ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Regression Analysis and Correlation Analysis)

2.1.1 ทฤษฎีแห่งการแสวงหากำไรสูงสุด (Profit Maximization Theory) (วเรศ อุปปาดิก, 2533: 161-162)

ทฤษฎีนี้มีความเห็นว่า การศึกษาระดับจุลภาคของการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหากำไรสูงสุด (Maximize Profit) เช่นเดียวกับธุรกิจอื่นๆ โดยการถือสินทรัพย์และหนี้สินที่เหมาะสม เพื่อให้ได้กำไรสูงสุดนั้นจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขต่างๆ เช่น สินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ถืออยู่ ซึ่งสินทรัพย์เหล่านี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. สินทรัพย์ที่ได้ดอกผล หรือสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (Earning Assets) ได้แก่ เงินให้กู้ยืม และการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ
2. สินทรัพย์ที่ไม่ได้ดอกผล หรือสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - Earning Assets) ได้แก่ เงินสดสำรองตามกฎหมาย (Required Reserve) และเงินสดสำรองส่วนเกิน (Excess Reserve) โดยธนาคารพาณิชย์ จะพยายามดำรงเงินสดสำรองให้ได้ตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ซึ่งจะมีเงินสดสำรองส่วนเกินอยู่เพียงเล็กน้อย หลักการของกำไรสูงสุดกำหนดให้อุปทานของสินเชื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการให้สินเชื่อ และการศึกษาพฤติกรรมการจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์นั้น มีข้อ

สมมติฐานที่ว่า ธนาคารพาณิชย์ได้มีการปรับตัวในการถือครองสินทรัพย์ และหนี้สินให้มีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น อัตราดอกเบี้ยอุปสงค์ของเงินกู้ และนโยบายการเงินที่กำหนดโดยธนาคารกลาง เป็นต้น ในกรณีที่ธนาคารกลางใช้มาตรการทางการเงินด้วยการซื้อหลักทรัพย์ในตลาด ก็จะมีผลทำให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินสดสำรองทั้งหมด (Total Reserve) ของตนเพิ่มขึ้น ตลอดจนจะมีสัดส่วนสูงในสินทรัพย์ประเภทที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งจะมีผลทำให้ธนาคารพาณิชย์ ต้องขยายการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ยังต้องขึ้นอยู่กับต้นทุนของการให้สินเชื่อ และผลตอบแทนจากสินทรัพย์ นั้นๆ ด้วย ซึ่งถือเป็นหลักการจัดการสินทรัพย์ เพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรสูงสุด ส่วนการจัดการหนี้สินก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน

2.1.2 ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (Loanable Fund Theory) (วเรศ อุปปาดิก, 2537 : 96-98)

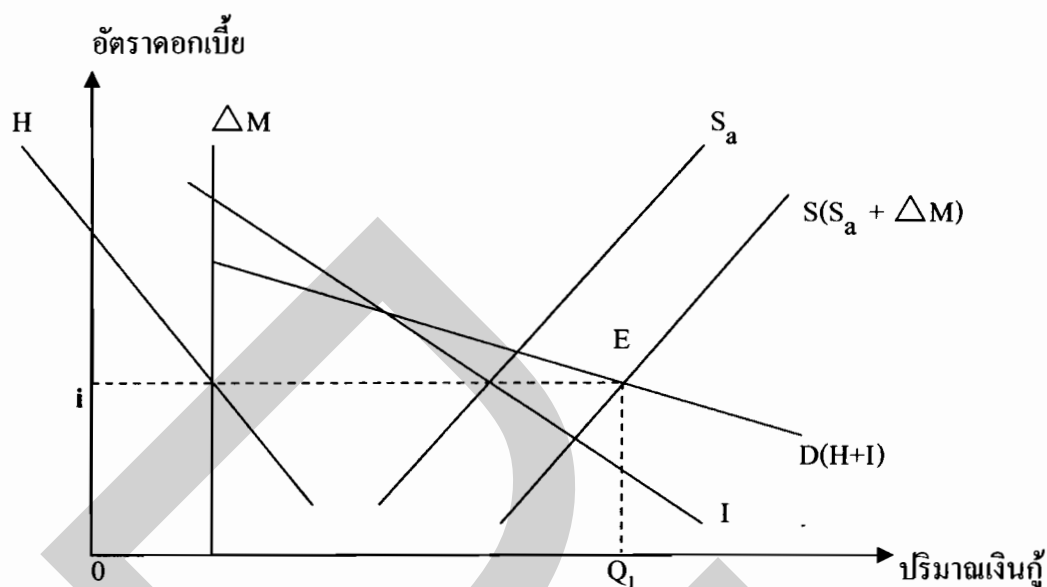
ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้นี้มีพื้นฐานคล้ายกับทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์ยุคคลาสสิก แต่ได้นำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของระบบเศรษฐกิจมาประกอบการวิเคราะห์มากขึ้น รวมทั้งยังมีความเห็นว่า อัตราดอกเบี้ยโดยแท้จริงแล้วไม่ได้จ่ายเพื่อการออม แต่เป็นการจ่ายสำหรับการให้เงินกู้ ไม่ว่าแหล่งเงินกู้นั้นจะมาจากไหน และกู้ไปเพื่อจุดประสงค์อะไร ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยจึงถูกกำหนดโดยอุปทานของเงินให้กู้ (Supply of Loanable Fund) กับอุปสงค์ของเงินขอกู้ (Demand for loanable Fund)

อุปทานของเงินให้กู้ (Supply of Loanable Fund) มีที่มาจาก 2 แหล่ง ได้แก่ เงินออม Saving : S_a และการเพิ่มปริมาณเงิน (ΔM) โดยการขยายสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์เข้าไปสู่ในตลาดสินเชื่อ ดังนั้น แนวคิดของการวิเคราะห์ จึงเป็นลักษณะของ “Flow Concept”

ส่วนอุปสงค์ของเงินกู้ (Demand for loanable Fund) นั้น ส่วนประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การลงทุน (Investment : I) และการถือเงินไว้เฉยๆ ไม่ได้ใช้ประโยชน์ (Hoarding : H) การถือเงินชนิดนี้อาจมีค่าเป็นลบ ซึ่งเรียกว่า “Dishoarding” โดยเกิดจากการที่ประชาชนนำเอาเงินที่ถือไว้เฉยๆ ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ (Hoarding) ในรอบปีที่ผ่านมา มาออกมาเป็นเงินทุนพร้อมที่จะให้กู้ หรือเกิดจากการที่ประชาชนลดสัดส่วนของการถือเงินที่เป็นเงินสด ซึ่งมีผลทำให้มีเงินทุนเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น ในทางคณิตศาสตร์ ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยืม จึงแสดงได้ดังสมการที่ (1) ดังนี้

$$S_a + \Delta M = H + I \dots\dots\dots(1)$$

สมการที่ (1) แสดงให้เห็นว่าอุปทานเงินให้กู้ยืม ($S_a + \Delta M$) จะเท่ากับอุปสงค์ของเงินกู้ยืม ($H + I$) โดยสามารถอธิบายได้จากภาพที่ 2.1 ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงปริมาณเงินให้กู้

ที่มา : วรศ อุปาทิก, เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร, 2537 : 97

จากภาพที่ 2.1 เส้น H ทอดลงจากซ้ายไปขวา แสดงถึงการถือเงินสดอยู่ในมือนั้นมีค่าเสียโอกาสในตัวของมัน ถ้าหากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นถึงระดับหนึ่ง ค่าของ H จะติดลบ ซึ่งเรียกว่า “Dishoarding” เส้น I แสดงถึงความต้องการเงินทุน เพื่อการลงทุนในระดับอัตราดอกเบี้ยต่างๆ ในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยสูงปริมาณความต้องการเงินทุนจะลดลง แต่เมื่ออัตราดอกเบี้ยลดลง ปริมาณความต้องการเงินทุนจะเพิ่มขึ้น ทำให้เส้น I จึงเป็นเส้นทอดลงจากซ้ายไปขวา ดังนั้น เส้นอุปสงค์ของเงินกู้รวม (Total Demand for Loanable – D) จึงทอดลงจากซ้ายไปขวาคู่ขนานเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นเส้นที่เกิดจากการรวมของเส้น H กับเส้น I นั้นเอง

ส่วนเส้น ΔM จะมีความชันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับฟังก์ชันปริมาณเงิน (Money Supply Function) กับนโยบายการเงินในระบบเศรษฐกิจ ตามปกตินโยบายการเงิน และอุปทานของเงิน จะตอบสนองต่ออัตราดอกเบี้ยในเชิงบวก โดยเส้น ΔM จะทอดขึ้นจากซ้ายไปขวา แต่ถ้าเป็นกรณีดังในภาพ เส้น ΔM จะไม่ตอบสนองต่ออัตราดอกเบี้ย ส่วนเส้นเงินออม S_a มีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยในเชิงบวก ดังนั้น เส้น S_a จึงทอดขึ้นจากซ้ายไปขวา และเมื่อเส้น ΔM กับเส้น S_a รวมกันจะทำให้เกิดเส้นอุปทานของเงินให้กู้ทั้งหมด $S(S_a + \Delta M)$ ซึ่งเป็นเส้นทอดขึ้นจากซ้ายไปขวาคู่ขนาน จุดตัดของเส้น $S(S_a + \Delta M)$ กับเส้น $D(H + I)$ เป็นจุดที่เกิดอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพ i และปริมาณเงินให้กู้ดุลยภาพ OQ_1 ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ ตามที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้นนั้น ยังมีใช้ทฤษฎีการอธิบายระบบเศรษฐกิจโดยรวม เพียงแต่เป็นทฤษฎีที่อธิบายในส่วนของตลาดเงินเท่านั้น ดังนั้น เพื่อที่จะทำให้ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้มีความเป็นจริง (realistic) จำเป็นต้องขยายความในส่วนของอุปสงค์ของเงินกู้ ซึ่งส่วนใหญ่มีใช้เพื่อการลงทุนเท่านั้น แต่ยังเพื่อการบริโภคและการกู้ยืมของรัฐบาลอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกู้ยืมของรัฐบาล จะมีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยทุน ดังนั้น ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ในด้านอุปสงค์นั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงการกู้ของรัฐบาล (B_g) ของผู้บริโภค (B_c) และของธุรกิจ (B_b) การกู้เพื่อที่พักอาศัย (B_h) และเพื่อเก็งกำไร (B_s) จึงทำให้เกิดสมการทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ที่สมบูรณ์มากขึ้น ดังแสดงในสมการที่ (2)

$$S_a + \Delta M = H + I + B_g + B_c + B_b + B_h + B_s \dots\dots\dots(2)$$

สมการ (2) ข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าอุปสงค์ของเงินลงทุนครอบคลุมไปทั่วทุกภาคเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้มีความถูกต้องใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น

2.2 สมมติฐานของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ (LOAN) ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ปริมาณเงินฝาก (DEP) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP : ตัวแทนของสถานะเศรษฐกิจ) ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO) และปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) ซึ่งตัวแปรอิสระประกอบด้วยตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ทั้งนี้ มีสมมติฐานว่าตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ส่วนปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

ตารางที่ 2.1 สมมติฐานทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	สัญลักษณ์	ทิศทางความสัมพันธ์
ปริมาณเงินฝาก	DEP	+
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	GDP	+
ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ	BO	+
ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้	NPL	-

ที่มา : จากสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในไทย จะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินฝาก (DEP) กล่าวคือเมื่อปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ ปริมาณสินเชื่อก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อธนาคารพาณิชย์ระดมเงินฝากมาแล้ว ก็มีความจำเป็นจะต้องหารายได้จากเงินฝากนั้น เพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะนำไปจ่ายดอกเบี้ยให้กับผู้ฝากเงิน ซึ่งการปล่อยสินเชื่อ ถือเป็นแหล่งรายได้หลักที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์ ในขณะที่ปริมาณเงินฝาก ก็ถือเป็นสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์เช่นเดียวกัน ดังนั้น เมื่อธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องสูงก็ต้องปล่อยสินเชื่อสูงด้วย

สมมติฐานที่ 2 ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในไทย จะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ซึ่งมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะแสดงถึงผลผลิต หรือรายได้ที่เกิดขึ้นในประเทศนั้นๆ เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศขยายตัวก็แสดงว่าผลผลิตสินค้าและบริการทั้งหมดที่เกิดขึ้นในประเทศเพิ่มขึ้น ปริมาณสินเชื่อก็ย่อมจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากเมื่อเศรษฐกิจขยายตัว ความต้องการใช้เงินเพื่อขยายการลงทุน และเพื่อการบริโภคก็จะเพิ่มขึ้น ซึ่งแหล่งเงินทุนสำคัญที่ภาคธุรกิจใช้ในการขยายการลงทุน และภาคประชาชนใช้ในการบริโภค ก็คือสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์

สมมติฐานที่ 3 ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในไทยจะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO) กล่าวคือ เมื่อปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ปริมาณสินเชื่อก็จะเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากในยามที่เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวสูง ปริมาณความต้องการสินเชื่อเพื่อใช้ในการลงทุนและการอุปโภคบริโภคก็สูงจะด้วย ซึ่งในบางครั้งปริมาณเงินฝากในประเทศแต่เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะสนองตอบความต้องการสินเชื่อของผู้ประกอบการและประชาชนในขณะนั้นได้ ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ จึงมีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากต่างประเทศมาสมทบ เพื่อให้มีปริมาณเงินมากพอกับความต้องการสินเชื่อ

สมมติฐานที่ 4 ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยจะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) กล่าวคือ เมื่อลูกหนี้สินเชื่อผิดนัด หรือหยุดชำระหนี้ นอกจากจะมีผลทำให้ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีผลกระทบต่อรายได้และกำไรของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจะลดลงด้วย และในยามที่ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์อยู่ในเกณฑ์สูง ธนาคารพาณิชย์ก็ต้องเพิ่มความระมัดระวัง และเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น จนเป็นผลให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ลดลง

2.3 เครื่องมือการวิเคราะห์ทางสถิติ

2.3.1 หลักการวิเคราะห์ความถดถอยและการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

การวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis) เป็นกระบวนการทางสถิติ เพื่อให้ได้สมการถดถอยสำหรับทำนายปรากฏการณ์ต่างๆ โดยสมการประกอบด้วย สิ่งที่ถูกทำนาย ซึ่งเรียกว่าตัวแปรต้น หรือตัวแปรตาม (Dependent Variable) และสิ่งที่ใช้ในการทำนาย ซึ่งเรียกว่าตัวแปรทำนายหรือตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ในกระบวนการนี้ตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์จะมีเพียงตัวเดียว ส่วนตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนายจะมีกี่ตัวแปรก็ได้ แต่ถ้าหากมีตัวแปรเดียวเรียกว่าการถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression) หากมีตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไปจะเรียกว่าการถดถอยพหุคูณหรือการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) โดยค่าวัดของตัวแปรอิสระจะเป็นค่าวัดประเภทใดก็ได้ แต่ค่าวัดของตัวแปรตามจะต้องเป็นค่าวัดแบบช่วง หรือแบบอัตราส่วน หรือเป็นค่าต่อเนื่อง

ลักษณะและรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระนั้น จะนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการประมาณค่าหรือพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม เมื่อมีการกำหนดค่าของตัวแปรอิสระ โดยใช้วิธีการประมาณค่าที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด หรือมีค่าใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

การวิเคราะห์ความถดถอยแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย เป็นการศึกษาถึงข้อมูลที่ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว หรือเรียกว่า ตัวแปรคู่ (Bivariate data) โดยการวิเคราะห์จะนำตัวแปรทั้งสองมาพิจารณาพร้อมๆ กัน เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ และลักษณะที่สนใจระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยการกำหนดค่าของตัวแปรอิสระไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้พยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่ายที่ความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ในรูปเชิงเส้นนั้น เรียกว่า การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis)

2. การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณหรือเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณหรือเชิงพหุ เป็นส่วนขยายของการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย คือการวิเคราะห์ความถดถอย ที่ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษามีมากกว่า 1 ตัวแปร เพื่อใช้ในการพยากรณ์ หรือประมาณค่าของตัวแปรตาม ทั้งนี้ เพื่อให้การประมาณค่า หรือพยากรณ์มีประสิทธิภาพสูงและใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งการใช้วิธีการวิเคราะห์นี้อาจไม่พอเพียง หรือไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ

2.3.2 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาและขั้นตอนดำเนินการ

ในการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินค้าของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดแบบจำลองโดยการสร้างแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression Model) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method : OLS) ซึ่งกำหนดให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อที่เป็นตัวแปรตามขึ้นอยู่กับของตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก (DEP) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO) และปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ซึ่งแสดงในรูปฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$L = f(\text{DEP}, \text{GDP}, \text{BO}, \text{NPL}) \dots\dots\dots (1)$$

โดยกำหนดให้

L = ปริมาณเงินให้กู้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (ล้านบาท)

DEP = ปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ (ล้านบาท)

GDP = มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ล้านบาท)

BO = ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (ล้านบาท)

NPL = ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (ล้านบาท)

2. การสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในทางสถิติของสมการที่ (1) เมื่อนำมาประยุกต์กับข้อมูลที่รวบรวมไว้ในช่วงปี พ.ศ. 2545 – 2553 จะสามารถเขียนเป็นสมการผลบวก (Linear additive equation) ดังแสดงไว้ในสมการที่ (2) ดังนี้

$$L = \beta_0 + \beta_1 \text{DEP} + \beta_2 \text{GDP} + \beta_3 \text{BO} + \beta_4 \text{NPL} + E \dots\dots\dots (2)$$

ทั้งนี้ โดยการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ ($\beta_i : i = 0, 1, 2, \dots, 4$) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) แล้ว ทำการทดสอบความเชื่อมั่นหรือความน่าเชื่อถือทางสถิติของสมการและของตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรในขั้นตอนต่อไป

3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ โดยวิธี F – Test

โดยมีสมมติฐานในการทดสอบ ดังนี้

H_0 : ตัวแปรอิสระไม่มีผลกระทบต่อค่าตัวแปรตาม

การทดสอบ F – Test เป็นการทดสอบเพื่อพิจารณาว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวที่อยู่ในแบบจำลองกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร ถ้าค่าสัมประสิทธิ์ของค่า F – Test ที่คำนวณได้มีค่านัยสำคัญ (Significance level) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 กรณีนี้จะถือว่าเป็นการปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 ที่ว่าตัวแปรอิสระไม่มีผลกระทบต่อค่าตัวแปรตาม แต่ผลที่ได้จะมีตัวแปรอิสระ

ตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไปมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม หรือตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว และในกรณีที่ค่าสัมประสิทธิ์ของค่า F - Test มีค่านัยสำคัญมากกว่า 0.05 ก็จะถือได้ว่าไม่สามารถปฏิเสธข้อสมมติฐานหลัก H_0

4. การทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ

การทดสอบความเชื่อมั่นทางสถิติของสมการ เป็นการคำนวณค่า Determination coefficient ของสมการ ซึ่งแสดงโดยค่า R Square (R^2) โดยค่า R^2 จะแสดงถึงขอบเขตของความน่าเชื่อถือของสมการว่ามีมากน้อยเท่าใด ค่า R^2 ที่สูงแสดงว่าสมการมีความน่าเชื่อถือสูงหรือมีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าน้อย สามารถใช้ในการพยากรณ์ค่าตัวแปรตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

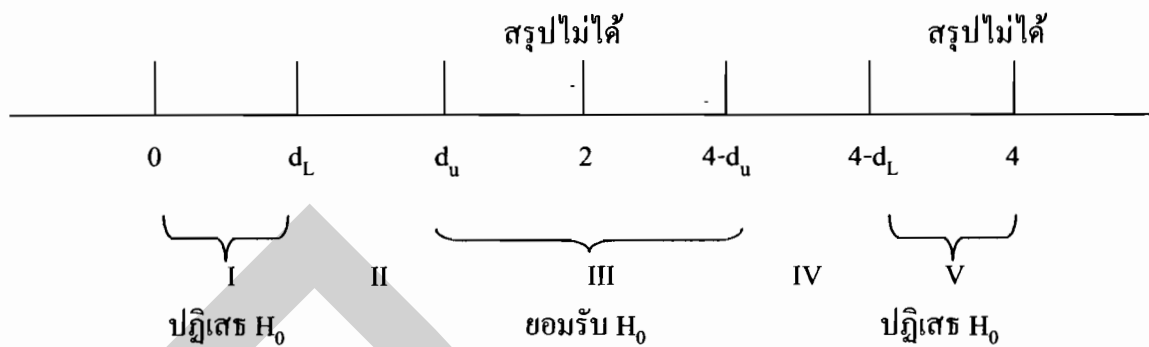
การทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรอิสระแต่ละตัว เป็นการทดสอบความเชื่อมั่นในค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว โดยใช้ค่าทดสอบทางสถิติ t - test ถ้าค่าสถิติ t ที่คำนวณได้มากกว่าค่าวิกฤตที่ระดับนัยสำคัญระดับสูง (> 0.05) ก็จะปฏิเสธข้อสมมติฐานที่ว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระไม่แตกต่างไปจากศูนย์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ตัวแปรอิสระมีผลกระทบต่อการกำหนด หรือการพยากรณ์ค่าตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การทดสอบอัตสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อน (Autocorrelation) เป็นการทดสอบค่าความสัมพันธ์กันเองระหว่างค่าความคลาดเคลื่อน โดยการใช้ค่าสถิติ Durbin-Watson (d) เป็นเกณฑ์ในการทดสอบ

โดยสมมติฐานในการทดสอบ มีดังนี้

$H_0 : r = 0$ ไม่เกิดปัญหา Autocorrelation

ในการตัดสินใจว่า แบบจำลองสมการถดถอยเกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนต้องอาศัยค่าสถิติ Durbin-Watson (d) จากตารางสถิติ 2 ค่าวิกฤต คือค่า d_L (ค่าต่ำ) และค่า d_U (ค่าสูง) การเทียบค่าในตารางสถิติค่า d ต้องใช้ข้อมูลประกอบ คือระดับนัยสำคัญ (α) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ α เท่ากับ 0.05 จำนวนข้อมูล (n) ซึ่งมีค่า n เท่ากับ 36 และจำนวนตัวแปรอิสระ (Parameters : k) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4 ภายหลังจากได้ค่า d_L และค่า d_U จากตารางสถิติ d แล้ว จะต้องนำค่าสถิติทั้งสองมาคำนวณค่าวิกฤตอีก 2 ค่า คือ $4 - d_U$ และ $4 - d_L$ ซึ่งจะให้มีค่าวิกฤตทั้งสิ้น 4 ค่าเรียงจากน้อยไปมาก คือ d_L , d_U , $4 - d_U$ และ $4 - d_L$ ค่าวิกฤตทั้ง 4 นี้จะใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการทดสอบ โดยแบ่งออกเป็น 5 ช่วง ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงการแจกแจงระดับนัยสำคัญของค่าสถิติ Durbin-Watson

ที่มา : กัลยา วานิชย์บัญชา, การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย, 2547 : 332

จากเกณฑ์ทางสถิติข้างต้น สามารถนำมาแปลความหมายได้ดังนี้

ช่วงที่ I ($d < d_L$) เป็นช่วงที่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก และยอมรับว่าเกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนในทางบวก

ช่วงที่ II ($d_L < d < d_U$) และช่วงที่ IV ($4-d_U < d < 4-d_L$) เป็นช่วงที่ไม่สามารถสรุปได้ว่ามีปัญหาความสัมพันธ์ของค่าความคลาดเคลื่อนหรือไม่

ช่วงที่ III ($d_U < d < 4-d_U$) เป็นช่วงที่ยอมรับสมมติฐานหลัก คือไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนและสมการมีความน่าเชื่อถือได้ตามหลักการทางสถิติ

ช่วงที่ V ($d > 4-d_L$) เป็นช่วงที่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก และยอมรับว่าเกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนในทางลบ

ดังนั้นค่า d ที่คำนวณได้จากสมการแบบจำลองจะต้องมีค่าอยู่ในช่วงที่ III จึงจะสรุปได้ว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของค่าความคลาดเคลื่อน (Autocorrelation) ของสมการ

จากการเปิดตารางสถิติ Durbin-Watson ค่า d ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 $n = 36$ และ $k = 4$ ซึ่งได้ค่า $d_L = 1.24$ และค่า $d_U = 1.73$ นั้นหมายความว่า ค่า Durbin-Watson ที่คำนวณได้จากสมการแบบจำลองในการศึกษาจะต้องอยู่ระหว่าง $1.73 - 2.27$ ถึงจะไม่มีปัญหา Autocorrelation

กรณีที่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) คือปัญหาที่ค่าความคลาดเคลื่อนของสมการมีความสัมพันธ์ระหว่างกันสูง ก็สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้โดยวิธี Cochrane Orcutt Iterative Method ซึ่งจะเป็นการพยายามหาค่า ρ (Rho) เพื่อนำมาปรับค่าตัวแปรตามและเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นทางสถิติของสมการที่คำนวณได้

อย่างไรก็ตาม มาตรการทางสถิติ นับได้ว่าเป็นมาตรการที่มีความสำคัญรองลงมาจาก มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ กล่าวคือ ผลการคำนวณค่า Parameters ควรที่จะถูกปฏิเสธ ถ้าหากว่ามี เครื่องหมายผิดไปจากทฤษฎี

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุษราคัม ไกรฤทธิ์ (2537) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในประเทศไทย โดยศึกษาในระดับภาค ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ ให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน และประมาณค่า Parameters ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยตัวเดียวกันมีผลต่อการให้สินเชื่อต่างกันในแต่ละภาคตามความ สำคัญของแต่ละปัจจัย และตัวแปรอิสระที่มีความสำคัญมากที่สุดก็คือ ผลิตภัณฑ์ภาคที่แท้จริงเฉลี่ยต่อ หัวในปีที่ผ่านมา รองลงมา ได้แก่ จำนวนประชากรต่อสาขาของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินฝากที่แท้ จริงของธนาคารพาณิชย์ และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมที่แท้จริงแก่ลูกค้าทั่วไป ตามลำดับ และมีข้อ เสนอแนะให้รัฐบาลกำหนดนโยบายและมาตรการการให้ธนาคารพาณิชย์กระจายสินเชื่อไปยังภาคอื่นๆ โดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่มีผลต่อการให้สินเชื่อ เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเจริญเติบโตอย่างทั่วถึง

สุธานันท์ โปธิ์ชาธาร (2539) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ของธนาคารพาณิชย์ โดยเก็บข้อมูลทศวรรษ (ระหว่างปี พ.ศ. 2520 – 2536) มาวิเคราะห์ด้วยสมการ ถดถอยเชิงซ้อน เพื่อหาปัจจัยและนัยสำคัญทางสถิติของปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่ อาศัยของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้ทฤษฎีแห่งการแสวงหากำไรสูงสุด (Profit Maximization Theory) และทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (Loanable Fund Theory) ตัวแปรตาม คือปริมาณเงินให้กู้ยืมเพื่อที่อยู่ อาศัย และตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณเงินฝากรวม ปริมาณเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศ ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ อัตราเงินเฟ้อ ส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยกับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศ และนโยบายของรัฐบาลที่มีส่วนในการกระตุ้นปริมาณสินเชื่อเพื่อ ที่อยู่อาศัย

ผลการศึกษา พบว่าปริมาณเงินฝากรวมและปริมาณเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินสินเชื่อให้กู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ ซึ่ง ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ และผลต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณเงินให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ ส่วนปัจจัยอัตราเงินเฟ้อ พบว่ามีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ในขณะที่เดียวกันพบว่านโยบายของรัฐบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ธีรบุษ สตินสิริถาวร (2540) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ เพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการให้สินเชื่อ ซึ่งจะมีผลต่อภาวะเศรษฐกิจในประเทศ โดยใช้วิธีศึกษาทางเศรษฐมิติแบบสมการถดถอยเชิงซ้อน ทั้งนี้ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกศึกษาถึงอุปทานของเงินให้กู้ (Supply of Loanable Fund) โดยดูถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย สำหรับส่วนที่สองศึกษาทางด้านอุปสงค์ต่อเงินกู้ (Demand for Loanable Fund) โดยพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อการลงทุนของนักลงทุน

ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แก่ ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ และปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีผลในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อ โดยปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อกว่าปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากความยืดหยุ่นของปริมาณการให้สินเชื่อต่อปริมาณเงินฝากมีมากกว่าปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ และปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อการลงทุน ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งมีผลไปในทิศทางเดียวกัน

วิวัฒน์ อรรถนิศาสุข (2541) ได้ศึกษาถึงเรื่องปัจจัยที่กำหนดอุปทานของสินเชื่อเพื่อการส่งออกของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2522 – 2539 วิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด รวมทั้งศึกษาถึงนโยบายการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์ โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระคือปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ส่วนของผู้ถือหุ้น ผลต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้อัตราเงินเฟ้อ และการส่งออกของประเทศไทย และอัตราเงินเฟ้อที่คาดคะเนในปีถัดไป

ผลการศึกษา พบว่ามูลค่าการส่งออกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปทานสินเชื่อเพื่อการส่งออก อัตราเงินเฟ้อที่คาดคะเนในปีถัดไปมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอุปทานเงินกู้ ส่วนตัวแปรอิสระที่เหลือ ได้แก่ ปริมาณเงินฝากรวมของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคาร

พาณิชย์ ส่วนของผู้ถือหุ้น และผลต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ต่ออุปทานการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกของธนาคารพาณิชย์

กิตติภพ บุหลันพฤกษ์ (2545) ได้ศึกษาถึงเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2540 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาปริมาณการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ แบบจำลองอนุกรมเวลา และแบบจำลองก่อกำเนิดของตัวแปรอิสระต่างๆ โดยใช้ข้อมูลรายเดือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – 2545 ซึ่งรวบรวมเอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยใช้วิธีการกำลังสองน้อยที่สุดประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆ โดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ

จากผลการศึกษาแบบจำลองอนุกรมเวลา พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวในแบบจำลอง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับเวลา ส่วนผลการศึกษาแบบจำลองก่อกำเนิด พบว่าปริมาณเงินฝากและมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ปัจจัยอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ จึงควรจะมีนโยบายในการเพิ่มปริมาณเงินให้สินเชื่อมากขึ้น หรือลดปริมาณเงินฝากลง รวมทั้งรัฐควรมีหน่วยงานที่ให้คำแนะนำ ส่งเสริม และให้คำปรึกษาด้านการลงทุนแก่ภาคการผลิตต่างๆ เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนและมีพัฒนาการต่อไป

ทยากร ชานิกรประดิษฐ์ (2545) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อ : กรณีศึกษาธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) การศึกษานี้ใช้ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2539 – พ.ศ. 2544 ในการพรรณนาถึงขั้นตอน ประเภท และนโยบายการให้สินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทย และวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทยโดยเปรียบเทียบกับระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

จากผลการศึกษา พบว่าเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ธนาคารประสบปัญหาหนี้เสียและหนี้ด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ส่งผลให้เงินกองทุนลดลงจนไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไปได้ ทางทางจึงเข้าไปดำเนินการ โดยเพิ่มทุนให้พร้อมทั้งแทรกแซงการบริหารงานด้านนโยบายและโครงสร้างการให้สินเชื่อของธนาคารในช่วงดังกล่าว ซึ่งธนาคารมีนโยบายที่มุ่งเน้นการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานด้านสินเชื่อ ด้วยการแบ่งแยกสินเชื่อดีและสินเชื่อที่มีปัญหาออกจากกัน รวมทั้งได้จัดตั้งหน่วยงานพิเศษ เพื่อทำหน้าที่ดูแลสินเชื่อที่มีปัญหาโดยเฉพาะ พร้อมทั้งปรับปรุงเงื่อนไขต่างๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของลูกค้ำ ตลอดจนเร่งรัดการติดตามหนี้เก่า ขณะที่การ

ขยายสินเชื่อรายใหม่ ก็มีมาตรการกำกับดูแลที่รัดกุมมากขึ้น โดยจัดให้มีระบบสอบทานสินเชื่อ เพื่อติดตามคุณภาพสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปริมาณเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร และปริมาณเงินฝาก ส่วนปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อเฉลี่ย และเงินลงทุนในหลักทรัพย์นั้นไม่พบความสัมพันธ์กับปริมาณสินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทย เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับระบบธนาคารพาณิชย์ พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยกลับเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยและเงินลงทุนในหลักทรัพย์ สำหรับเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร และปริมาณเงินฝาก ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

จากผลการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า นโยบายสินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทยควรเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพด้านการลงทุนในหลักทรัพย์ให้เพิ่มมากขึ้น โดยการลงทุนในหลักทรัพย์ควรลงทุนอย่างมีความสัมพันธ์กับปริมาณการขยายสินเชื่อ นอกจากนี้ ควรหลีกเลี่ยงการใช้กลยุทธ์การแข่งขันทางด้านอัตราดอกเบี้ยในตลาดสินเชื่อ รวมทั้งควรบริหารเงินฝากที่มีอยู่โดยคำนึงถึงภาวะการณ์จำกัดตัวของการขยายสินเชื่อด้วย

วัลลภา โรจน์พจนรัตน์ (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยในช่วงปี 2540 - 2544 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย รวมทั้งศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยได้แบ่งกลุ่มของธนาคารพาณิชย์ไทยตามขนาดของสินทรัพย์ทั้งหมด ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2544 ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลาง และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดเล็ก สำหรับวิธีการศึกษาได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกจะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากธนาคารแห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และขั้นตอนที่สองจะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในรูปสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งใช้ข้อมูลปริมาณการให้สินเชื่อเป็นตัวแปรตาม และปริมาณเงินฝาก สัดส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ สัดส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ ผลต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ เป็นตัวแปรอิสระ

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยโดยรวม มีลักษณะไปในทิศทางเดียวกัน โดยปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ ได้แก่ สัดส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ (LIQ_L) ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลาง ได้แก่ ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลาง (LED_M) สัดส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลาง (LIQ_M) และสัดส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลาง (SEC_M) สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดเล็ก ได้แก่ ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดเล็ก (LED_S) สัดส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดเล็ก (SEC_S) และผลต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดเล็ก (INT_S)

ซึ่งจากผลการศึกษาในครั้งนี้ ได้ตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ และจะช่วยเป็นแนวทางที่จะใช้ในการกำหนดมาตรการและควบคุมการให้สินเชื่อต่อไป

พรสวรรค์ จันทร์ตั้งศรี (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ช่วงก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจ (2535 – 2544) กรณีศึกษาธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโครงสร้างระบบธนาคารพาณิชย์ของไทย และธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในด้านแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน ผลการดำเนินงาน และความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในช่วงก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจ (2535 – 2544) โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนในการประมาณค่ากำลังสองน้อยที่สุด ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม (ทั้งในประเทศและต่างประเทศ) รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (ผลต่างของรายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อกับค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินฝาก) หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ และการประเมินความเสี่ยงของลูกหนี้ (ประวัติการติดต่อกับธนาคาร การประเมินผลการจัดการผลิตภัณฑ์และการตลาด และการเงิน)

ผลการศึกษา พบว่าก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ และธนาคารกรุงไทย มีแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญ คือการระดมเงินฝาก แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน คือการปล่อยสินเชื่อ ส่วนด้านผลการดำเนินงาน รายได้ที่สำคัญ คือรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล และรายจ่าย คือค่าใช้จ่ายจากดอกเบี้ยเงินฝาก

สำหรับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารกรุงไทย ช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจ ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม และการประเมินความเสี่ยงของลูกหนี้ โดยมีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน ส่วนตัวแปรอิสระที่ไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ มีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ขณะที่หนี้สูญและหนี้สงสัยจะ

สูญ มีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางตรงข้ามกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ซึ่งช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจ มีเพียงปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมเท่านั้นที่มีผลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อ และมีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน ตัวแปรอิสระที่เหลือ ได้แก่ ปริมาณเงินฝากและรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ มีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางตรงข้ามกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ขณะที่หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ มีทิศทางความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ

ไพโรจน์ ปีตาภา (2547) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อที่อยู่อาศัยใน 3 รูปแบบ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารพาณิชย์ร่วมกับธนาคารอาคารสงเคราะห์ ระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2527 – 2546 ซึ่งใช้ข้อมูลทศนิยมแบบอนุกรมเวลา โดยศึกษาตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสาขาก่อสร้าง

จากผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อที่อยู่อาศัยของทั้ง 3 รูปแบบ มีเพียงปริมาณเงินฝากเท่านั้น ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสาขาก่อสร้าง เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อที่อยู่อาศัยเฉพาะของธนาคารพาณิชย์ และธนาคารพาณิชย์ร่วมกับธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยมีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน สำหรับในส่วนของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ พบว่าเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อที่อยู่อาศัยของการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ

ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการระดมเงินออม โดยเฉพาะการระดมเงินออมของธนาคารอาคารสงเคราะห์ รวมทั้งควบคุมความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย ตลอดจนส่งเสริมและกำกับดูแลให้สถาบันการเงินอำนวยความสะดวกเพื่อที่อยู่อาศัยให้มากขึ้น ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง ทั้งนี้ เนื่องจากสินเชื่อที่อยู่อาศัยเป็นสินเชื่อที่มีความเสี่ยงต่ำ และมีได้แสวงหากำไรเช่นการดำเนินธุรกิจ

วิมล จินดาเงิน (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) โดยวิเคราะห์เชิงบรรยาย และใช้ข้อมูลทศนิยม (Secondary Data) รายไตรมาส ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2544 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 เป็นเวลา 28 ไตรมาส เป็นจำนวน 4 ธนาคาร และประมวลผลโดยใช้โปรแกรม Eviews 4.1 และทำการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร (Multiple regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares - OLS)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภท นโยบายและขั้นตอนการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

สูญ มีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางตรงข้ามกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ซึ่งช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจ มีเพียงปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมเท่านั้นที่มีผลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อ และมีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน ตัวแปรอิสระที่เหลือ ได้แก่ ปริมาณเงินฝากและรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ มีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางตรงข้ามกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ขณะที่หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ มีทิศทางความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ

ไพโรจน์ ปีตาภา (2547) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินเชื่อที่อยู่อาศัยใน 3 รูปแบบ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารพาณิชย์ร่วมกับธนาคารอาคารสงเคราะห์ ระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2527 – 2546 ซึ่งใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา โดยศึกษาตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสาขาก่อสร้าง

จากผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินเชื่อที่อยู่อาศัยของทั้ง 3 รูปแบบ มีเพียงปริมาณเงินฝากเท่านั้น ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสาขาก่อสร้าง เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินเชื่อที่อยู่อาศัยเฉพาะของธนาคารพาณิชย์ และธนาคารพาณิชย์ร่วมกับธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยมีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน สำหรับในส่วนของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ พบว่าเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินเชื่อที่อยู่อาศัยของการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ

ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการระดมเงินออม โดยเฉพาะการระดมเงินออมของธนาคารอาคารสงเคราะห์ รวมทั้งควบคุมความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย ตลอดจนส่งเสริมและกำกับดูแลให้สถาบันการเงินอำนวยความสะดวกเพื่อที่อยู่อาศัยให้มากขึ้น ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง ทั้งนี้ เนื่องจากเงินเชื่อที่อยู่อาศัยเป็นสินเชื่อที่มีความเสี่ยงต่ำ และมีได้แสวงหากำไรเช่นการดำเนินธุรกิจ

วิมล จินดาเงิน (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) โดยวิเคราะห์เชิงบรรยาย และใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รายไตรมาส ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2544 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 เป็นเวลา 28 ไตรมาส เป็นจำนวน 4 ธนาคาร และประมวลผลโดยใช้โปรแกรม Eviews 4.1 และทำการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร (Multiple regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares - OLS)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภท นโยบายและขั้นตอนการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

(มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

จากการศึกษาพบว่า ปริมาณเงินฝากของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อ

ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) โดยมีปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร มีเพียงปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารกรุงไทยเท่านั้นที่ไม่เป็นไปตามปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร

อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร มีเพียงอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) มีเพียงธนาคารเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร

ปริมาณเงินลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร มีเพียงปริมาณเงินลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร

บทที่ 3

ระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

การศึกษาในบทนี้ จะกล่าวถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยในด้านโครงสร้าง จำนวน ประเภท และข้อมูลด้านสินเชื่อ ได้แก่ ประเภทของสินเชื่อ และหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อและประเมินความเสี่ยง ตลอดจนสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศและสถานการณ์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2553 ซึ่งเป็นช่วงปีที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

3.1 โครงสร้างระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

โครงสร้างระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ณ มีนาคม 2553 มีจำนวนธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยรวมทั้งสิ้น จำนวน 32 แห่ง ประกอบด้วย (1) ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย จำนวน 17 แห่ง แยกเป็นธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ จำนวน 14 แห่ง ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย จำนวน 2 แห่ง และธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ จำนวน 1 แห่ง และ (2) สาขานาคารต่างประเทศ จำนวน 15 แห่ง (ตารางที่ 3.1 และ 3.2)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยจำแนกตามประเภทกิจการ

ประเภทกิจการ	(หน่วย : แห่ง)					
	2548	2549	2550	2551	2552	2553
1. ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย						
1.1 ธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ	14	14	14	14	14	14
1.2 ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย	4	4	4	3	3	2
1.3 บริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ	1	1	1	1	1	1
รวม (1.1+1.2+1.3)	19	19	19	18	18	17
2. ธนาคารต่างประเทศ						
สาขานาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	18	17	17	16	15	15
รวมทั้งสิ้น	37	36	36	34	33	32

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.2 แสดงรายชื่อธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยจำแนกตามประเภทกิจการ ณ ปี 2553

ธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ	ธนาคารพาณิชย์ เพื่อรายย่อย	ธนาคารพาณิชย์ที่เป็น บริษัทลูกของธนาคาร ต่างประเทศ	สาขานักการพาณิชย์ ต่างประเทศ
1 ธนาคารกรุงเทพ	ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย	ธนาคารเมกะสากล พาณิชย์	ธนาคารเครดิต อะกรีกอล คอร์ปอเรท แอนด์ อินเวสเมนต์แบงก์
2 ธนาคารกรุงไทย	ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อรายย่อย		ธนาคารเจทีเอ็มบี แอนด์ แซต
3 ธนาคารกสิกรไทย			ธนาคารซีทีแบงก์
4 ธนาคารไทยพาณิชย์			ธนาคารซูมิโตโม มิตซู แบงก์ คอร์ปอเรชั่น
5 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา			ธนาคารคอยซ์แบงก์
6 ธนาคารทหารไทย			ธนาคารเดอะรอยัลแบงก์ ออฟสกอตแลนด์ เอ็น.วี.
7 ธนาคารนครหลวงไทย			ธนาคารบีเอ็นพี พารีบาส์
8 ธนาคารยูโอบี			ธนาคารมิซูโฮ คอร์ปอเรท จำกัด
9 ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ (ไทย)			ธนาคารแห่งโตเกียว - มิตซูบิชิ ยูเอฟเจ จำกัด
10 ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย			ธนาคารแห่งประเทศจีน จำกัด
11 ธนาคารธนชาติ			ธนาคารแห่งอเมริกา เนชั่นแนล แอสโซซิเอชั่น
12 ธนาคารทีสโก้			ธนาคารอาร์ เอช บี
13 ธนาคารเกียรตินาคิน			ธนาคารอินเดีย โอเวอร์ซีส์
14 ธนาคารสินเอเชีย			ธนาคารโอเวอร์ซี - ไซนิส แบงก์คอร์ปอเรชั่น
15			ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ แบงก์ คอร์ปอเรชั่น

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับการกระจายตัวของสาขาธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย ที่ให้บริการทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 33.6 มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รองลงมา ร้อยละ 31.3 อยู่ในภาคกลาง และร้อยละ 11.9 อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยที่มีจำนวนสาขาทั่วประเทศมากที่สุด ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ มีสาขาจำนวน 1,019 สาขา หรือคิดเป็นร้อยละ 17.1 รองลงมาเป็นธนาคารกรุงไทย จำนวน 962 สาขา หรือร้อยละ 16.1 ธนาคารกรุงเทพ จำนวน 935 สาขา หรือ ร้อยละ 15.7 และธนาคารกสิกรไทย จำนวน 826 สาขา หรือ ร้อยละ 13.8 (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนที่ตั้งและสาขาของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยจำแนกตามรายภาค ณ ปี 2553

หน่วย : แห่ง

	กทม.	กลาง	ตะวันออกเฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้	รวมทุกภาค	ร้อยละของภาพรวม
ธนาคารไทยพาณิชย์	334	350	110	100	125	1,019	17.1
ธนาคารกรุงไทย	245	282	159	146	130	962	16.1
ธนาคารกรุงเทพ	247	288	137	143	120	935	15.7
ธนาคารกสิกรไทย	299	269	85	92	81	826	13.8
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	195	202	67	52	70	586	9.8
สาขาต่างประเทศและธนาคารอื่นๆ	685	480	149	155	174	1,643	27.5
รวมทั้งสิ้น	2,005	1,871	707	688	700	5,971	100.0
ร้อยละของรวมทุกภาค	33.6	31.3	11.9	11.5	11.7	100.0	

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทยและการคำนวณ

3.2 ประเภทสินเชื่อ

เมื่อธนาคารพาณิชย์ระดมเงินทุนและเงินออมได้แล้ว ธนาคารพาณิชย์ก็จะนำเงินดังกล่าวไปให้กู้ยืม หรือลงทุนในหลักทรัพย์ โดยแยกการให้กู้ยืมได้เป็น 3 ประเภทหลัก ดังนี้

1. เงินให้กู้ยืมทั่วไป (Loans) เป็นเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้แก่ลูกค้าผู้กู้เป็นเงินก้อน ลูกค้าผู้ขอกู้ สามารถเบิกเงินไปได้ทั้งจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้กู้ เพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของผู้ขอกู้ และนับตั้งแต่วันที่เริ่มสัญญาถือว่าผู้กู้จะเบิกเงินก้อนนั้นไปใช้ หรือยังฝากไว้กับธนาคารก็ถือว่าลูกค้าเป็นหนี้ธนาคารแล้วทั้งจำนวน ดังนั้น ผู้ที่ขอกู้เงินประเภทนี้ ควรจะต้องมีโครงการใช้เงินพร้อมอยู่แล้ว

และหากมีเงินเหลือก็ต้องแสวงหาที่ลงทุนชั่วคราว เพื่อให้เงินที่เหลือได้คอกผลพอจะชดเชยกับส่วนของ ดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต้องเสียให้กับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งสินเชื่อประเภทนี้ นับว่าเป็นสินเชื่อหลักของธนาคารพาณิชย์ ทั้งธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย และสาขานานาชาติพาณิชย์ต่างประเทศ โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย มีสัดส่วนเงินให้กู้ยืมทั่วไป เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 53.4 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 73.0 ในปี 2553 และสาขานานาชาติพาณิชย์ต่างประเทศมีสัดส่วนการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 86.7 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 97.7 ในปี 2553 (ตารางที่ 3.4)

2. เงินเบิกเกินบัญชี (Overdrafts or Overdraw : O/D) เป็นการให้กู้ยืมแบบเงินเกินบัญชีกับลูกค้าที่ทำสัญญาไว้กับธนาคารพาณิชย์ต่างๆ โดยลูกค้าจะต้องมีบัญชีกระแสรายวันอยู่กับธนาคารนั้นๆ และธนาคารยินยอมให้ผู้ฝากส่งจ่ายเช็คของธนาคาร เพื่อถอนเงินจากบัญชีเงินฝากที่ตนมีอยู่ หลังจากที่ธนาคารได้ตรวจสอบมาตรฐานเครดิตว่าอยู่ในเกณฑ์ให้สินเชื่อได้ และได้ทำสัญญากำหนด ทั้งวงเงินสูงสุดที่จะเบิกเกินบัญชี อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลาชำระคืนแล้ว ซึ่งการให้สินเชื่อประเภทเงินเบิกเกินบัญชีแตกต่างจากเงินให้กู้ตรงที่ว่า เมื่อผู้กู้ทำสัญญาขอรูปแบบเงินเกินบัญชีกับธนาคารแล้ว ธนาคารยังไม่ถือว่าผู้กู้เป็นลูกหนี้ของธนาคาร จนกว่าผู้กู้จะได้ใช้จ่ายเงินเกินบัญชีกระแสรายวันที่ตนมีอยู่กับธนาคาร ดังนั้น การให้กู้ยืมประเภทนี้จึงได้รับความนิยมนจากลูกค้าทั่วไป โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม และธุรกิจอื่นๆ ที่มีการหมุนเวียนของเงินเข้าออกเป็นประจำ ทั้งนี้ธนาคารจะยินยอมให้ผู้กู้เบิกเงินเกินจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีกระแสรายวันของผู้กู้ได้เท่ากับจำนวนเงินที่กำหนดเอาไว้ในสัญญา ภายในช่วงเวลาอายุของสัญญา ผู้กู้จะใช้จ่ายเงินเมื่อใดก็ได้ตามต้องการ สำหรับดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชีจะคำนวณจากยอดค้างแต่ละวัน โดยคำนวณเป็นรายเดือน แล้วนำเข้าบัญชีผู้กู้เป็นเงินต้น เมื่อผู้กู้นำเงินเข้าฝากบัญชียอดหนี้จะลดลงตามจำนวนเงินที่ฝากไว้ รวมทั้งดอกเบี้ยก็จะลดลงด้วย ผู้กู้จะสามารถถอนเงินออกไปได้อีกเมื่อต้องการใช้เงิน แต่ยอดเบิกเกินบัญชีในขณะหนึ่งต้องไม่เกินวงเงินที่ธนาคารกำหนดไว้ในสัญญา กรณีนี้ผู้กู้จะเป็นลูกหนี้เท่ากับยอดที่เบิกเกินไปจริงๆ เท่านั้น และจ่ายดอกเบี้ยเฉพาะส่วนที่เป็นหนี้ในแต่ละขณะ ซึ่งสัญญาเงินกู้ชนิดนี้เป็นสัญญาที่สะดวกสำหรับผู้ทำการค้าที่บางครั้งต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากในช่วงระยะเวลาไม่นาน แต่มีเงินในบัญชีไม่เพียงพอจึงต้องใช้เงินเกินบัญชี ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติของการธนาคารพาณิชย์ในประเทศอังกฤษและในประเทศไทยด้วย อนึ่ง สินเชื่อประเภทนี้ได้ลดความสำคัญลงอย่างต่อเนื่อง โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย มีสัดส่วนการให้สินเชื่อลดลงจากร้อยละ 13.6 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 7.9 ในปี 2553 และสาขานานาชาติพาณิชย์ต่างประเทศมีสัดส่วนการให้สินเชื่อลดลงจากร้อยละ 1.8 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 0.2 ในปี 2553 (ตารางที่ 3.4)

3. ตัวเงินซื้อลด (Discounts) เป็นวิธีการให้เงินกู้ เพื่อการค้าที่มีตัวเงินเป็นหลักฐานการเป็นหนี้ ซึ่งตัวเงินก็คือใบสัญญาที่ระบุว่า ผู้ออกตัวจะใช้เงินให้แก่ผู้รับตัวเงิน หรือผู้ถือตัวเงินเมื่อครบ

กำหนดระยะเวลาที่ระบุให้ตัวเงิน โดยธนาคารพาณิชย์จะรับซื้อตัวเงินที่พ่อค้ารายหนึ่งออกให้พ่อค้าอีกรายหนึ่ง ตัวเงินประเภทนี้เป็นตัวเงินที่เกิดขึ้นเนื่องจากการซื้อขายสินค้าที่จะมีการชำระเงินตามจำนวนที่ระบุไว้บนหน้าตัวในวันที่ตัวเงินครบกำหนด พ่อค้าที่ได้รับตัวเงิน แต่ต้องการเงินสดไปใช้ก่อนวันครบกำหนด จะนำตัวเงินนี้ไปขายลดต่อให้กับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งธนาคารพาณิชย์จะรับซื้อตัวเงินประเภทนี้ในรูปของการซื้อลด กล่าวคือธนาคารพาณิชย์ให้ราคาแก่ผู้ที่นำตัวเงินมาขายไม่เต็มตามราคา ที่ระบุไว้บนหน้าตัว โดยธนาคารพาณิชย์จะคิดลดตามอัตราที่กำหนด และตามระยะเวลาที่ธนาคารถือตัวหักจากจำนวนเงินตามตัว แล้วจ่ายให้ผู้ขายตัวตามยอดที่เหลือ ส่วนต่างของจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับตามหน้าตัวเงินเมื่อครบกำหนด นั่นก็คือ ดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากการซื้อลดตัวเงินดังกล่าว และเมื่อตัวเงินครบกำหนดชำระ ธนาคารพาณิชย์จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามตัว ทั้งนี้ ตัวเงินที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อลด เป็นตราสารการพาณิชย์ แบ่งออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ เช็ค ตัวสัญญาใช้เงิน และตัวแลกเงิน ที่สามารถนำไปขายในตลาดเงินได้ ซึ่งเช็คจะเป็นตัวเงินส่วนใหญ่ที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อลดไว้ ปัจจุบัน การให้สินเชื่อประเภทนี้มีสัดส่วนลดลง โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย มีสัดส่วนการให้สินเชื่อลดลงจากร้อยละ 31.3 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 19.0 ในปี 2553 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีสัดส่วนการให้สินเชื่อลดลงจากร้อยละ 7.0 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 2.0 ในปี 2553 (ตารางที่ 3.4)

ตารางที่ 3.4 แสดงสัดส่วนการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย จำแนกตามประเภท
กิจการและสินเชื่อ ระหว่างปี 2545 – 2553

สินเชื่อ	หน่วย : ร้อยละ									
	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	
จดทะเบียนในปท.	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	
เงินเบิกเกินบัญชี	13.64	12.80	11.32	9.87	9.95	9.68	8.41	8.20	7.91	
เงินให้กู้	53.42	55.77	61.13	63.15	64.59	66.36	68.97	70.95	73.04	
ตัวเงิน	31.30	30.08	27.05	26.59	25.24	23.84	22.54	20.77	18.98	
อื่นๆ	1.64	1.35	0.50	0.39	0.22	0.12	0.08	0.08	0.07	
สาขาต่างประเทศ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	
เงินเบิกเกินบัญชี	1.82	1.03	0.78	0.57	0.71	0.71	0.51	0.36	0.27	
เงินให้กู้	86.66	91.21	95.20	95.47	94.75	95.85	95.77	97.09	97.70	
ตัวเงิน	6.95	3.62	3.99	3.89	4.47	3.37	3.65	2.46	1.98	
อื่นๆ	4.57	4.14	0.03	0.07	0.07	0.07	0.07	0.09	0.05	

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทยและการคำนวณ

3.3 หลักเกณฑ์ที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อและประเมินความเสี่ยง

การปล่อยสินเชื่อถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากดอกเบี้ยที่ได้รับจากการปล่อยสินเชื่อ ยังคงเป็นรายได้หลักของธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม การปล่อยสินเชื่อก็มีผลทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องเผชิญกับอัตราการเสี่ยงที่สูง ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จึงมีความจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งวัตถุประสงค์สำคัญในการวิเคราะห์สินเชื่อ ก็เพื่อกำหนดความสามารถ และความพร้อมที่ผู้ขอสินเชื่อจะจ่ายคืนเงินกู้ที่ยืมตามเงื่อนไขสัญญา โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องกำหนดขนาดของความเสี่ยงภัยที่ธนาคารจะยอมรับในแต่ละกรณี รวมทั้งวงเงินสินเชื่อที่จะให้กู้ เงื่อนไข และระยะเวลาที่จะให้กู้ยืมด้วย ถึงแม้ว่าธนาคารจะได้พิจารณาและประเมินความเสี่ยงของผู้ขอสินเชื่ออย่างระมัดระวังและรอบคอบแล้วก็ตาม แต่อาจมีปัจจัยบางประการ ที่ทำให้ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ ซึ่งเป็นการยากที่ธนาคารพาณิชย์จะประเมินได้ครบถ้วน อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์จะต้องพยายามประเมินให้ใกล้เคียงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และโดยที่ลูกค้าแต่ละรายจะมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ธนาคารจึงต้องพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายๆ ไป เช่น ประเมินฐานะทางการเงิน และลักษณะนิสัยของผู้ขอสินเชื่อ ภาวะเศรษฐกิจ ภาวะธุรกิจ รวมถึงวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ขอสินเชื่อจะนำเงินกู้นั้นไปใช้ในทางที่เกิดผลกำไร และสามารถนำเงินมาชำระหนี้คืนได้ตามสัญญา สำหรับหลักเกณฑ์ทั่วไปที่เป็นแนวทางพิจารณาพื้นฐาน (Guide Line) ที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อ มีหลักใหญ่ๆ อยู่ 6 ประการ โดยแต่ละหลักมีแหล่งข้อมูล และเครื่องบ่งชี้ทั้งในเชิงประมาณ (Quantitative : หมายถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลขที่ได้จากรายงานการเงิน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงฐานะการเงินทั้งในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต) และในเชิงคุณภาพ (Qualitative : เป็นการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงปัจจัยต่างๆ แบบเจาะลึก ซึ่งจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับตั้งแต่เริ่มให้สินเชื่อแก่ลูกค้าจนกว่าลูกค้าจะชำระสินเชื่อหมด โดยเทคนิคที่นิยมนำมาใช้ในการวิเคราะห์ คือ หลักการวิเคราะห์ 5 Ps Credit และหลักการวิเคราะห์ 6 Cs Credit) ดังนี้

1. หลักประกันหรืออัตราการเสี่ยง (Safety)

หลักประกันหรืออัตราการเสี่ยง สำหรับหลักประกัน หมายถึงการพิจารณาหลักทรัพย์ที่ผู้ขอสินเชื่อใช้เป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อ โดยพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างในมูลค่าของวงเงินกู้และความมั่นคงในทรัพย์สิน ส่วนอัตราการเสี่ยง หมายถึงการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis) ของกิจการที่ขอสินเชื่อ

2. ความสามารถของกิจการในการสร้างกำไร (Profitability)

ความสามารถของกิจการในการสร้างกำไร หมายถึง การพิจารณาการพยากรณ์ปริมาณการขาย (Sales Forecast) การวิเคราะห์หาจุดคุ้มทุน (Break – Even – Point) และการคาดคะเน หรือ

การประมาณการทางการเงิน (งบดุลและงบกำไรขาดทุน) ของกิจการที่ขอสินเชื่อ เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของรายได้ และกำไรที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

3. สภาพคล่องตัวของสินทรัพย์ (Liquidity)

สภาพคล่องตัวของสินทรัพย์ หมายถึง การพิจารณาบัญชีงบดุลของกิจการที่ขอสินเชื่อ (Balance Sheet Protection) โดยวิเคราะห์ด้านสภาพคล่องของสินทรัพย์ว่ามีสินทรัพย์มากน้อยเพียงใดที่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วเมื่อเกิดความต้องการ และการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สิน

4. ภาวะการหมุนเวียนของเงินทุน (Mobility)

ภาวะการหมุนเวียนของเงินทุน หมายถึงการวิเคราะห์กระแสการหมุนเวียนของเงินทุนของกิจการที่ขอสินเชื่อ (Flow of Funds) และการวิเคราะห์ Assets Conversion

5. ความสามารถและความชำนาญในด้านเทคนิคและการบริหาร (Technical & managerial Skills)

ความสามารถและความชำนาญในด้านเทคนิคและการบริหาร หมายถึงการวิเคราะห์ระบบการผลิต การควบคุมคุณภาพ และกลวิธีทางการตลาด โครงสร้างและระบบการเงินภายใน ปรัชญาเป้าหมายและนโยบายการบริหารระยะสั้นและระยะยาว แผนงานระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งแผนพัฒนาบุคลากรของกิจการที่ขอสินเชื่อ

6. อนาคตของธุรกิจ – การประกอบการ

อนาคตของธุรกิจ – การประกอบการ หมายถึง การวิเคราะห์แผนการพัฒนาธุรกิจ และโครงการขยายสาขา หรือแผนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดำเนินธุรกิจของกิจการที่ขอสินเชื่อ (Business Development and Diversification)

นอกจากแนวทางพิจารณาพื้นฐาน (Guide Line) ที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อแล้ว ยังมีหลักการที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ประกอบการวิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ได้แก่ (1) หลักการวิเคราะห์ 5 Ps Credit และ (2) หลักการวิเคราะห์ 6 Cs Credit โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หลักการวิเคราะห์ 5 Ps Credit

1. PEOPLE (ผู้ขอสินเชื่อ) หมายถึง การวิเคราะห์ประวัติ และเรื่องราวของผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากจะเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นถึงความตั้งใจ และความสามารถในการชำระหนี้ โดยสามารถวิเคราะห์ได้จาก Bank Statement ของผู้ขอสินเชื่อ

2. PURPOSES (วัตถุประสงค์การขอสินเชื่อ) จะมีจุดสำคัญ 2 ประการคือ

2.1 อำนวยประโยชน์ให้แก่ผู้ขอสินเชื่อ กล่าวคือ ได้เงินไปใช้จ่าย หรือลงทุนตามวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดรายได้และมีผลกำไรกลับคืนมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามเงื่อนไข หรือข้อตกลงในการชำระหนี้

2.2 วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อนั้นจะต้องสามารถสนองต่อเจ้าหนี้ได้ คือ การได้รับชำระหนี้ และได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากเงินลงทุนเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลด

3. PAYMENT (การชำระเงิน) หมายถึงการชำระคืนเงินกู้ การที่ผู้ขอสินเชื่อจะสามารถชำระหนี้ และดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้ได้นั้น ความสามารถในการหารายได้ หรือความสามารถในการทำกำไรจึงเป็นจุดสำคัญที่จะลดความเสี่ยงให้น้อยลง นั่นก็หมายความว่า เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้คืนมาพร้อมกับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย

4. PROTECTION (หลักประกัน) หมายถึงหลักประกันความเสี่ยงของธนาคาร ซึ่งเป็น การป้องกันความเสี่ยงในกรณีที่ผู้ขอสินเชื่อเกิดความผิดพลาด หลักประกันหรือคุณภาพของสินทรัพย์ จึงเป็นตัวผ่อนคลายความเสี่ยงของธนาคารลงได้

5. PROSPECTIVE (ความเจริญก้าวหน้าของกิจการ) เป็นการมองศักยภาพในด้านต่างๆ ของกิจการที่ขอสินเชื่อ เพื่อพิจารณาการพัฒนาผลการดำเนินงานธุรกิจของกิจการที่ขอสินเชื่อ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพทางเศรษฐกิจ

หลักการวิเคราะห์ 6 Cs Credit

ในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้ขอสินเชื่อนั้น ตามกระบวนการจะต้องมีการหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวลูกค้าผู้ขอสินเชื่อแล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้ฐานะทางเครดิตของลูกค้าว่า เมื่อให้สินเชื่อไปแล้วจะมีความเสี่ยง (Risks) มากน้อยเพียงใด อยู่ในข่ายที่ยอมรับได้หรือไม่ ความเสี่ยงจะเกิดขึ้น นับตั้งแต่ธนาคารพาณิชย์เริ่มให้สินเชื่อแก่ลูกค้าจนกว่าลูกค้าจะชำระหนี้หมด ดังนั้น การจะให้สินเชื่อแก่ลูกค้าจึงต้องมีการประเมินความเสี่ยง และในการประเมินนั้นต้องคำนึงถึงขอบข่ายของอัตราเสี่ยง (เสี่ยงได้ก็เปอร์เซ็นต์) ทั้งในด้านวงเงิน ระยะเวลา เงื่อนไขและหลักประกันในการประเมินความเสี่ยง เพื่อตัดสินใจในการที่จะให้ หรือปฏิเสธการขอสินเชื่อของลูกค้า ซึ่งเทคนิคที่นำมาใช้ในการประเมินความเสี่ยงก็คือ หลักการวิเคราะห์ 6 Cs Credit ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. CHARACTER หรือ Credit Reputation หมายถึง คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อที่จะแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะชำระหนี้คืนเมื่อถึงกำหนด การดูคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ เป็นการพิจารณาทางด้านคุณภาพจิตใจ และพฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ชื่อเสียง ความมั่นคง ความสามารถในการดำเนินงานของผู้ขอสินเชื่อ และอุปนิสัยซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ

ในอันที่จะชำระหนี้ (Willing to pay) นอกจากนี้ ต้องพิจารณาคุณลักษณะ หรือวินัยในการใช้และการชำระหนี้ในอดีต ซึ่งจะเป็นตัวบอกถึงการรักษาสัญญาในการใช้เงินเชื่อ การจัดการกับเงินเชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่มีปัญหาสาเหตุทางการเงิน ผู้ขอสินเชื่อได้ติดต่อบ้านการเงิน เพื่อแก้ไขปัญหาได้คืออย่างไร ซึ่งคุณลักษณะในปัจจุบันนี้จะได้มาจากรายงานของเครดิตบูโร การที่ธนาคารต้องพิจารณาคุณสมบัติ คุณลักษณะ หรือวินัยของผู้ขอสินเชื่อ เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้จะมีผลต่อการชำระหนี้คืนและลดอัตราความเสี่ยงในด้านหนี้สูญของธนาคาร

2. CAPACITY หมายถึงความสามารถในการหารายได้ของผู้ขอสินเชื่อ เพื่อนำมาชำระหนี้ หรือความสามารถในการชำระหนี้ (Ability to pay of Capacity to Pay) เมื่อถึงกำหนดเวลา เป็นคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อทางด้านความสามารถ หรือสมรรถภาพในการหารายได้ให้เพียงพอที่จะชำระหนี้ หนึ่ง หากฝ่ายบริหารบริษัทมีความสามารถสูงในการดำเนินงานก็จะมีความสามารถในการชำระหนี้สูงด้วย โดยปกติเงินที่ผู้ขอสินเชื่อจะนำมาชำระหนี้ กรณีที่เป็นธุรกิจควรเป็นเงินรับสุทธิจากการดำเนินงาน คือรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายต่างๆ แล้ว และในกรณีที่เงินสินเชื่อบุคคลก็จะมาจากเงินเดือนหรือรายได้พิเศษอื่นๆ

3. CAPITAL หมายถึงความเข้มแข็งทางการเงิน หรือทรัพย์สินทางการเงินของผู้ขอสินเชื่อ กล่าวคือ เป็นสินทรัพย์ในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขอสินเชื่อ และ/หรือเงินทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity or Net Worth) โดยจะต้องพิจารณาว่า ผู้ขอสินเชื่อมีเงินทุนในธุรกิจของตนเองมากน้อยแค่ไหน เพราะเงินทุนของกิจการจะเป็นหลักประกัน และสร้างความมั่นใจได้ว่าจะได้รับชำระหนี้คืน อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดความเสียหายขึ้น ผลเสียหายนั้นผู้ลงทุนจะต้องรับผิดชอบก่อน ดังนั้นจึงต้องพิจารณาอัตราส่วนระหว่างหนี้สินกับทุนของผู้ขอสินเชื่อประกอบด้วย ซึ่งผู้ขอสินเชื่อควรจะต้องมีเงินทุนของตัวเองบ้างพอสมควร

4. COLLATERAL หมายถึงสินทรัพย์ที่ผู้ขอสินเชื่อนำมาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ ในอนาคต โดยหลักทรัพย์ประกัน ซึ่งได้แก่ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร และการค้าประกันด้วยบุคคล จะทำให้ธนาคารมีความมั่นใจในการปล่อยสินเชื่อ และเป็นตัวสนับสนุน 3 Cs Credit (CHARACTER CAPACITY และ CAPITAL) ที่กล่าวข้างต้น ซึ่งการค้าประกันของผู้ขอสินเชื่อจะช่วยลดความเสี่ยงของธนาคารในด้านหนี้สูญที่อาจเกิดขึ้นได้

5. CONDITIONS หมายถึงเงื่อนไขต่างๆ ที่จะส่งผลทำให้ฐานะของผู้ขอสินเชื่อเปลี่ยนแปลงไปในทางดีขึ้นหรือเลวลง โดยมีปัจจัยที่ควรพิจารณาคือ สภาพทางเศรษฐกิจ สถานการณ์ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐบาล สภาพการณ์ หรือบรรยากาศธุรกิจที่ให้ผลดีแก่การค้า เงื่อนไขในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมนั้นๆ และเงื่อนไขที่เกี่ยวกับตัวของผู้ขอสินเชื่อ

6. COUNTRY หมายถึงประเทศที่ผู้ขอสินเชื่อคิดต่อด้วย ซึ่งนับเป็นปัจจัยที่สำคัญ แม้ว่าจะเป็นการให้สินเชื่อในประเทศก็ตาม เนื่องจากผู้ขอสินเชื่ออาจดำเนินธุรกิจการส่งออก การค้าระหว่างประเทศจึงมีบทบาทมากขึ้น โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการค้าระหว่างประเทศ ที่มีความเสี่ยงมีอยู่หลายประการ เช่น ภาวะทางการเมือง ภาวะทางเศรษฐกิจ และสังคม อัตราแลกเปลี่ยน นโยบายการค้าของประเทศนั้นๆ ซึ่งครอบคลุมถึงการปฏิบัติทางการค้า สัญญา เอกสารทางการเงินและทางพาณิชย์ การขนส่ง การประกันภัย และระเบียบพิธีการศุลกากร เป็นต้น

การประเมินความเสี่ยงด้วย 6 Cs Credit อาจไม่เพียงพอในยุคโลกาภิวัตน์ที่การสื่อสารมีความสะดวก รวดเร็ว เนื่องจากยังมีอีก 1 C ที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น ได้แก่

7. CONTROLLING หมายถึงการควบคุมโดยใช้ระบบสารสนเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับในภาวะการณปัจจุบัน เนื่องจากสถานการณ์ต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และทันการณ์จะมีส่วนช่วยลดความเสี่ยง โดยเฉพาะความเสี่ยงที่เกิดจากปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่จะเกิดขึ้นได้

หลังจากที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อแก่ผู้ขอสินเชื่อไปแล้ว ก็จะต้องมีกระบวนการตรวจสอบทานสินเชื่อ (Credit Reviews) และประเมินค่าสินเชื่อ (Credit Appraisal) เพื่อให้สามารถป้องกันและ/หรือแก้ไขปัญหของสินเชื่อ ก่อนที่จะมีปัญหารุนแรงจนยากแก่การแก้ไข นอกจากนี้ยังจะต้องมีเทคนิคในการบริหารหนี้ที่มีปัญหา (Problem Loan Management) และการเรียกเก็บหนี้ (Credit Collection) อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพด้วย ดังนั้น การให้กู้ยืมเงินของธนาคารพาณิชย์ จึงจะต้องมีกระบวนการที่รัดกุมหลายขั้นตอนที่เรียกว่า กระบวนการบริหารสินเชื่อ

นอกจากนี้ ยังมีประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2544 เรื่อง เอกสารประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยมีความเห็นว่าเอกสารประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยในการวิเคราะห์การให้สินเชื่อ และการติดตามดูแลลูกหนี้อย่างต่อเนื่องหลังจากได้รับสินเชื่อแล้ว ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ได้ลูกหนี้ที่มีคุณภาพ และช่วยลดปัญหาของสถาบันการเงินในภายหลัง สำหรับเอกสารที่สถาบันการเงินควรมีไว้ประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เอกสารที่แสดงสถานะการดำเนินงาน แผนงาน หรือนโยบายในการบริหารธุรกิจของลูกหนี้ ซึ่งสามารถนำมาพิจารณา และวิเคราะห์อนาคตของกิจการนั้นได้ เอกสารที่กล่าวควรรวมถึงเอกสารของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ โดยเทียบเคียงกับความในมาตรา 12 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือมาตรา 35 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วย

2. เอกสารที่แสดงความสามารถในการชำระหนี้

3. เอกสารที่แสดงรายละเอียดภาระผูกพันของลูกหนี้ที่มีต่อบุคคลอื่นทั้งด้านเป็นเจ้าของหนี้ และลูกหนี้ รวมทั้งหลักประกันที่เป็นทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ ทั้งที่ได้มาและขายไป

ทั้งนี้ เอกสารดังกล่าวต้องให้เป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ สถาบันการเงินอาจจะกำหนดเป็นเงื่อนไขในสัญญาว่าภายหลังลูกหนี้ได้สินเชื่อไปแล้ว ก็ยังมีพันธะต้องจัดส่งเอกสารให้สถาบันการเงินอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะหมดหนี้ เพื่อที่สถาบันการเงินสามารถติดตามสินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตาม ควรใช้เป็นข้อสันนิษฐานเบื้องต้นได้ว่าลูกหนี้อาจต้องการปกปิดฐานะหรือความสามารถในการชำระหนี้ที่แท้จริง ซึ่งในบางกรณีอาจถึงขั้นที่สถาบันการเงินถือเป็นเหตุระงับการให้สินเชื่อ หรือเรียกชำระคืนสินเชื่อก็ได้

3.4 สถานการณ์เศรษฐกิจช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2553

ปี 2545 เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 5.3 (ตารางที่ 3.5) โดยเป็นผลมาจากการใช้จ่ายภายในประเทศ โดยเฉพาะการใช้จ่ายของภาคเอกชนเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญที่สุด อย่างไรก็ตาม การส่งออกที่เร่งตัวสูงในช่วงครึ่งหลังของปี ก็มีส่วนช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเข้าสู่วัฏจักร การฟื้นตัว ส่งผลให้เสถียรภาพเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดีตลอดทั้งปี ด้านเสถียรภาพในประเทศ มีอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยทั้งปีอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่ ร้อยละ 0.7 และอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานอยู่ที่ ร้อยละ 0.4 (ตารางที่ 3.5) อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจ้างงานนอกภาคเกษตร ขยายตัวดี การท่องเที่ยวเริ่มฟื้นตัวหลังจากที่ลดลงในช่วงปลายปี 2544 โดยเป็นผลจากการจัดกิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องของภาครัฐ ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศขยายตัวจากปีก่อน ร้อยละ 6.9 สำหรับด้านต่างประเทศ ดุลบัญชีเดินสะพัดที่เกินดุลสูงต่อเนื่องทำให้ทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ขณะที่ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศปรับลดลงตามลำดับ เงินทุนภาคธนาคารเปลี่ยนจากขาดดุลเป็นเกินดุลจำนวน 1.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากการที่ผู้ส่งออกมีความมั่นใจในค่าเงินบาท จึงขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ามากขึ้น นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ลงทุนซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลต่างประเทศ และหลักทรัพย์รัฐบาลระยะสั้นที่ออกจำหน่ายในต่างประเทศ โดยเฉพาะ ECP (European Commercial Paper) เพิ่มขึ้น ส่วนการชำระคืนหนี้ต่างประเทศของภาคธนาคาร ทั้งธนาคารพาณิชย์ และกิจการวิเทศธุรกิจ ชะลอตัวลงจากปีก่อนเล็กน้อย โดยมียอดหนี้ต่างประเทศคงค้าง จำนวน 8.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ด้านอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 43.00 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้น ร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ส่วนดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate : NEER) เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 93.60 เพิ่มขึ้นจาก 91.10 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.5) สท้อนว่าเงินบาทปรับแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเงินของประเทศคู่ค้า และคู่แข่งโดยรวม

ปี 2546 เศรษฐกิจเติบโตร้อยละ 7.1 เติบโตจากร้อยละ 5.3 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.5) โดยมีแรงขับเคลื่อนหลักมาจากการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ที่ขยายตัวร้อยละ 5.1 และการส่งออกขยายตัวในอัตราร้อยละ 18.6 แม้ว่าในช่วงครึ่งแรกของปี ความไม่แน่นอนของสถานการณ์สงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรัก และความกังวลเกี่ยวกับโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของภาคเอกชนบ้าง ทำให้การลงทุนบางส่วนเลื่อนออกไประยะหนึ่ง แต่เมื่อสถานการณ์เหล่านั้นผ่านพ้นไปเศรษฐกิจก็กลับมาขยายตัว ประกอบกับการลงทุนภาคเอกชน ซึ่งเริ่มเร่งตัวชัดเจน ก็เป็นปัจจัยเสริมให้การขยายตัวแข็งแกร่งยิ่งขึ้น สถิติสภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดีตลอดทั้งปี อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.8 สูงขึ้นจากร้อยละ 0.7 ในปีก่อนตามการเร่งตัวของราคาอาหารสดและพลังงาน ขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 0.2 ลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 0.4 ในปีก่อนตามค่าเช่าบ้านที่ลดลงต่อเนื่อง ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศลดลงร้อยละ 7.4 จากปีก่อน (ตารางที่ 3.5) อัตราการว่างงานมีเพียงร้อยละ 2.2 และหนี้สาธารณะลดลงมาอยู่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ด้านต่างประเทศดุลบัญชีเดินสะพัดยังคงเกินดุลจากทั้งดุลการค้าและดุลบริการ เงินโอน และรายได้ ส่งผลให้สามารถชำระคืนหนี้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF Package) ก่อนกำหนดได้ถึงเกือบ 2 ปี ขณะที่ระดับทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยยังอยู่ในเกณฑ์มั่นคง โดย ณ สิ้นปีอยู่ที่ 42.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรือคิดเป็นกว่า 3 เท่าของหนี้ต่างประเทศระยะสั้น ด้านอัตราแลกเปลี่ยน เงินบาทแข็งค่าขึ้นโดยทั้งปีเฉลี่ยอยู่ที่ 41.53 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ หรือแข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.4 จากค่าเฉลี่ยในปีก่อน (ตารางที่ 3.5) ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยทั้งภายนอกและภายในประเทศ ที่สำคัญได้แก่ การอ่อนค่าของเงินดอลลาร์ สหรัฐ เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด และการขาดดุลการค้าของสหรัฐฯ ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่อเศรษฐกิจไทย และการเก็งกำไรของนักลงทุนในตลาดการเงิน ส่วนดัชนีค่าเงินบาท (NEER) เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 91.35 ลดลงจาก 93.60 ในปีก่อน สท้อนว่าโดยเฉลี่ยอัตราแลกเปลี่ยนปรับอ่อนค่าลงเมื่อเปรียบเทียบกับสกุลเงินของประเทศคู่ค้า และคู่แข่งโดยรวม ด้านเงินทุนภาคธนาคารขาดดุล 2.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ จากที่เคยเกินดุลจำนวน 1.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ในปีก่อน ซึ่งเป็นผลจากการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (swap) กับธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนการชำระหนี้ของกิจการวิเทศธุรกิจอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน ด้านหนี้ต่างประเทศภาคธนาคารมียอดคงค้างจำนวน 7.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ลดลง 1.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ส่วนใหญ่เป็นการลดลงของหนี้ระยะสั้นของกิจการวิเทศธุรกิจและหนี้ระยะยาวของธนาคารพาณิชย์ (ตารางที่ 3.5)

ปี 2547 เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 6.3 เป็นอัตราการขยายตัวที่อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูงต่อเนื่องจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 7.1 (ตารางที่ 3.5) โดยมีแรงขับเคลื่อนหลักมาจากการลงทุนภาคเอกชนที่ขยายตัวร้อยละ 12.8 และการส่งออกขยายตัวในอัตราร้อยละ 23.0 แม้จะมีการชะลอตัวของอุปสงค์ภายในประเทศทั้งการอุปโภคบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน แต่อุปสงค์ต่างประเทศในปีนี้อยู่ในเกณฑ์ดี ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสูงเป็นประวัติการณ์ เสถียรภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่องจากปี 2546 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.7 สูงขึ้นจากร้อยละ 1.8 ในปีก่อนตามการเร่งตัวของราคาอาหารสดและพลังงาน ขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.4 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 0.2 ในปีก่อน ส่วนอัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 2.1 และหนี้สาธารณะอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 47.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศขยายตัวร้อยละ 16.5 จากปีก่อน (ตารางที่ 3.5) แม้จะได้รับผลกระทบจากการระบาดของไข้หวัดนกในสัตว์ปีก และผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านต่างประเทศ คุลมบัญชีเดินสะพัดยังคงเกินดุลจากทั้งดุลการค้าและดุลบริการ รายได้ และเงินโอน เงินสำรองระหว่างประเทศยังคงอยู่ในระดับสูง โดย ณ สิ้นปี 2547 อยู่ที่ 49.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรือประมาณ 4 เท่าของหนี้ต่างประเทศระยะสั้น ด้านอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทแข็งขึ้นโดยทั้งปีเฉลี่ยอยู่ที่ 40.27 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ หรือแข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.0 จากค่าเฉลี่ยในปีก่อน (ตารางที่ 3.5) แม้ว่าในบางช่วงจะได้รับผลกระทบจากทั้งปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยภายนอก อาทิ การระบาดของโรคไข้หวัดนก สถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ และการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมัน แต่โดยรวมยังคงปรับตัวแข็งขึ้นจากการปรับตัวตามค่าเงินในภูมิภาค การปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย การลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศในตลาดหลักทรัพย์ไทยเพิ่มขึ้น และ ข่าวลือการปรับค่าเงินหยวนของจีน ส่วนดัชนีค่าเงินบาท (NEER) เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 90.46 ลดลงจาก 91.35 ในปีก่อน อ่อนค่าลงร้อยละ 1.0 สท้อนว่า โดยเฉลี่ยอัตราแลกเปลี่ยนปรับอ่อนค่าลงเมื่อเปรียบเทียบกับสกุลเงินของประเทศคู่ค้าและคู่แข่งโดยรวม ด้านเงินทุนภาคธนาคารเกินดุล 2.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ จากขาดดุล 2.4 พันล้าน ดอลลาร์ สหรัฐ ในปีก่อน ตามการลดสินทรัพย์ต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ ที่เป็นผลจากการขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ากับ Non-resident และการทำธุรกรรม Swap กับธนาคารแห่งประเทศไทยลดลง ส่วนการชำระหนี้ของกิจการวิเทศชนกิจลดลงจากปีก่อน 1.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ โดยส่วนใหญ่เป็นการชำระคืนหนี้ระยะสั้น ด้านหนี้ต่างประเทศ ภาคธนาคารมีหนี้คงค้างจำนวน 7.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ (ตารางที่ 3.5) ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการโอนย้ายหนี้จากหนี้ภาครัฐมาเป็นหนี้ภาคธนาคาร จากการที่บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) ได้รวบรวมกิจการกับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 3.5 แสดงข้อมูลเศรษฐกิจที่สำคัญ ระหว่างปี 2545 – 2547

หน่วย : ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

รายการ		2545	2546	2547
1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ราคาคงที่	(ร้อยละ)	5.3	7.1	6.3
2. कुलการค้า		2,739	3,759	1,460
3. कुลบัญชีเดินสะพัด		14,837	21,866	2,767
4. เงินสำรองระหว่างประเทศ		38,924	42,148	49,832
5. สัดส่วนเงินสำรองต่อหนี้ระยะสั้น	(ร้อยละ)	326.6	386.53	261.44
6. อัตราเงินเพื่อพื้นฐาน	(ร้อยละ)	0.4	0.2	0.4
7. อัตราเงินเพื่อทั่วไป	(ร้อยละ)	0.7	1.8	2.7
8. อัตราแลกเปลี่ยน	(บาท : 1 ดอลลาร์ สหรัฐ.)	43.00	41.53	40.27
อัตราเพิ่ม (ลด)	(ร้อยละ)	(3.3)	(3.4)	(3.0)
9. คำนีค่าเงินบาท (NEER)	(ร้อยละ)	93.60	91.35	90.46
อัตราเพิ่ม (ลด)	(ร้อยละ)	2.7	(2.4)	(1.0)
10. เงินทุนภาคธนาคารเคลื่อนย้ายสุทธิ		1,765	(2,381)	1,986
11. หนี้ต่างประเทศ		59,459	51,909	58,790
ระยะสั้น		11,919	10,904	19,060
ระยะยาว		47,540	41,005	39,730
12. หนี้ต่างประเทศภาคธนาคาร		8,136	7,045	7,069
ระยะสั้น		4,207	3,316	2,685
ระยะยาว		3,929	3,729	4,384
13. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ	(ล้านคน)	10.8	10.0	11.7
อัตราเพิ่ม(ลด)	(ร้อยละ)	6.9	(7.4)	16.5

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและ
การคำนวณ

ปี 2548 เศรษฐกิจขยายตัวเพียงร้อยละ 4.6 (ตารางที่ 3.6) ชะลอลงจากปี 2547 โดยแรงขับเคลื่อนยังคงมาจากอุปสงค์ภายในประเทศ และบางส่วนมาจากการส่งออกที่ปรับตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปีในภาคเกษตร เสถียรภาพเศรษฐกิจโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งเสถียรภาพในประเทศ และเสถียรภาพต่างประเทศ โดยอัตราเงินเพื่อทั่วไปเฉลี่ยทั้งปี อยู่ที่ร้อยละ 4.5 และอัตราเงินเพื่อพื้นฐานเฉลี่ยทั้งปี อยู่ที่ร้อยละ 1.6 ซึ่งอัตราเงินเพื่อพื้นฐานยังคงอยู่ในช่วงเป้าหมายที่ร้อยละ 0 – 3.5 ของ

กรอบนโยบายการเงิน ขณะที่อัตราการว่างงาน และหนี้สาธารณะอยู่ในระดับต่ำ ด้านการท่องเที่ยว มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยรวมลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.1 (ตารางที่ 3.6) โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ภัยธรรมชาติใน 6 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน และปัญหาความไม่สงบ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับเสถียรภาพด้านต่างประเทศปรับตัวดีขึ้น แม้ว่าดุลบัญชีเดินสะพัด จะขาดดุล 3,714 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. จากที่เกินดุลติดต่อกันในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา โดยมีการขาดดุลสูง ในช่วงครึ่งแรกของปี แต่ในช่วงครึ่งหลังของปีดุลบัญชีเดินสะพัดได้กลับมาเกินดุลโดยตลอดจากการ ส่งออกที่ปรับตัวดีขึ้น และการนำเข้าที่ชะลอตัว ส่วนระดับหนี้ต่างประเทศปรับลดลงต่อเนื่อง และเงิน สำรองระหว่างประเทศยังคงอยู่ในระดับสูง ด้านอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทเฉลี่ยทั้งปี อยู่ที่ 40.27 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. เท่ากับค่าเฉลี่ยในปีก่อน โดยค่าเงินบาทได้อ่อนค่าลงในช่วงครึ่งแรกของปี จากปัจจัยลบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ และได้กลับมาเคลื่อนไหวอย่างมีเสถียรภาพ มากขึ้น ในช่วงปลายปี โดยมีปัจจัยสนับสนุนสำคัญจาก GDP ในไตรมาสที่ 3 ซึ่งสูงกว่าคาดการณ์ การแข็ง ค่าขึ้นของสกุลเงินในภูมิภาค และความเชื่อมั่นต่อค่าเงินดอลลาร์ สหรัฐ. ที่ลดลง เนื่องจากตลาดคาด ว่าวัฏจักรอัตราดอกเบี้ยขาขึ้นของสหรัฐฯ ใกล้จะสิ้นสุดแล้ว ส่วนดัชนีค่าเงินบาท (NEER) เฉลี่ยอยู่ ที่ระดับ 89.50 ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ย 90.46 ในปีก่อน ซึ่งสะท้อนว่าโดยเฉลี่ยอัตราแลกเปลี่ยนไม่ได้ เปลี่ยนแปลงมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับสกุลเงินของประเทศคู่ค้าและคู่แข่งโดยรวม ด้านเงินทุน ภาคร าชการ เกินดุล 0.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ลดลงจากปีก่อนที่เกินดุล 2.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เนื่องจากธนาคารพาณิชย์เพิ่มสินทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลจากการซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า กับ Non-resident ลดลง นอกจากนี้ กิจกรรมวิเทศธุรกิจได้ชำระคืนหนี้จำนวน 1.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ทางด้านหนี้ต่างประเทศ ภาคราชการมียอดหนี้ต่างประเทศคงค้าง 6.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ลดลงจากปีก่อน 1.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (ตารางที่ 3.6) โดยธนาคารพาณิชย์ได้เบิกเงินกู้ ขณะที่ กิจกรรมวิเทศธุรกิจชำระคืนเงินกู้อย่างต่อเนื่องทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ปี 2549 เศรษฐกิจเติบโตร้อยละ 5.1 (ตารางที่ 3.6) ปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อน โดยได้ แรงขับเคลื่อนมาจากการส่งออกที่ขยายตัวสูง แม้ว่าอุปสงค์ในประเทศ ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญ เมื่อปีก่อนจะชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่องจากปัจจัยลบหลายประการ ได้แก่ ราคาน้ำมันโลกที่สูงขึ้นอย่าง ต่อเนื่อง สถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ ภาวะน้ำท่วมรุนแรงยาวนาน และความไม่แน่นอนทางการ เมือง อย่างไรก็ตาม เสถียรภาพเศรษฐกิจโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งด้านเสถียรภาพในประเทศ และเสถียรภาพต่างประเทศ ด้านเสถียรภาพในประเทศ อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานยังคงอยู่ในช่วงเป้า หมายของกรอบนโยบายการเงินที่ร้อยละ 0.3 – 3.5 โดยเฉลี่ยทั้งปี อยู่ที่ร้อยละ 2.3 แม้ว่าจะเร่งตัวขึ้น จากร้อยละ 1.6 ในปีก่อนหน้า จากการส่งผ่านของต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นตามราคาน้ำมันที่ยังคงอยู่ใน ระดับสูงไปยังราคาสินค้าและบริการอื่นๆ โดยเฉพาะค่าโดยสารสาธารณะ ส่วนอัตราการว่างงาน และ

หนี้สาธารณะอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปชะลอตัวตั้งแต่ช่วงกลางปี แม้ว่าจะเร่งตัวขึ้นชั่วคราว เนื่องจากภาวะอุทกภัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาพืชผล และอาหารสดในช่วงครึ่งแรก ทำให้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปโดยเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 4.7 ด้านเสถียรภาพต่างประเทศ ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 3.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ. จากที่ขาดดุล 7.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งออกที่ขยายตัวดี ขณะที่การนำเข้าชะลอตัวตามอุปสงค์ภายในประเทศ กอปรกับการท่องเที่ยวที่กลับมาขยายตัวได้ดี โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.0 ด้านหนี้ต่างประเทศ แม้ว่าจะระดับหนี้ต่างประเทศจะปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อน แต่สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อ GDP ยังอยู่ในระดับที่ต่ำ และสัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้น ยังคงอยู่ในระดับสูง ด้านอัตราแลกเปลี่ยน ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. เฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 37.93 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ. แข็งค่าขึ้นร้อยละ 5.8 จากปัจจัยสนับสนุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ได้แก่ การอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่องของเงินดอลลาร์สหรัฐ. เศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคที่ขยายตัวดี เงินไหลเข้าเพื่อการรวบรวมและซื้อกิจการ รวมทั้งเพื่อการลงทุนในกองทุน และหุ้นทั้งในและนอกตลาดหลักทรัพย์ ตลอดจนการระดมเงินต่างประเทศโดยกลุ่มเครื่องจักรและกลุ่มสื่อสาร สำหรับดัชนีค่าเงินบาท (NEER) เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 94.41 สูงกว่าค่าเฉลี่ย 89.50 ในปีก่อน ซึ่งสะท้อนว่าโดยเฉลี่ยอัตราแลกเปลี่ยนแข็งค่าขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับสกุลเงินของประเทศคู่ค้าและคู่แข่งโดยรวม ด้านเงินทุนภาคธนาคารขาดดุล 7.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ. จากปีก่อนที่เกินดุล 0.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ. เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ากับผู้นำเข้าและชำระคืนหนี้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ทางด้านหนี้ต่างประเทศ ภาคธนาคารมียอดหนี้ต่างประเทศคงค้าง 6.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 0.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ. (ตารางที่ 3.6) จากการเบิกเงินกู้

ปี 2550 เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 5.0 ใกล้เคียงกับปีก่อน (ตารางที่ 3.6) โดยมีแรงขับเคลื่อนสำคัญมาจากภาคการส่งออกที่ขยายตัวในอัตราสูงถึงร้อยละ 18.1 เร่งขึ้นจากปี 2549 ที่ขยายตัวร้อยละ 17.0 การเร่งการเบิกจ่ายงบประมาณภาครัฐที่เบิกจ่ายได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 93.4 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 93.9 และการท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 จากปีก่อน (ตารางที่ 3.6) แม้จะมีปัจจัยลบหลายประการ อาทิ เหตุระเบิดในกรุงเทพฯ ในวันสงกรานต์ปี 2549 ปัญหาหมอกควันในภาคเหนือตอนบน และเหตุระเบิด 7 จุดที่หาดใหญ่ ด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเสถียรภาพด้านต่างประเทศ ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลต่อเนื่อง และเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูง ขณะที่เสถียรภาพในประเทศ มีอัตราเงินเฟ้อโดยรวมในปี 2550 ต่ำกว่าปีก่อน แม้จะเร่งตัวขึ้นในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปีจากราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ 2.3 และอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานอยู่ที่ร้อยละ 1.1 ลดลงจากปีก่อนที่มีอัตราร้อยละ 4.7 และ 2.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.6) สำหรับค่าเงินบาทยังคงแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แต่ในอัตราที่ช้ากว่าปี 2549 โดยค่าเงินบาทเฉลี่ยในปี 2550 อยู่ที่ 34.56 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นร้อยละ 8.9 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย 37.93 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อน (ตารางที่ 3.6) จากการอ่อนค่าของเงินดอลลาร์ สรอ. และการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างต่อเนื่อง ส่วนดัชนีค่าเงินบาท (NEER) แข็งค่าขึ้นเช่นกัน แต่ในอัตราที่น้อยกว่าอัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์ สรอ. กล่าวคือ แข็งขึ้นร้อยละ 5.9 โดยในปี 2550 เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 100.00 เทียบกับค่าเฉลี่ย 94.41 ในปี 2549 (ตารางที่ 3.6) สะท้อนว่าค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับสกุลเงินของประเทศคู่ค้าและคู่แข่งโดยรวม แต่ไม่มากเท่ากับการแข็งขึ้นเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. ด้านเงินทุนภาคธนาคาร ขาดดุล 1.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนที่ขาดดุล 7.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากมีเงินลงทุนต่างชาติไหลเข้าเพื่อซื้อหุ้นเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ และจากการที่ธนาคารพาณิชย์ลดสินทรัพย์ต่างประเทศ จากการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ากับ Resident ทั้งจากผู้ส่งออกและนักลงทุนไทยที่นำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ส่วนทางด้านหนี้ต่างประเทศของภาคธนาคาร มียอดคงค้าง 6.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. (ตารางที่ 3.6) ลดลงจากปีก่อน ซึ่งเป็นผลจากการชำระคืนเงินกู้ระยะยาว อย่างไรก็ดี หนี้ระยะสั้นในภาพรวมของประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 จากปีก่อน จากการนำเงินกู้และสินเชื่อการค้า

ตารางที่ 3.6 แสดงข้อมูลเศรษฐกิจที่สำคัญ ระหว่างปี 2548 – 2550

		หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.		
รายการ		2548	2549	2550
1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศราคาคงที่	(ร้อยละ)	4.6	5.1	5.0
2. ดุลการค้า		(8,254)	994	12,782
3. ดุลบัญชีเดินสะพัด		(7,642)	2,315	15,682
4. เงินสำรองระหว่างประเทศ		52,066	66,985	87,455
5. สัดส่วนเงินสำรองต่อหนี้ระยะสั้น	(ร้อยละ)	225.80	245.80	257.10
6. อัตราเงินเพื่อพื้นฐาน	(ร้อยละ)	1.6	2.3	1.1
7. อัตราเงินเพื่อทั่วไป	(ร้อยละ)	4.5	4.7	2.3
8. อัตราแลกเปลี่ยน	(บาท : 1 ดอลลาร์ สรอ.)	40.27	37.93	34.56
อัตราเพิ่ม (ลด)	(ร้อยละ)	-	(5.8)	(8.9)
9. ดัชนีค่าเงินบาท (NEER)	(ร้อยละ)	89.50	94.41	100.00
อัตราเพิ่ม (ลด)	(ร้อยละ)	(1.1)	5.5	5.9
10. เงินทุนภาคธนาคารเคลื่อนย้ายสุทธิ		222	(7,427)	(1,083)

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

รายการ		2548	2549	2550
11. หนี้ต่างประเทศ		59,295	69,973	74,415
ระยะสั้น		23,057	27,247	34,016
ระยะยาว		36,238	42,726	40,399
12. หนี้ต่างประเทศภาคธนาคาร		6,038	6,729	6,362
ระยะสั้น		3,056	3,156	3,961
ระยะยาว		2,982	3,573	2,401
13. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	(ล้านคน)	11.5	13.8	14.5
อัตราเพิ่ม (ลด)	(ร้อยละ)	(1.1)	20.0	4.6

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและ
การคำนวณ

ปี 2551 เศรษฐกิจขยายตัวเพียงร้อยละ 2.5 ชะลอลงจากร้อยละ 5.0 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.7) จากการส่งออกสุทธิที่ลดลง โดยเฉพาะในไตรมาสสุดท้ายของปีจากปัจจัยลบทั้งการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การส่งออก การผลิตภาคอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศลดลงร้อยละ 1.3 จากปีก่อน ขณะที่ด้านอุปสงค์ในประเทศ การบริโภค และการลงทุนลดลงมากในช่วงไตรมาสสุดท้าย อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเสถียรภาพด้านต่างประเทศเข้มแข็งซึ่งเป็นผลมาจากเงินสำรองระหว่างประเทศที่อยู่ในระดับสูง ขณะที่ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดใกล้เคียงสมดุล โดยดุลการค้าเกินดุล 14.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 14.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ส่วนเสถียรภาพในประเทศมีอัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ 5.5 และอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานอยู่ที่ร้อยละ 2.4 (ตารางที่ 3.7) สูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนจากราคาน้ำมันและอาหารสดที่เร่งตัวมากในช่วงครึ่งแรกของปี และมีการส่งผ่านต้นทุนไปยังสินค้าในตะกร้าเงินเฟ้อพื้นฐานสำหรับค่าเงินบาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. เฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 33.36 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. แข็งค่าขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.5 โดยในช่วงครึ่งแรกของปีค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นจากการเกินดุลบัญชีเดินสะพัด แต่ในช่วงครึ่งหลังของปีค่าเงินบาทเฉลี่ยอ่อนค่าลงจากปัจจัยการเมืองในประเทศ และเมื่อเทียบกับค่าเงินสกุลอื่น ดัชนีค่าเงินบาท (NEER) เฉลี่ยทั้งปี อ่อนลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.6 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 99.40 เทียบกับค่าเฉลี่ย 100.00 ในปีก่อน สะท้อนว่าค่าเงินบาทอ่อนค่าลงเมื่อเปรียบเทียบกับสกุลเงินของประเทศคู่ค้าและคู่แข่งโดยรวม ด้านหนี้ต่างประเทศ ภาคธนาคารมียอดหนี้คงค้าง 7.2 พันล้าน

ดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น 0.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. (ตารางที่ 3.7) ส่วนใหญ่เป็นผลจากการนำเข้าเงินกู้ระยะสั้นของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทย เพื่อเตรียมสภาพคล่องไว้รองรับผลกระทบจากปัญหาวิกฤติการเงินโลก

ปี 2552 เศรษฐกิจหดตัวร้อยละ 2.3 จากที่ขยายตัวร้อยละ 2.5 ในปีก่อนหน้า (ตารางที่ 3.7) ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในรอบ 10 ปี เนื่องจากยังคงได้รับผลกระทบจากวิกฤติการเงิน และการถดถอยของเศรษฐกิจโลกต่อเนื่องมาจากปลายปีก่อนหน้า ประกอบกับความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศที่เกิดขึ้นเป็นระยะๆ ทำให้การส่งออกของไทยลดลงมาก ส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อการผลิตภาคอุตสาหกรรม ความเชื่อมั่นของภาคเอกชน การบริโภค การลงทุนในประเทศ ตลอดจนการท่องเที่ยว ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศลดลง ร้อยละ 3.0 อย่างไรก็ตาม เสถียรภาพโดยรวมยังนับว่าอยู่ในเกณฑ์ดี โดยด้านเสถียรภาพต่างประเทศ มีเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูง มาตรการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลเพิ่มขึ้น โดยดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลถึง 20.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจาก 1.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อน ส่วนด้านเสถียรภาพในประเทศมีอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานลดลงจากร้อยละ 2.4 เหลือร้อยละ 0.3 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปปรับลดลงมากเหลือติดลบร้อยละ 0.9 จากที่สูงถึงร้อยละ 5.5 ในปี 2551 (ตารางที่ 3.7) ซึ่งเป็นผลจากราคาล้างงานที่ลดลงมาก การอุดหนุนค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภคของรัฐบาล และภาวะเศรษฐกิจหดตัว ในส่วนของหนี้สาธารณะ ณ สิ้นปี 2552 เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 14.3 จากการดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุล เพื่อช่วยเหลือและกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ขณะที่ภาวะตลาดแรงงานโดยรวมปรับตัวดีขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ด้านเงินกู้เกินดุล 0.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเงินกู้ระยะสั้นของภาคธนาคาร เพื่อรองรับการทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ที่เพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ของนักลงทุนไทย และการส่งออกที่ปรับตัวดีขึ้นจากเศรษฐกิจโลกที่เริ่มฟื้นตัว ด้านอัตราแลกเปลี่ยน เงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. เฉลี่ยทั้งปี อ่อนค่าลงมาอยู่ที่ระดับ 34.34 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. จากค่าเฉลี่ยปีก่อนที่ 33.36 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. หรืออ่อนค่าลงร้อยละ 2.9 (ตารางที่ 3.7) ส่วนดัชนีค่าเงินบาท (NEER) อ่อนค่าลงที่ร้อยละ 0.9 โดยในปี 2552 เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 98.52 เทียบกับค่าเฉลี่ย 99.40 ในปี 2551 สะท้อนว่าเงินบาทปรับอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับค่าเงินของประเทศคู่ค้าและคู่แข่งโดยรวม ด้านเงินทุนภาคธนาคาร เกินดุล 7.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนทางด้านหนี้ต่างประเทศ ภาคธนาคารมียอดหนี้คงค้าง 10.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น 3.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากปี 2551 (ตารางที่ 3.7) ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเงินกู้ระยะสั้นของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทย เพื่อเตรียมสภาพคล่องสำหรับรองรับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าตามที่ครบกำหนด

ปี 2553 เศรษฐกิจเติบโตร้อยละ 7.8 เพิ่มขึ้นจากที่หดตัวร้อยละ 2.3 ในปี 2552 (ตารางที่ 3.7) โดยมีแรงขับเคลื่อนสำคัญจากการส่งออก ที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 28.5 การท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.5 ซึ่งสูงเป็นประวัติการณ์ และการใช้จ่ายในประเทศที่ขยายตัวร้อยละ 6.1 แม้ว่าจะเผชิญกับปัจจัยลบหลายด้านตลอดปี ทั้งความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ปัญหาการเมืองภายในประเทศ ความผันผวนของค่าเงินบาท รวมทั้งภัยธรรมชาติต่างๆ แต่ด้วยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ประกอบกับการดำเนินนโยบายการคลัง และการเงินที่ผ่อนคลาย ทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ดี และเติบโตคงที่ ส่งผลให้เสถียรภาพโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเสถียรภาพในประเทศมีอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 3.3 จากที่ติดลบร้อยละ 0.9 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.7) ซึ่งเกิดจากเศรษฐกิจที่ขยายตัวต่อเนื่อง และจากต้นทุนที่สูงขึ้นทั้งวัตถุดิบและค่าจ้าง ทำให้ผู้ผลิตเริ่มทยอยปรับเพิ่มราคาสินค้า ส่วนอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 1.0 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.3 ในปี 2552 ทางด้านอัตราแลกเปลี่ยน ค่าเงินบาทเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 31.73 บาทต่อดอลลาร์ สรอ.(ตารางที่ 3.7) ซึ่งแข็งค่ามากที่สุดในรอบ 13 ปี โดยแข็งค่าขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 7.6 สอดคล้องกับค่าเงินของประเทศในภูมิภาคจากเงินทุนไหลเข้า ซึ่งเป็นผลของเศรษฐกิจที่อ่อนแอและนโยบายการเงินผ่อนคลายของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก รวมทั้งปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจไทยที่เข้มแข็ง ด้านดัชนีค่าเงินบาท (NEER) ปรับแข็งค่าขึ้นร้อยละ 4.5 จากระดับเฉลี่ยในปีก่อนหน้าตามการอ่อนค่าลงของเงินดอลลาร์ สรอ. ที่เกิดจากความกังวลเรื่องความไม่แน่นอนของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ และการอ่อนค่าของเงินยูโรและเงินปอนด์ ที่เกิดจากความกังวลต่อความสามารถในการลดการขาดดุลการคลังเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ภาครัฐของประเทศ โปรตุเกส ไอร์แลนด์กรีซ และสเปน ประกอบกับคาดการณ์ว่าอังกฤษจะยังต้องดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายซึ่งจะเป็นแรงกดดันต่อค่าเงินปอนด์ในอีกทางหนึ่ง ส่วนเสถียรภาพภาคต่างประเทศของไทยยังคงแข็งแกร่ง โดยสะท้อนจากดุลบัญชีเดินสะพัดที่เกินดุลต่อเนื่องและระดับทุนสำรองระหว่างประเทศ ที่อยู่ในระดับสูง แม้สัดส่วนหนี้ต่างประเทศระยะสั้นจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อน แต่ส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากเป็นเงินกู้ยืมระยะสั้นของภาคธนาคาร เพื่อรองรับการทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของภาคธุรกิจที่มีมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่เงินบาทแข็งค่า และอีกส่วนหนึ่งเป็นสินเชื่อการค้า ซึ่งเป็นการกู้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ด้านเงินทุนภาคธนาคาร เกินดุล 9.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น 2.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนหนี้ต่างประเทศ ภาคธนาคารมียอดหนี้คงค้าง 20.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น 10.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากปีก่อนหน้า (ตารางที่ 3.7)

ตารางที่ 3.7 แสดงข้อมูลเศรษฐกิจที่สำคัญ ระหว่างปี 2551 – 2553

หน่วย : ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

รายการ		2551	2552	2553
1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ราคาคงที่	(ร้อยละ)	2.5	(2.3)	7.8
2. ดุลการค้า		(371)	19,388	14,083
3. ดุลบัญชีเดินสะพัด		2,157	21,866	14,837
4. เงินสำรองระหว่างประเทศ		111,008	138,418	172,129
5. สัดส่วนเงินสำรองต่อหนี้ระยะสั้น	(ร้อยละ)	330.30	417.80	368.22
6. อัตราเงินเพื่อพื้นฐาน	(ร้อยละ)	2.4	0.3	1.0
7. อัตราเงินเพื่อทั่วไป	(ร้อยละ)	5.5	(0.9)	3.3
8. อัตราแลกเปลี่ยน	(บาท : 1 ดอลลาร์ สหรัฐ.)	33.36	34.34	31.73
อัตราเพิ่ม (ลด)	(ร้อยละ)	(3.5)	2.9	(7.6)
9. ดัชนีค่าเงินบาท (NEER)	(ร้อยละ)	99.40	98.52	102.92
อัตราเพิ่ม (ลด)	(ร้อยละ)	(0.6)	(0.9)	4.5
10. เงินทุนภาคธนาคารเคลื่อนย้ายสุทธิ		10,729	7,846	9,788
11. หนี้ต่างประเทศ		76,102	75,307	96,913
ระยะสั้น		33,604	33,128	46,746
ระยะยาว		42,499	42,179	50,185
12. หนี้ต่างประเทศภาคธนาคาร		7,194	10,344	20,525
ระยะสั้น		4,462	8,541	16,655
ระยะยาว		2,732	1,803	3,870
13. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	(ล้านคน)	14.3	14.1	16.0
อัตราเพิ่ม (ลด)	(ร้อยละ)	(1.3)	(3.0)	13.5

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและการคำนวณ

3.5 สถานการณ์สินเชื่อบนธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี พ.ศ. 2545 – 2553

ปี 2545 สถานการณ์สินเชื่อบนระบบธนาคารพาณิชย์ปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยเติบโตในอัตราร้อยละ 7.3 (ตารางที่ 3.9) ซึ่งเป็นผลมาจากเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้น และจากการเปลี่ยนแปลงการบันทึกบัญชีลูกหนี้ที่ได้ตัดบัญชีไปแล้วกลับเข้ามาลงบัญชีใหม่ ส่งผลให้สินเชื่อ

สาขาธุรกิจหลักๆ เช่น สินเชื่อเพื่อการบริโภคส่วนบุคคล และสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมีอัตราการขยายตัวเป็นบวกตลอดปี ขณะที่สินเชื่อเพื่ออุตสาหกรรม การส่งออก และการพาณิชย์ก็เริ่มขยายตัวในช่วงปลายปี ทั้งนี้เนื่องจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของทางการ ผลักดันให้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ลดลงจึงช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายของภาคเอกชน และช่วยลดภาระต้นทุนกู้ยืมของภาคธุรกิจ สำหรับ สถานการณ์ด้านเงินฝาก ขยายตัวในอัตราร้อยละ 2.2 (ตารางที่ 3.9) โดยขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงในช่วงหลังของปี 2545 เนื่องจากการถอนเงินฝากไปลงทุนในพันธบัตรออมทรัพย์ช่วยชาติ เป็นผลให้มีสัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ในปีนี้เป็นร้อยละ 89.1 โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศมีสัดส่วนร้อยละ 84.7 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ มีสัดส่วน ร้อยละ 162.1 ด้านอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ลดลงต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี จากการปรับดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับสภาพคล่องของแต่ละธนาคาร และสอดคล้องกับการส่งสัญญาณทิศทางอัตราดอกเบี้ย นโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของ 5 ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ประเภทเงินฝากประจำระยะ 12 เดือน ลดลงจากร้อยละ 2.75 ต่อปี ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2544 มาอยู่ที่ร้อยละ 2.0 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ลดลงจากร้อยละ 7.0 ต่อปี มาอยู่ที่ร้อยละ 6.50 ต่อปี ด้านส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของระบบธนาคารพาณิชย์ (Net Interest Margin : NIM) เพิ่มขึ้นเล็กน้อยโดยอยู่ที่ร้อยละ 1.85 เทียบกับร้อยละ 1.81 ในปี 2544 อัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) อยู่ที่ระดับร้อยละ 13.7 เทียบกับเฉลี่ยร้อยละ 13.29 ในปี 2544 (ตารางที่ 3.8) โดยอัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงยังคงเกินกว่าเกณฑ์ที่ทางการกำหนดไว้ที่ร้อยละ 8.5 ซึ่งนับได้ว่าเป็นการ สร้างความเชื่อมั่นให้กับระบบสถาบันการเงิน และแสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งของธนาคารพาณิชย์ ส่วนอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier - 1 ratio) อยู่ที่ร้อยละ 9.6 ทางด้านหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL) ในปี 2545 มีจำนวน 742,624 ล้านบาท หรือร้อยละ 16.1 ของสินเชื่อรวม เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.7 ในปีก่อน โดยเป็นส่วนของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยจำนวน 699,781 ล้านบาท หรือร้อยละ 16.5 ของสินเชื่อรวม และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 42,843 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.9 ของสินเชื่อรวม (ตารางที่ 3.8 และ 3.9) หากพิจารณาสินเชื่อแยกตามสาขาเศรษฐกิจในปี 2545 จะพบว่าสินเชื่อเริ่มกระจายตัวไปสู่สาขาเศรษฐกิจหลักมากขึ้น อาทิ สินเชื่อเพื่อการอุตสาหกรรม การพาณิชย์ และการค้า ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นในไตรมาสสุดท้ายของปี ในขณะที่สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล และสาธารณูปโภค ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 18 ของสินเชื่อทั้งหมดยังคงขยายตัวต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปีสอดคล้องกับการขยายตัวทางด้านบริการภาคเอกชน

ปี 2546 การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขยายตัวต่อเนื่องในอัตราที่ลดลง โดยขยายตัวเพียงร้อยละ 2.3 ลดลงจากร้อยละ 7.3 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.9) ตามภาวะการผลิตในประเทศ โดย

เน้นลงไปสู่กลุ่มลูกค้ารายย่อยมากขึ้น เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาเศรษฐกิจ พบว่าสินเชื่อสำหรับสาขาเศรษฐกิจหลักที่มีการเติบโตสูงในปีนี้ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการส่งออก การค้าส่งผลิตผลทางการเกษตร การพาณิชย์ อสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจ โรงแรมและภัตตาคาร โดยขยายตัวต่อเนื่องทั้งปีเป็นปีแรก นับตั้งแต่ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ขณะที่สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ซึ่งรวมถึงสินเชื่อบัตรเครดิต ที่มีสัดส่วนโดยรวมประมาณร้อยละ 13 ของสินเชื่อทั้งหมดขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อนหน้า ส่วนหนึ่งเป็นผลจากอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำและสภาวะการแข่งขันระหว่างธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งเป็นการขยายตัวตามภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ติดตามดูแลแนวทางการปล่อยสินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์อย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันมิให้ผู้บริโภคสร้างภาระหนี้เกินความสามารถที่จะชำระคืน สำหรับสถานการณ์ด้านเงินฝากขยายตัวในอัตราร้อยละ 6.2 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.2 ในปีก่อนหน้า ทำให้มีสัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 89.1 ในปี 2546 เป็นร้อยละ 85.8 โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 84.7 เป็นร้อยละ 82.5 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศลดลงจากร้อยละ 162.1 เป็นร้อยละ 140.9 (ตารางที่ 3.9) ส่วนทางด้านอัตราดอกเบี้ย ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ททยอยปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และเงินให้กู้ในช่วงเดือนมีนาคม มิถุนายน และกรกฎาคม ซึ่งเป็นการปรับตัวตามการส่งสัญญาณทิศทางอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย และสอดคล้องกับการบริหารสภาพคล่องของแต่ละธนาคาร โดยอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ประเภทเงินฝากประจำระยะ 3 เดือน ลดลงจากร้อยละ 1.75 ต่อปี ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2545 เป็นร้อยละ 1.00 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือนลดลงจากร้อยละ 2.00 ต่อปีเป็นร้อยละ 1.00 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ลดลงจากร้อยละ 6.50 ต่อปีเป็นร้อยละ 5.50 ต่อปี ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) เพิ่มขึ้น โดยอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.03 เทียบกับร้อยละ 1.85 ในปี 2545 จากการเพิ่มขึ้นของส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไทยเป็นสำคัญ เนื่องจากต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายจากเงินฝากลดลงมากกว่าดอกเบี้ยรับที่ได้จากสินเชื่อ ขณะที่ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ปรับลดลงเล็กน้อย ด้านอัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 14.0 เทียบกับร้อยละ 13.7 ในปี 2545 ซึ่งเกินกว่าเกณฑ์ที่ทางการกำหนดไว้ที่ร้อยละ 8.5 แสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์มีความแข็งแกร่ง สำหรับอัตราส่วน เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier - 1 ratio) อยู่ที่ร้อยละ 9.6 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.9 ในปีก่อนหน้า ส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL) ททยอยปรับลดลง โดยอยู่ที่ 619,160 ล้านบาท (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ จำนวน 591,028 ล้านบาท และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 28,132 ล้านบาท) ลดลงจาก 742,624 ล้านบาท ในปีก่อน (ตารางที่ 3.8) ทั้งนี้ สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 13.1

(ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ มีสัดส่วน หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่รวมร้อยละ 13.5 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ มีสัดส่วน ร้อยละ 6.4) เทียบกับร้อยละ 16.1 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.9)

ปี 2547 สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยสินเชื่อที่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่ให้แก่ภาคธุรกิจและภาคครัวเรือน ทั้งนี้ สินเชื่อที่ให้แก่ภาคครัวเรือนยังคงมีอัตราการขยายตัวสูง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวต่อเนื่อง กอปรกับธนาคารพาณิชย์ ต้องการกระจายความเสี่ยงในการปล่อยสินเชื่อ นอกจากนี้ ในช่วงตั้งแต่เดือนกันยายนเป็นต้นมา สินเชื่อที่เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งมาจากการควมรวมกิจการระหว่างธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การขยายตัวของสินเชื่อที่สูงกว่าปีก่อนๆ สะท้อนการทำงานที่ดีขึ้นของธนาคารพาณิชย์ในฐานะตัวกลางทางการเงิน ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2547 สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขยายตัวร้อยละ 10.4 จากสิ้นปี 2546 ที่ขยายตัวเพียงร้อยละ 2.3 (ตารางที่ 3.9) หากพิจารณาสินเชื่อรายภาคเศรษฐกิจ จะพบว่าสินเชื่อที่ให้กับภาคครัวเรือนยังคงขยายตัวสูง แม้จะชะลอลงบ้างจากมาตรการของภาครัฐที่ช่วยดูแลมิให้การก่อหนี้ของภาคครัวเรือนขยายตัวรวดเร็วเกินไป ในขณะที่สินเชื่อที่ให้แก่ภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มขยายตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ส่วนสถานการณ์ด้านเงินฝาก ในปีนี้ขยายตัวในอัตราที่ลดลง โดยขยายตัวเพียงร้อยละ 4.4 ลดลงจากร้อยละ 6.2 ในปีก่อน ทำให้มีสัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 85.8 ในปี 2546 เป็นร้อยละ 91.1 โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 82.5 เป็นร้อยละ 87.5 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศลดลงจากร้อยละ 140.9 เป็นร้อยละ 138.9 (ตารางที่ 3.8 และ 3.9) อย่างไรก็ดี สภาพคล่องในระบบยังคงอยู่ในระดับสูง ทำให้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ไม่เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนอยู่ที่ร้อยละ 1.0 และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR อยู่ที่ร้อยละ 5.50 ต่อปี ตลอดทั้งปี ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ (NIM) เพิ่มขึ้นในปี 2547 โดยอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.47 เทียบกับร้อยละ 2.03 ในปี 2546 ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการที่ธนาคารพาณิชย์ไทย สามารถลดรายจ่ายดอกเบี้ยจากการไถ่ถอน SLIPS และCAPS ที่ครบกำหนด ด้านอัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 13.0 เทียบกับร้อยละ 14.0 ในปี 2545 ซึ่งเกินกว่าเกณฑ์ที่ทางการกำหนดไว้ที่ร้อยละ 8.5 และอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier-1 ratio) อยู่ที่ร้อยละ 9.0 ลดลงจากร้อยละ 9.6 ในปีก่อน สำหรับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL) ททยปรับลดลง โดยอยู่ที่ 570,387 ล้านบาท (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ จำนวน 556,998 ล้านบาท และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 13,390 ล้านบาท) เทียบกับ 619,160 ล้านบาท ในปี

ก่อน ทั้งนี้ สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่รวมอยู่ที่ร้อยละ 10.9 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศมีสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่รวมร้อยละ 12.5 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ร้อยละ 2.6) เทียบกับร้อยละ 12.9 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.8)

ปี 2548 สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขยายตัวในอัตราร้อยละ 8.8 ลดลงจากร้อยละ 10.4 ในปีก่อนหน้า (ตารางที่ 3.9) ส่วนหนึ่งเป็นผลของการควบรวมและยกฐานะบริษัทเงินทุนเป็นธนาคารพาณิชย์แห่งใหม่ ซึ่งเมื่อหักผลดังกล่าวแล้วขยายตัวเพียงร้อยละ 4.0 โดยชะลอตัวในช่วงครึ่งแรกของปี สอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง เนื่องจากปัจจัยลบหลายประการ ต่อมาในช่วงครึ่งหลังของปีการขยายตัวเร่งตัวขึ้นเป็นลำดับ สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจขยายตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปีเมื่อเทียบกับช่วงครึ่งแรกของปี เมื่อพิจารณาข้อมูลสินเชื่อรายภาคเศรษฐกิจล่าสุด พบว่าสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลขยายตัวเพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2548 ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากการโอนธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล (เช่าซื้อ) ของบริษัทเงินทุนเข้ามาในระบบธนาคารพาณิชย์ภายใต้แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ส่วนสินเชื่อเพื่อภาคอุตสาหกรรมขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง แต่ก็ได้สะท้อนแนวโน้มการลงทุนที่จะลดลงในอนาคต ทั้งนี้เพราะเป็นผลจากการปรับโครงสร้างการระดมทุนของภาคธุรกิจที่หันมาใช้แหล่งเงินทุนอื่นเพิ่มขึ้น เช่น กำไรสะสม และการออกตราสารหนี้ เป็นต้น จากเดิมที่ใช้สินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่ สำหรับสถานการณ์ด้านเงินฝาก ขยายตัวในอัตราที่สูงถึงร้อยละ 8.5 เทียบกับปีก่อน ที่ขยายตัวเพียงร้อยละ 4.4 ทำให้มีสัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ใกล้เคียงกับปี 2547 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 91.1 โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 87.5 เป็นร้อยละ 89.3 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 138.9 เป็นร้อยละ 94.9 (ตารางที่ 3.8 และ 3.9) ทางด้านอัตรดอกเบี้ย แม้คณะกรรมการนโยบายการเงินได้ปรับขึ้นอัตรดอกเบี้ยนโยบายอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปลายปี 2547 แต่อัตรดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ โดยเฉพาะอัตรดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มิได้ปรับขึ้นตามจนกระทั่งในราวกลางปี 2548 เนื่องจากในช่วงต้นระบบธนาคารพาณิชย์ยังมีสภาพคล่องส่วนเกินอยู่มาก ทำให้ธนาคารพาณิชย์ไม่มีความจำเป็นต้องปรับอัตรดอกเบี้ย โดยเฉพาะ อัตรดอกเบี้ยเงินฝากเพื่อระดมเงินออม การปรับเพิ่มอัตรดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ เริ่มจากการปรับเพิ่มอัตรดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะยาวก่อน แล้วจึงปรับเพิ่มอัตรดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะสั้น และอัตรดอกเบี้ยเงินกู้ โดยในปี 2548 อัตรดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือนของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่งเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.5 ต่อปี สูงขึ้นจากร้อยละ 1.0 ต่อปี ในปีก่อน ส่วนอัตรดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 6.50 ต่อปี สูงขึ้นจากร้อยละ 5.50 ต่อปี ในปีก่อน และมีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.47 ในปี 2547 มาอยู่ที่ร้อยละ 2.88 ด้านอัตรา

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 14.2 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.0 ในปี 2547 ซึ่งเกินกว่าเกณฑ์ที่ทางการกำหนดไว้ที่ร้อยละ 8.5 จึงสร้างความเชื่อมั่นให้กับระบบธนาคารพาณิชย์ว่ามีความแข็งแกร่ง ส่วนอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier -1 ratio) อยู่ที่ร้อยละ 10.0 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.0 ในปีก่อน ด้านหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL) ทอยปรับลดลงโดยอยู่ที่ 470,722 ล้านบาท (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ จำนวน 461,438 ล้านบาท และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 9,284 ล้านบาท) ลดลงจาก 570,387 ล้านบาท ในปีก่อน ทั้งนี้ สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม อยู่ที่ร้อยละ 8.3 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ มีสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม อยู่ที่ร้อยละ 9.1 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 1.6) ลดลงจากร้อยละ 10.9 ในปีก่อนหน้า (ตารางที่ 3.8)

ปี 2549 สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ชะลอตัวตลอดทั้งปี โดยชะลอตัวจากที่ขยายตัวร้อยละ 8.8 ในปีก่อนเหลือร้อยละ 3.7 (ตารางที่ 3.9) ซึ่งชะลอตัว ทั้งในส่วนของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศชะลอตัวลงจากร้อยละ 8.3 เป็นร้อยละ 4.2 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศชะลอตัวจากร้อยละ 10.2 เป็นร้อยละ 0.7 สอดคล้องกับการลงทุนและความเชื่อมั่นของภาคเอกชน อย่างไรก็ดี ในช่วงครึ่งปีแรกสินเชื่อภาคเอกชนของธนาคารพาณิชย์ยังคงขยายตัวในอัตราร้อยละ 7.8 - 8.6 ใกล้เคียงกับอัตราการขยายตัวในช่วงสิ้นปีก่อน ทั้งนี้ อัตราการขยายตัวที่ค่อนข้างสูงในช่วงดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นผลจากการควบรวม และยกฐานะบริษัทเงินทุนเป็นธนาคารพาณิชย์แห่งใหม่ ซึ่งทำให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ขยายตัวสูงในช่วงที่ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวยังเข้ามาในระบบไม่ครบ 1 ปี เช่นเดียวกับสินเชื่อบางประเภท ได้แก่ สินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้แก่ภาคครัวเรือนก็ขยายตัวในอัตราที่สูงเช่นกัน แต่ในช่วงครึ่งปีหลังอัตราการขยายตัวของสินเชื่อได้ชะลอตัวลงตามอุปสงค์ภายในประเทศ ที่มีการชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในส่วนของการลงทุนภาคเอกชน ทำให้สินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้แก่ภาคธุรกิจชะลอตัวลงค่อนข้างมาก นอกจากนี้ ยังมีผลของฐานที่ธนาคารพาณิชย์รายใหม่เริ่มเข้ามาในระบบครบ 1 ปีอีกด้วย สำหรับสถานการณ์ด้านเงินฝากขยายตัวในอัตราที่ลดลงเหลือร้อยละ 6.0 จากที่ขยายตัวร้อยละ 8.5 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.9) ซึ่งมีผลมาจากการแข่งขันการระดมเงินฝากอย่างเข้มข้น โดยการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เพื่อรักษฐานลูกค้าเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ทำให้การขยายตัวของเงินฝากเร่งตัวขึ้นในช่วงครึ่งปีแรก แต่ในช่วงครึ่งปีหลังชะลอตัวลง จึงทำให้ปริมาณเงินฝากทั้งปี ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากปีก่อนหน้าดังกล่าว โดยมีสัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ลดลงจากปีก่อนหน้าเล็กน้อย คือจากร้อยละ 91.0 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 89.0 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศลดลงจากร้อยละ 89.3 เป็นร้อยละ 88.1 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 94.9 เป็นร้อยละ 98.3) ทางด้านภาค

การเงิน ในช่วงครึ่งแรกของปีอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ ได้ปรับเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ตามทิศทางของอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ได้ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2547 เป็นต้นมา โดยเฉพาะในช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายน อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ได้ปรับสูงขึ้นเร็วกว่าการปรับเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ทั้งนี้ แม้สภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ยังคงอยู่ในระดับสูง แต่อัตราผลตอบแทนในตลาดเงิน ที่ปรับขึ้นสูงกว่าต้นทุนการระดมเงินฝากในช่วงก่อนหน้านั้น จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์ปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากธนาคารพาณิชย์สามารถนำเงินฝากมาลงทุนในตลาดเงินได้ แต่ในช่วงครึ่งหลังของปี อัตราดอกเบี้ยข้างต้นได้ทรงตัว หลังจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไปถึงสิ้นปี ทำให้ในปี 2549 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ปรับสูงขึ้นจากเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี ในปีก่อน มาอยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 4.0 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ปรับเพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยร้อยละ 6.50 ต่อปี มาอยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 7.50 ต่อปี ด้านอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.88 ในปี 2548 มาอยู่ที่ร้อยละ 3.08 และมีอัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 14.5 ใกล้เคียงกับ ร้อยละ 14.2 ในปี 2548 ซึ่งเกินกว่าเกณฑ์ที่ทางการกำหนดไว้ที่ ร้อยละ 8.5 นับได้ว่าระบบธนาคารพาณิชย์มีความแข็งแกร่ง และสามารถสนับสนุนการขยายธุรกิจในระยะต่อไปได้เป็นอย่างดี ส่วนอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier -1 ratio) อยู่ที่ร้อยละ 10.9 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.0 ในปีก่อน ส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL) ยังคงทยอยปรับลดลง โดยอยู่ที่ 440,038 ล้านบาท (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย จำนวน 426,196 ล้านบาท และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 13,842 ล้านบาท) เทียบกับ 470,722 ล้านบาท ในปีก่อน หรือลดลงร้อยละ 6.5 (ตารางที่ 3.7) ทั้งนี้ สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 7.5 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยมีสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม ร้อยละ 8.0 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ร้อยละ 2.4) เทียบกับร้อยละ 8.3 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.8)

ปี 2550 การขยายตัวของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ยังทรงตัวอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ตั้งแต่ต้นปี 2550 หลังจากที่ชะลอตัวต่อเนื่องมาตั้งแต่ช่วงกลางปีก่อนหน้า โดยสาเหตุหลักมาจากการหดตัวของสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจ โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อการลงทุน เนื่องจากการชะลอตัวของอุปสงค์ ภายในประเทศ และความไม่เชื่อมั่นของภาคธุรกิจ ในขณะที่สินเชื่อที่ให้แก่ภาคครัวเรือนยังคงขยายตัวได้ดีต่อเนื่อง และเป็นแรงขับเคลื่อนให้สินเชื่อโดยรวมยังสามารถขยายตัวได้ อย่างไรก็ดี ในช่วงปลายปี สินเชื่อภาคเอกชนเริ่มปรับตัวดีขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจเริ่มฟื้นตัวตามการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ ทำให้ทั้งปีสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ มีอัตรา

การขยายตัวร้อยละ 5.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 จากปีก่อน โดยเป็นผลมาจากการขยายตัวของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.1 เป็นร้อยละ 6.5 ส่วนสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ หดตัวร้อยละ 1.1 จากที่ขยายตัวร้อยละ 0.7 ทางด้านเงินฝาก หดตัวในอัตราร้อยละ 0.2 จากที่ขยายตัวร้อยละ 6.0 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.9) โดยเป็นผลมาจากการที่ธนาคารพาณิชย์หันไประดมทุนด้วยการออกตราสารหนี้ประเภทตั๋วแลกเงิน ที่มีต้นทุนต่ำกว่าแทนการระดมเงินฝาก ซึ่งการออกตราสารหนี้ประเภทตั๋วแลกเงินนี้ ยังไม่ได้นับรวมอยู่ในเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ ยังเป็นผลจากปัจจัยชั่วคราว ได้แก่ ประชาชนถอนเงินฝากเพื่อนำไปซื้อพันธบัตรออมทรัพย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่า การหดตัวของเงินฝากดังกล่าว เป็นผลมาจากสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ที่หดตัวร้อยละ 2.8 จากที่ขยายตัวร้อยละ 6.4 ในปีก่อน ขณะที่ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยมีปริมาณเงินฝากเท่ากับปีก่อน อย่างไรก็ตาม สภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ ก็ยังอยู่ในระดับสูง โดยสัดส่วนสินเชื่อบริการเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 89.0 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 94.3 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 88.1 เป็นร้อยละ 93.8 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 98.3 เป็นร้อยละ 99.9) ทางด้านอัตราดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงิน ปรับลดลงต่อเนื่องในช่วงครึ่งแรกของปีตามการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน รวม 5 ครั้ง จากร้อยละ 5.0 ต่อปี เป็นร้อยละ 3.25 ต่อปี เนื่องจากประเมินว่าความเสี่ยงต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้จ่ายภาคเอกชนที่ต้องการแรงกระตุ้นเพื่อให้สามารถฟื้นตัวได้อย่างต่อเนื่อง การปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายดังกล่าวทำให้อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงิน ปรับลดลงตามทันที ในช่วงครึ่งหลังของปี อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นทรงตัวตามทิศทางของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดยเฉลี่ยทั้งปีอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วันและอัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารระยะ 1 วันอยู่ที่ร้อยละ 3.77 และ 3.79 ต่อปีลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปี 2549 ที่ร้อยละ 4.64 และ 4.69 ต่อปี ตามลำดับ ด้านอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ลดลงจากร้อยละ 4.0 ต่อปี ในปีก่อนเป็นร้อยละ 2.25 ต่อปี จากการทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากต่ำกว่าในปีก่อนหน้า ทำให้ผู้ฝากเงินบางส่วนเปลี่ยนไปลงทุนในตัวแลกเงิน และพันธบัตรที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่า เป็นผลทำให้เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ มีแนวโน้มชะลอลงต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 6.85 ต่อปี ลดลงจากร้อยละ 7.50 ต่อปี ในปีก่อน ด้านอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.08 ในปี 2549 มาอยู่ที่ร้อยละ 3.14 ฐานะโดยรวมของระบบธนาคารพาณิชย์ยังคงแข็งแกร่ง โดยในปีนี้มีธนาคารพาณิชย์บางแห่งได้เพิ่มทุนเพิ่มเติม ทำให้อัตราส่วนเงินกองทุน ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) ของทั้งระบบ ณ สิ้นปี 2550 เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 15.4 ซึ่งสูงกว่าร้อยละ 8.5 ตามเกณฑ์ที่

ทางการกำหนด แสดงถึงความมั่นคงของระบบธนาคารพาณิชย์ และมีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier -1 ratio) อยู่ที่ร้อยละ 11.9 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.9 ในปีก่อน ส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ทอยปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยอยู่ที่ 453,411 ล้านบาท (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ จำนวน 441,598 ล้านบาท และสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 11,813 ล้านบาท) เทียบกับ 440,038 ล้านบาท ในปีก่อน หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.0 (ตารางที่ 3.9) ทั้งนี้ สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 7.3 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศมีสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม ร้อยละ 7.8 และสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศ ร้อยละ 2.0) ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับร้อยละ 7.5 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.8)

ปี 2551 สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์มีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 21.2 จากที่ขยายตัวเพียงร้อยละ 5.7 ในปีก่อน โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศขยายตัวร้อยละ 21.2 และสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศขยายตัวร้อยละ 21.1 (ตารางที่ 3.9) ซึ่งการขยายตัวเร่งตัวขึ้นในช่วง 3 ไตรมาสแรก จากการขยายตัวของสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจ ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความเชื่อมั่นทางด้านการเมืองของนักลงทุนที่ปรับตัวดีขึ้นในช่วงต้นปี และอีกส่วนหนึ่งมาจากความต้องการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นตามราคาวัตถุดิบที่ปรับสูงขึ้นตามการเร่งตัวของราคาน้ำมัน อย่างไรก็ดี ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี วิกฤติการณ์การเงินของสหรัฐอเมริกาได้ส่งผลกระทบต่อภาคการเงินและเศรษฐกิจโลกเป็นวงกว้าง แม้ผลกระทบโดยตรงต่อภาคการเงินของไทยจะไม่มากนัก แต่ความต้องการสินค้าส่งออกของไทยเริ่มชะลอตัวลง ส่งผลให้ความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น ธนาคารพาณิชย์จึงเพิ่มความระมัดระวังและเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น ทำให้การขยายสินเชื่อแก่ภาคธุรกิจชะลอตัวลงในช่วงปลายปี แต่อัตราการขยายตัวของสินเชื่อแก่ภาคครัวเรือนยังคงทรงตัวอยู่ตลอดทั้งปี สะท้อนให้เห็นว่าความต้องการการบริโภคภาคครัวเรือนยังคงมีอยู่ ส่งผลให้สินเชื่อมีการขยายตัวสูงดังกล่าว ด้านเงินฝาก ขยายตัวในอัตราที่สูงเช่นเดียวกัน โดยขยายตัวร้อยละ 8.4 จากที่หดตัวร้อยละ 0.2 ในปีก่อน ทั้งนี้ เป็นการขยายตัวทั้งใน ส่วนของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศและสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศ ทำให้สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 94.3 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 105.5 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 93.8 เป็นร้อยละ 103.0 และสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 99.9 เป็นร้อยละ 138.0) ทางด้านอัตราดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ปรับลดลงจากร้อยละ 2.25 ต่อปี เป็นร้อยละ 1.75 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เฉลี่ย อยู่ที่ร้อยละ 6.75 ต่อปี ลดจากปีก่อนที่อยู่ร้อยละ 6.85 ต่อปี และมีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) อยู่ที่ร้อยละ 3.21 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.14 ในปี 2550 ทั้งนี้ ฐานะของระบบธนาคารพาณิชย์ยัง

แข็งแกร่ง โดยมีอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio) ที่ปรับการคำนวณโดยใช้เกณฑ์ของ Basel II อยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 15.4 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายที่ร้อยละ 8.5 แสดงให้เห็นว่าระบบธนาคารพาณิชย์ ยังคงมีความสามารถในการสนับสนุนการขยายตัวของระบบธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง และอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier-1 Ratio) ลดลงจากร้อยละ 11.9 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 10.8 ด้านหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL) ยังคงทยอยปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยอยู่ที่ 397,146 ล้านบาท (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ จำนวน 384,724 ล้านบาท และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 12,422 ล้านบาท) เทียบกับ 453,411 ล้านบาท ในปีก่อน ทั้งนี้ สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม อยู่ที่ร้อยละ 5.3 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ มีสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม อยู่ที่ร้อยละ 5.6 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 1.8) เทียบกับร้อยละ 7.3 ในปีก่อน (ตารางที่ 3.8) ซึ่งเป็นผลมาจากการรับชำระหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และการตัดหนี้สูญ ประกอบกับธนาคารพาณิชย์เพิ่มความระมัดระวัง โดยการติดตามดูแลคุณภาพสินเชื่อก่อนปล่อยอย่างใกล้ชิด โดยสัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมลดลงทั้งในสินเชื่อภาคธุรกิจและสินเชื่ออุปโภคบริโภค ส่วนสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ คือผิดนัดชำระหนี้เกิน 1 เดือนแต่ไม่เกิน 3 เดือน (Delinquent loan) เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาวิกฤตการเงินโลก ที่ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจทั้งต่างประเทศ และในประเทศชะลอตัวลง รวมทั้งยังทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ลดลงด้วย

ปี 2552 ภาวะเศรษฐกิจไทยที่ถดถอยตามภาวะเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ ในปี 2552 ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง เหลือเพียงร้อยละ 3.4 จากที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 21.2 ในปี 2551 โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ ขยายตัวร้อยละ 1.7 ลดลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 21.2 ในปีก่อน สำหรับสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศขยายตัวร้อยละ 20.4 ลดลงจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 21.1 (ตารางที่ 3.9) ทั้งนี้ เป็นผลมาจากสินเชื่อธุรกิจหดตัวสูงถึงร้อยละ 5.0 ขณะที่สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 8.0 อย่างไรก็ดี การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยที่มีสัญญาณชัดเจนขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2552 และการใช้จ่ายของภาครัฐในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งผลให้สินเชื่อ มีแนวโน้มดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในไตรมาสสุดท้ายของปี 2552 ทั้งสินเชื่อธุรกิจ และสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลทางด้านสถานการณ์เงินฝาก ในช่วงครึ่งแรกของปี 2552 ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปีก่อนหน้า เนื่องจากนักลงทุนกังวลต่อการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยง จึงย้ายเงินลงทุนที่อยู่ในสินทรัพย์เสี่ยงมาเป็นเงินฝากมากขึ้น อย่างไรก็ดี การขยายตัวของเงินฝากชะลอลงในช่วงครึ่งหลังของปี ซึ่งเกิดจากนักลงทุนเริ่มคลายความกังวลต่อความเสี่ยง จึงเริ่มลงทุนในสินทรัพย์ ที่ให้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น ประกอบกับได้มีการลงทุนในพันธบัตรออมทรัพย์รัฐบาลไทย และพันธบัตรออมทรัพย์ธนาคารแห่ง

ประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ทำให้ในปี 2552 เงินฝากหกดั้วร้อยละ 0.5 เทียบกับอัตราการขยายตัวของปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 8.4 ขณะที่สภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ยังอยู่ในระดับอ่อนคลาญ โดยอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบของปี 2552 อยู่ที่ร้อยละ 109.6 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 104.7 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 180.6) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 105.5 (ตารางที่ 3.8) ด้านอัตรากอเบี้ยอัตรากอเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ทั้งเงินกู้และเงินฝาก ลดลงตามการลดลงของอัตรากอเบี้ยนโยบาย โดยคณะกรรมการนโยบายการเงินได้ปรับลดอัตรากอเบี้ยนโยบายมาอยู่ที่ร้อยละ 1.25 ต่อปี ส่งผลให้อัตรากอเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ปรับลดลงจากร้อยละ 1.75 ต่อปี เป็นร้อยละ 0.65 ต่อปี อัตรากอเบี้ยเงินกู้ MLR ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่งเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.85 ต่อปี ลดลงจากร้อยละ 6.75 ต่อปี ในปีก่อน และมีอัตราส่วนรายได้คอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) ลดลงจากปี 2551 ร้อยละ 3.21 มาอยู่ที่ร้อยละ 2.89 ด้านหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL) มีสัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวมลดลงจากร้อยละ 5.3 มาอยู่ที่ร้อยละ 4.8 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยมีสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม ร้อยละ 5.2 และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีสัดส่วน ร้อยละ 1.4) และมียอดคงค้าง 376,136 ล้านบาท (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยจำนวน 364,362 ล้านบาท และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 11,774 ล้านบาท) ลดลงจากปีก่อน 21,010 ล้านบาท ซึ่งลดลงทั้งในส่วนของสินเชื่อภาคธุรกิจ และสินเชื่ออุปโภคบริโภค ฐานะโดยรวมของระบบธนาคารพาณิชย์ยังอยู่ในเกณฑ์ไม่น่าเป็นห่วง โดยฐานะเงินกองทุนเพิ่มขึ้นจากผลกำไรและการเพิ่มทุน ทำให้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.1 และอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier-1 Ratio) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 11.7 (ตารางที่ 3.8)

ปี 2553 สินเชื่อในระบบธนาคารพาณิชย์ขยายตัวที่ร้อยละ 12.2 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.4 ในปีก่อน ซึ่งเป็นการขยายตัวตามความต้องการสินเชื่อของภาคธุรกิจ และภาคครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย ขยายตัว ร้อยละ 11.8 เพิ่มขึ้นจากที่ขยายตัว ร้อยละ 1.7 ในปีก่อนหน้า สำหรับสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงเหลือเพียงร้อยละ 16.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 20.4 (ตารางที่ 3.9) ทั้งนี้ ปี 2553 เป็นปีที่การปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เติบโตสูงขึ้นกว่าปีก่อนอย่างมีนัยสำคัญ สถานภาพของระบบธนาคารพาณิชย์โดยรวม มีเสถียรภาพจากภาวะเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจไทยที่ปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สินเชื่อและเงินฝากที่หดตัวในปี 2552 กลับมาขยายตัวทั้งในส่วน of สินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ และสินเชื่อ SME ซึ่งขยายตัวในเกือบทุกภาคธุรกิจ ยกเว้นสินเชื่อที่ให้แก่ธุรกิจ

อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่หกดาวน์เล็กน้อย แต่ดีขึ้นจากที่หกดาวน์มากในปี 2552 ส่วนสินเชื่ออุปโภคบริโภคขยายตัวต่อเนื่องตามการใช้จ่ายของภาคเอกชน โดยเป็นผลมาจากการขยายตัวของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย และสินเชื่อรถยนต์เป็นสำคัญ ด้านเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ ขยายตัว ร้อยละ 5.2 จากที่หกดาวน์ ร้อยละ 0.5 ในปีก่อนหน้า โดยในส่วนของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.1 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 4.9 และสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศ ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากที่หกดาวน์ร้อยละ 8.0 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 9.7 (ตารางที่ 3.9) ส่วนทางด้านอัตราดอกเบี้ยทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ เริ่มปรับเพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี ตามการปรับเพิ่มของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้าชั้นดี (MLR) ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ปรับเพิ่มเล็กน้อยเพียงร้อยละ 0.27 มาอยู่ที่ร้อยละ 6.12 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 มาอยู่ที่ร้อยละ 1.40 ต่อปี (ตารางที่ 3.8) ด้านสภาพคล่อง จากการที่สินเชื่อเพิ่มขึ้นมากกว่าเงินฝากทำให้สภาพคล่องตึงตัวขึ้น โดยสัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 109.6 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 117.0 (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 104.7 เป็นร้อยละ 111.5 และสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 180.6 เป็นร้อยละ 191.5) ด้านสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL) มียอดคงค้าง 312,605 ล้านบาท (ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย จำนวน 303,158 ล้านบาท และสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 9,447 ล้านบาท) ลดลงจากปีก่อนถึง 63,531 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 16.9 (ตารางที่ 3.8 และ 3.9) จากการปรับชำระหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และการขายหนี้ ทำให้สัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวมลดลงจากร้อยละ 4.8 เหลือร้อยละ 3.6 ซึ่งธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยมีสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวมลดลงจากร้อยละ 5.2 เป็นร้อยละ 3.9 และสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศลดลงจากร้อยละ 1.4 เป็นร้อยละ 1.0 โดยสัดส่วน NPL ของสินเชื่อภาคธุรกิจลดลงเหลือร้อยละ 4.0 ซึ่งเป็นการลดลงในเกือบทุกภาคธุรกิจทั้งในส่วนของธุรกิจขนาดใหญ่และ SME ขณะที่สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคมีสัดส่วน NPL ลดลงเหลือร้อยละ 2.3 โดยลดลงในสินเชื่อทุกประเภท ส่วนสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Delinquent loan) ก็ลดลงเช่นกัน โดยสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมลดลงเหลือร้อยละ 2.6 อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) โดดเดี่ยวกับปี 2552 อยู่ที่ร้อยละ 2.9 จากผลกำไรที่มีอย่างต่อเนื่องประกอบกับการเพิ่มทุนทำให้ระบบธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนสูงขึ้น โดยมีอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) และอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier-1 ratio) เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 16.2 และร้อยละ 11.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.8) สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำทางกฎหมาย ที่

กำหนดไว้ร้อยละ 8.5 จึงสามารถสนับสนุนและรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจในระยะต่อไปได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 3.8 แสดงสถานการณ์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยแยกตามประเภทกิจการ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
เงินฝาก									
ทั้งระบบ	5,188,457	5,509,824	5,751,746	6,243,296	6,619,269	6,620,610	7,155,996	7,121,165	7,489,468
จดทะเบียนในปท.	4,894,713	5,197,305	5,384,987	5,684,674	6,024,712	6,026,635	6,648,988	6,654,747	6,977,864
สาขาต่างประเทศ	293,744	312,519	366,759	558,622	595,898	577,881	507,009	466,418	511,604
สินเชื่อ									
ทั้งระบบ	4,624,045	4,728,291	5,220,393	5,681,451	5,892,820	6,228,981	7,549,404	7,807,229	8,762,865
จดทะเบียนในปท.	4,147,918	4,288,074	4,711,119	5,101,152	5,308,543	5,651,284	6,849,530	6,964,838	7,783,334
สาขาต่างประเทศ	476,127	440,217	526,420	580,298	584,278	577,697	699,874	842,395	979,531
อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก (เท่า)									
ทั้งระบบ	89.1	85.8	91.1	91.0	89.0	94.3	105.5	109.6	117.0
จดทะเบียนในปท.	84.7	82.5	87.5	89.3	88.1	93.8	103.0	104.7	111.5
สาขาต่างประเทศ	162.1	140.9	138.9	94.9	98.3	99.9	138.0	180.6	191.5
Gross NPL									
ทั้งระบบ	742,624	619,160	570,387	470,722	440,038	453,411	397,146	376,136	312,605
จดทะเบียนในปท.	699,781	591,028	556,998	461,438	426,196	441,598	384,724	364,362	303,158
สาขาต่างประเทศ	42,843	28,132	13,390	9,284	13,842	11,813	12,422	11,774	9,447
อัตราส่วน Gross NPL ต่อสินเชื่อบริษัท (ร้อยละ)									
ทั้งระบบ	16.1	13.1	10.9	8.3	7.5	7.3	5.3	4.8	3.6
จดทะเบียนในปท.	16.5	13.5	12.5	9.1	8.0	7.8	5.6	5.2	3.9
สาขาต่างประเทศ	8.9	6.4	2.6	1.6	2.4	2.0	1.8	1.4	1.0
เงินกองทุนชั้นที่ 1									
จดทะเบียนในปท.	308,724	377,508	397,163	500,864	571,476	642,080	711,699	766,410	867,396
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier-I ratio)									
จดทะเบียนในปท.	8.9	9.6	9.0	10.0	10.9	11.9	10.8	11.7	11.9
เงินกองทุน									
ทั้งระบบ	522,491	604,097	635,641	795,627	860,512	940,502	1,079,750	1,197,119	1,348,813
จดทะเบียนในปท.	448,085	529,953	544,568	664,567	724,473	798,914	919,258	1,030,621	1,172,602
สาขาต่างประเทศ	74,406	74,144	91,073	131,060	136,039	141,588	160,492	166,498	176,211

ตารางที่ 3.8 (ต่อ)

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio)									
ทั้งระบบ	13.7	14.0	13.0	14.2	14.5	15.4	14.1	16.1	16.2
จดทะเบียนในปท.	12.96	13.43	12.35	13.25	13.85	14.85	13.96	15.76	16.08
สาขาต่างประเทศ	20.37	20.44	19.63	21.70	19.40	19.29	15.10	18.60	16.70
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 5 แห่ง									
ต่ำสุด	6.50	5.50	5.50	6.50	7.50	6.85	6.75	5.85	6.12
สูงสุด	7.00	5.75	5.75	6.75	8.00	7.13	7.00	6.25	6.50
อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี ของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 5 แห่ง									
ต่ำสุด	2.00	1.00	1.00	2.50	4.00	2.25	1.75	0.65	1.40
สูงสุด	2.00	1.00	1.00	3.50	5.00	2.38	2.00	1.00	1.70
อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (Net Interest Margin : NIM)									
ร้อยละ	1.85	2.03	2.47	2.88	3.08	3.14	3.21	2.89	2.88

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทยและการคำนวณ

ตารางที่ 3.9 แสดงอัตราขยาย/หดตัวของเงินฝาก สินเชื่อและหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
เงินฝาก									
ทั้งระบบ	2.2	6.2	4.4	8.5	6.0	(0.2)	8.4	(0.5)	5.2
จดทะเบียนในปท.	(3.0)	6.2	3.6	5.6	6.0	0.0	10.3	0.1	4.9
สาขาต่างประเทศ	1.4	6.4	17.4	52.3	6.7	(2.8)	12.3	(8.0)	9.7
สินเชื่อ									
ทั้งระบบ	7.3	2.3	10.4	8.8	3.7	5.7	21.2	3.4	12.2
จดทะเบียนในปท.	10.0	3.4	9.9	8.3	4.1	6.5	21.2	1.7	11.8
สาขาต่างประเทศ	(8.3)	(7.5)	19.6	10.2	0.7	(1.1)	21.1	20.4	16.3
Gross NPL									
ทั้งระบบ	62.0	(16.6)	(7.88)	(17.5)	(6.5)	3.0	(12.4)	(5.3)	(16.9)
จดทะเบียนในปท.	58.3	(15.5)	(5.8)	(17.2)	(7.6)	3.6	(12.9)	(5.3)	(16.8)
สาขาต่างประเทศ	158.2	(34.3)	(52.4)	(30.7)	49.1	(14.7)	5.2	(5.2)	(19.8)

ที่มา : จากการคำนวณ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ในบทนี้ จะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม จากสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method : OLS) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลา (Time Series) รายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จนถึงปี พ.ศ. 2553 ที่รวบรวมข้อมูลมาจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในแบบจำลอง หลังจากนั้น จะวิเคราะห์ค่าทางสถิติของตัวแปรอิสระต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมด 4 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก (DEP) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ตัวแทนของสถานะเศรษฐกิจ : GDP) ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO) และปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL)

การวิเคราะห์ เริ่มต้นจากการทดสอบหาแบบจำลองสมการที่เหมาะสมที่สุดจากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ โดยขั้นแรกเป็นการทดสอบปัญหา Multicollinearity ด้วยการคำนวณค่า Correlation Matrix ขั้นที่สอง นำตัวแปรอิสระที่ผ่านการทดสอบ Multicollinearity มาสร้างเป็นสมการ ขั้นที่สาม หาความน่าเชื่อถือทางสถิติของสมการถดถอยเชิงซ้อน โดยพิจารณาค่าต่างๆ เช่น ค่า R Square (R^2) ค่า Adjusted R^2 และค่านัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระ (Significance : Sig.) ที่ได้จากการประมาณค่าโดยโปรแกรมการคำนวณค่าสำเร็จรูป ขั้นที่สี่ เป็นการทดสอบปัญหาอัตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) ด้วยค่าสถิติ Durbin - Watson (D.W.) และขั้นสุดท้าย เป็นการตรวจสอบสมมติฐานทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

4.1 การทดสอบปัญหา Multicollinearity

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ตัวแปรอิสระ ที่เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจรวมทั้งสิ้น 4 ตัวแปร โดยตัวแปรอิสระทั้งหมด จะต้องไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน เนื่องจากกรณีที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ระหว่างกันจะทำให้เกิดปัญหา

Multicollinearity ทั้งนี้ สามารถตรวจสอบค่าความสัมพันธ์ได้โดยการใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficients) หากตัวแปรอิสระคู่ใดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงใกล้เคียง 1 ก็แสดงว่าเกิดปัญหา Multicollinearity นั่นก็หมายความว่า ผลที่ได้จะไม่มีประสิทธิภาพ ต้องแก้ปัญหา Multicollinearity ด้วยการตัดตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งออกจากสมการ หรือเพิ่มข้อมูลให้มากขึ้น

การทดสอบปัญหา Multicollinearity โดยใช้ Correlation Matrix ในการตรวจสอบ ซึ่งจากการคำนวณของโปรแกรมสำเร็จรูป Eviews7 ได้ผลการคำนวณดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	DEP	GDP	BO	NPL
DEP	1.000000	0.096420	0.318626	-0.009192
GDP	0.096420	1.000000	0.325893	-0.244226
BO	0.318626	0.325893	1.000000	0.056692
NPL	-0.009192	-0.244226	0.056692	1.000000

ที่มา : จากการคำนวณ

จากผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.1 พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงหรือมากกว่า 0.8 จึงสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระชุดนี้ไม่มีปัญหา Multicollinearity รวมทั้งตัวประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยมีความแม่นยำและอยู่ในระดับน่าเชื่อถือ จึงสามารถนำตัวแปรอิสระมาสร้างสมการได้ครบทั้ง 4 ตัว ซึ่งหมายความว่าสมการในแบบจำลองสามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ต้องปรับตัวแปรอิสระ

4.2 การสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์

เป็นการสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยนำตัวแปรอิสระที่ผ่านการทดสอบปัญหา Multicollinearity มาปรับในสมการแบบจำลอง ซึ่งจากการวิเคราะห์ปัญหา Multicollinearity ข้างต้นปรากฏว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว สามารถนำมาสร้างสมการได้ครบทุกตัว จึงใช้สมการของแบบจำลองแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ดังผลปรากฏในตารางที่ 4.2

4.3 ผลการประมาณการสมการและความน่าเชื่อถือทางสถิติ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย หรือตัวแปรตาม โดยได้แสดงผลการวิเคราะห์ ทั้งค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปร ค่าสถิติ T - Statistics และระดับนัยสำคัญ ค่าสถิติ R^2 ค่าสถิติ F - Statistics และระดับนัยสำคัญ Prob (F - Statistics) รวมทั้งค่าสถิติ Durbin - Watson (d) เพื่อใช้ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามไว้ในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 : แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	t-Statistic	ระดับนัยสำคัญ
DEP	0.518648	4.013461	0.0004
GDP	0.406161	2.185121	0.0366
BO	0.568825	1.190540	0.2429
NPL	-0.089979	-0.269131	0.7896
Constant	-3151252		
R-squared	0.520085		
Adjusted R-squared	0.458160		
F-statistic	8.398693		
Prob(F-statistic)	0.000104		
Durbin-Watson stat	1.760446		

ค่า R^2 เป็นค่าที่แสดงค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย โดยเป็นค่าที่ใช้อธิบายว่าตัวแปรอิสระในแบบจำลองมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.2 มีค่า R^2 เท่ากับ 0.52 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดในแบบจำลอง สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม คือปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้ ประมาณร้อยละ 52 ส่วนที่เหลือร้อยละ 48 เป็นผลมาจากตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้ถูกนำมาพิจารณาในสมการนี้ และจากค่า Adjusted R^2 ซึ่งเท่ากับ 0.46 แสดงว่าหลังจากปรับค่า R^2 ให้มีความเหมาะสมด้วยจำนวนข้อมูล และตัวแปรอิสระในแบบจำลองแล้ว ตัวแปรอิสระในแบบจำลองยังสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย) ได้ร้อยละ 46

4.4 การทดสอบปัญหาอัตตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation)

อัตตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) เป็นปัญหาที่เกิดจากความสัมพันธ์กันเองของค่าของตัวแปรตาม หรือกล่าวได้ว่า ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรตามมีการกระจายที่ไม่เป็นอิสระแก่กัน ซึ่งจะทำให้ค่าสถิติที่สำคัญที่คำนวณได้ เช่น ค่า t และ F เป็นต้น สูงเกินความเป็นจริง ทำให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจผิดว่าได้สมการที่เหมาะสมแล้ว การทดสอบปัญหาอัตตสหสัมพันธ์สามารถทดสอบได้จากค่าสถิติ Durbin Watson ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 36 ตัว ($n = 36$) และมีตัวแปรอิสระทั้งหมด 4 ตัว ($k = 4$) ซึ่งจากการเปิดตาราง Durbin Watson ที่มีค่า $n = 36$ และ $k = 4$ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จะได้ค่า d_L เท่ากับ 1.24 และค่า d_U เท่ากับ 1.73 นั่นก็หมายความว่า ถ้าค่าสถิติ Durbin Watson ที่คำนวณได้มีค่าอยู่ระหว่าง 1.73 – 2.27 ก็แสดงว่าสมการถดถอยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไม่เกิดปัญหาอัตตสหสัมพันธ์ โดยผลจากการคำนวณค่าสถิติ Durbin Watson ในตารางที่ 4.2 พบว่าค่าสถิติ Durbin Watson มีค่าเท่ากับ 1.76 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยอมรับสมมติฐานหลัก คือไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรตาม

4.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติของสมการ

ค่าสถิติ F - Statistics เป็นค่าที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวที่อยู่ในแบบจำลองกับตัวแปรตาม ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลการคำนวณค่าสถิติ F - Statistic มีค่าเท่ากับ 8.398693 โดยมีค่า Sig เท่ากับ 0.000104 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลก็คือทำให้ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 ที่ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย และยอมรับว่าตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ทั้งนี้กล่าวได้ว่า มีตัวแปรอิสระตั้งแต่ 1 ตัวที่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีอย่างน้อย 1 ตัวที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 4.2 ข้างต้นสามารถนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปสร้างสมการถดถอยทางสถิติที่ใช้ในการศึกษาได้ ดังนี้

$$L = -3151252 + 0.518648DEP + 0.406161GDP + 0.568825BO - 0.089979NPL + E$$

$$(0.0004)^{***} \quad (0.0366)^{**} \quad (0.2429)^{ns} \quad (0.7896)^{ns}$$

โดยที่ ***	แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
**	แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
NS	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ตัวเลขในวงเล็บ	แสดงค่า t – Statistic

จากสมการข้างต้น สามารถอธิบายถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้ ดังนี้

4.5.1 ปริมาณเงินฝาก (DEP)

จากผลการวิเคราะห์ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของปริมาณเงินฝากจากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 0.518648 และค่า t – Statistic มีค่าเท่ากับ 4.013461 (Prob. = 0.0004) แสดงว่าปริมาณเงินฝากมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ในการศึกษา โดยเป็นตัวแปรอิสระ ที่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยมากที่สุด ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อปริมาณเงินฝากเปลี่ยนแปลงไป 1 ล้านบาทจะมีผลทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.518648 ล้านบาท โดยที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ นั่นก็หมายความว่า เมื่อปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 0.518648 ล้านบาท ในทางกลับกันถ้าปริมาณเงินฝากลดลง 1 ล้านบาท จะส่งผลให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยลดลง 0.518648 ล้านบาท เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่

4.5.2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)

ค่าสัมประสิทธิ์ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 0.406161 และค่า t – Statistic มีค่าเท่ากับ 2.185121 (Prob. = 0.0366) แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์ สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ในการศึกษา โดยสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเปลี่ยนแปลงไป 1 ล้านบาท จะมีผลทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.406161 ล้านบาท โดยที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ หรือกล่าวได้ว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 0.406161 ล้านบาท และในทางกลับกันเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลง 1 ล้านบาท จะส่งผลให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยลดลง 0.406161 ล้านบาท เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่

4.5.3 ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO)

ค่าสัมประสิทธิ์ของปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ ซึ่งผลที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 0.568825 และค่า T - Statistic มีค่าเท่ากับ 1.190540 (Prob. = 0.2429) แสดงว่าปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ในการศึกษา แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศจึงไม่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย นั่นก็หมายความว่า ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

4.5.4 ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL)

ค่าสัมประสิทธิ์ของปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งผลจากการคำนวณมีค่าเท่ากับ -0.089979 และค่า t - Statistic มีค่าเท่ากับ -0.269131 (Prob. = 0.7896) แสดงว่าปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยไปในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ในการศึกษา แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จึงไม่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จะไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ทั้งนี้ เนื่องจากการปล่อยสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ต้องกันเงินสดสำรองไว้ตามสัดส่วนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เพื่อป้องกันความเสี่ยงในการเกิดสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ประกอบกับหลังจากเกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจและการเงินในประเทศ ธนาคารพาณิชย์ ต่างก็กำหนดหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ และประเมินสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพ ทั้งการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ การประเมินความเสี่ยงปัจจัยต่างๆ แบบเจาะลึก และกระบวนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ที่มีความรัดกุมและกลั่นกรองอย่างรอบคอบ รวมทั้งมีความระมัดระวัง และเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ ตลอดจนมีการติดตามลูกหนี้อย่างใกล้ชิดมากขึ้น ทำให้สามารถป้องกัน และแก้ไขปัญหของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันการณ์ ส่งผลให้ปริมาณการเกิดสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีอิทธิพล หรือมีผลกระทบต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก (DEP) ของธนาคาร และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO) และปริมาณ

สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ซึ่งผลการวิเคราะห์ครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิมล จินดาเงิน (2551) ที่พบว่าปริมาณเงินฝากของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณการให้สินเชื่อ ผลการศึกษาของไพโรจน์ ปิตาภา (2547) พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ ปริมาณเงินฝากรวม ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีความสัมพันธ์กับปริมาณสินเชื่อในทิศทางเดียวกัน ผลการศึกษาของพรสวรรค์ จันทร์ตั้งศรี (2546) ปรากฏว่าก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขึ้นอยู่กับปริมาณเงินฝาก ผลการศึกษาของวัลลภา โรจน์พจนรัตน์ (2545) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลางและขนาดเล็ก ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก ผลการศึกษาของธีรนุช สินสิริถาวร (2540) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แก่ ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีผลในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อ และผลการศึกษาของสุรานันท์ โพธิ์ชาธาร (2539) ก็พบว่าปริมาณเงินฝากรวม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินสินเชื่อให้กู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มีจำนวน 5 ตัว ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก (DEP) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ตัวแทนสถานะเศรษฐกิจ : GDP) ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO) ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศ และสถานการณ์สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ของไทยในระยะหลังวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา เป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2545 – ไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2553 รวม 9 ปี 36 ไตรมาส การวิเคราะห์ได้ใช้วิธีการทางเศรษฐมิติจากการสร้างแบบจำลองสมการในรูปของสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method : OLS) หลังจากนั้นได้พิจารณาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เพื่อพิจารณาว่ามีตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองได้ใช้ค่า F – Test ค่า R^2 และค่า Adjusted R^2 และค่า T – Test รวมทั้งทดสอบปัญหา Multicollinearity ด้วยวิธี Correlation Matrix และทดสอบ Autocorrelation ด้วยค่าสถิติ Durbin-Watson (d)

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการศึกษาเชิงพรรณนา

1. โครงสร้างระบบธนาคารพาณิชย์

ปัจจุบัน ประเทศไทย มีธนาคารพาณิชย์รวมจำนวนทั้งสิ้น 32 แห่ง ประกอบด้วย (1) ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย จำนวน 17 แห่ง แยกเป็นธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบจำนวน 14 แห่ง ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย จำนวน 2 แห่ง และธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ จำนวน 1 แห่ง และ (2) สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 15 แห่ง ซึ่งสาขาธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยมีการกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ โดยร้อยละ 33.6

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มีจำนวน 5 ตัว ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก (DEP) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ตัวแทนสถานะเศรษฐกิจ : GDP) ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO) ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศ และสถานการณ์สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ของไทยในระยะหลังวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา เป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2545 – ไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2553 รวม 9 ปี 36 ไตรมาส การวิเคราะห์ได้ใช้วิธีการทางเศรษฐมิติจากการสร้างแบบจำลองสมการในรูปของสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method : OLS) หลังจากนั้นได้พิจารณาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เพื่อพิจารณาว่ามีตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองได้ใช้ค่า F – Test ค่า R^2 และค่า Adjusted R^2 และค่า T – Test รวมทั้งทดสอบปัญหา Multicollinearity ด้วยวิธี Correlation Matrix และทดสอบ Autocorrelation ด้วยค่าสถิติ Durbin-Watson (d)

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการศึกษาเชิงพรรณนา

1. โครงสร้างระบบธนาคารพาณิชย์

ปัจจุบัน ประเทศไทย มีธนาคารพาณิชย์รวมจำนวนทั้งสิ้น 32 แห่ง ประกอบด้วย (1) ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย จำนวน 17 แห่ง แยกเป็นธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบจำนวน 14 แห่ง ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย จำนวน 2 แห่ง และธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ จำนวน 1 แห่ง และ (2) สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 15 แห่ง ซึ่งสาขาธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยมีการกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ โดยร้อยละ 33.6

ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 31.3 อยู่ในภาคกลาง และร้อยละ 11.9 อยู่ในภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ

2. ประเภทสินเชื่อ

สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แยกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) เงินให้กู้ยืมทั่วไป (Loans) เป็นสินเชื่อประเภทหลักของธนาคารพาณิชย์ โดยผู้กู้จะเป็นลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ตามจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัตินับแต่วันเริ่มสัญญา (2) เงินเบิกเกินบัญชี (Overdrafts or Overdraw : O/D) เป็นสินเชื่อที่มีความสำคัญลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยผู้กู้ต้องมีบัญชีกระแสรายวันอยู่กับธนาคารที่ให้กู้ และสามารถถอนเงินจากบัญชีเกินจำนวนเงินฝากที่มีอยู่ได้เท่ากับวงเงินที่ได้รับอนุมัติ ซึ่งจะนับเป็นลูกหนี้ ณ วันที่เบิกเกินตามจำนวนเงินที่เบิก สำหรับดอกเบี้ยจะคำนวณจากยอดค้างแต่ละวัน และ (3) ตัวเงินซื้อลด (Discounts) ซึ่งก็เป็นสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ลดความสำคัญลง โดยธนาคารพาณิชย์จะรับซื้อตัวเงินในรูปของการซื้อลด ส่วนต่างของจำนวนเงิน ถือเป็นดอกเบี้ยที่ธนาคารได้รับจากการซื้อลด และเมื่อตัวเงินครบกำหนด ธนาคารพาณิชย์จะเป็นผู้ชดใช้เงินตามตัว

3. หลักเกณฑ์ที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อและประเมินความเสี่ยง

การพิจารณาสินเชื่อและประเมินความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์จะพิจารณาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เทคนิคที่นิยมนำมาใช้ในการวิเคราะห์สินเชื่อและประเมินความเสี่ยง ได้แก่ หลักการวิเคราะห์ 5 Ps Credit คือการวิเคราะห์ประเมิน (1) ผู้ขอสินเชื่อ : PEOPLE (2) วัตถุประสงค์การขอสินเชื่อ : PURPOSES (3) การชำระคืนเงินกู้ : PAYMENT (4) หลักประกัน : PROTECTION (5) ความเจริญก้าวหน้าของกิจการ : PROSPECTIVE และหลักการวิเคราะห์ 6 Cs Credit คือการวิเคราะห์ (1) คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ : CHARACTER (2) ความสามารถในการหารายได้ของผู้ขอสินเชื่อ : CAPACITY (3) ความเข้มแข็งทางการเงินของผู้ขอสินเชื่อ : CAPITAL (4) หลักประกันการชำระหนี้ : COLLATERAL (5) เงื่อนไขต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อฐานะการเงินของผู้ขอสินเชื่อ : CONDITIONS (6) ประเทศที่ผู้ขอสินเชื่อติดต่อกับ : COUNTRY นอกจากนี้ ยังมีอีก 1 C ที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ได้แก่ การควบคุมโดยใช้ระบบสารสนเทศ : CONTROLLING

4. สถานการณ์เศรษฐกิจ

ในช่วงปี 2545 - 2553 เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 5.5 ต่อปี ยกเว้นในปี 2552 ที่เศรษฐกิจหดตัวร้อยละ 2.3 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤติการเงิน และการถดถอยของเศรษฐกิจโลกที่ต่อเนื่องมาจากปลายปี 2551 ประกอบกับความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศที่เกิดขึ้นเป็นระยะๆ โดยการขยายตัวของเศรษฐกิจดังกล่าว ส่วนใหญ่มีแรงขับเคลื่อนมาจากการส่งออกเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เสถียรภาพเศรษฐกิจโดยรวมทั้งเสถียรภาพในประเทศ และเสถียรภาพ

ต่างประเทศอยู่ในเกณฑ์ดีมาโดยตลอด อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานยังคงอยู่ในช่วงเป้าหมายที่ร้อยละ 0 – 3.5 ของกรอบนโยบายการเงิน ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนต่อเงินดอลลาร์ สรอ. อยู่ระหว่าง 31 – 43 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ดุลบัญชีเดินสะพัดโดยรวมเกินดุลต่อเนื่อง ระดับทุนสำรองระหว่างประเทศอยู่ในเกณฑ์มั่นคง ด้านหนี้ต่างประเทศภาคธนาคารมียอดหนี้คงค้างเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.5 เท่า ในช่วงปี 2545 – 2553 ส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ยืมระยะสั้น เพื่อรองรับการทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของภาคธุรกิจที่มีมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่เงินบาทแข็งค่าและอีกส่วนหนึ่งเป็นสินเชื่อการค้า ซึ่งเป็นการกู้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นผลจากการโอนย้ายหนี้จากหนี้ภาครัฐมาเป็นหนี้ภาคธนาคาร ที่เกิดจากการควบรวมกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) กับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ส่วนเงินทุนเคลื่อนย้ายภาคธนาคาร เกินดุลเพิ่มขึ้น 4.5 เท่า ในช่วงเวลาดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า และการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ ทั้งหลักทรัพย์รัฐบาลต่างประเทศ และหลักทรัพย์รัฐบาลที่จำหน่ายในต่างประเทศ

5. สถานการณ์สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์

ในช่วงปี 2545 – 2553 สถานภาพของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งสถานการณ์ด้านสินเชื่อและเงินฝาก นับว่าปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้น กล่าวคือสินเชื่อเติบโตในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.3 ต่อปี และเงินฝากเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 4.5 ต่อปี การเติบโตดังกล่าว เป็นไปตามการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการขยายการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดช่วงปี 2545 – 2553 แต่ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้กลับลดลงอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงระยะเวลาดังกล่าว โดยเฉลี่ยลดลงร้อยละ 10 ต่อปี และจากการเพิ่มทุน ประกอบกับผลประกอบการที่มีกำไร ทำให้เงินกองทุนของธนาคารสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงสูงกว่าเกณฑ์ที่ทางการกำหนดร้อยละ 8.5 แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงแข็งแกร่ง และการมีความสามารถของธนาคารพาณิชย์ในการสนับสนุนและรองรับการขยายตัวของระบบธุรกิจได้ต่อเนื่องเป็นอย่างดี

5.1.2 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

จากการศึกษา ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย มีผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. การทดสอบปัญหา Multicollinearity และ Autocorrelation

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ทั้ง 4 ตัวในสมการในแบบจำลอง ปรากฏว่าตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีปัญหา Multicollinearity และ Autocorrelation กล่าวคือสามารถนำตัวแปรอิสระทุกตัวมาใช้ในสมการถดถอยในแบบจำลองที่ได้สร้างไว้ และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในสมการได้

2. ทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามและสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก (DEP) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO) และปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปตามข้อสมมติฐาน กล่าวคือปริมาณเงินฝาก (DEP) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ส่วนปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในประเทศไทย (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 แสดงผลการวิเคราะห์ทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามและสมมติฐาน

ตัวแปรอิสระ	ทิศทางความสัมพันธ์	สมมติฐาน
DEP	+	✓
GDP	+	✓
BO	+	✓
NPL	-	✓

หมายเหตุ ✓ ความสัมพันธ์ตรงตามสมมติฐาน   ✕ ความสัมพันธ์ไม่ตรงตามสมมติฐาน
+ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน   - มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม

3. ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรอิสระ

ผลการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวกับตัวแปรตาม ปรากฏว่าหากพิจารณาด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีตัวแปรอิสระที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก (DEP) และหากพิจารณาที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญอีก 1 ตัวแปร ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) สำหรับตัวแปรอิสระที่เหลือ ได้แก่ ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (BO) และปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางที่ 5.2) อย่างไรก็ตาม ปัจจัยทั้งหมดที่นำมาใช้ในการศึกษาสามารถอธิบายการ

เปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้ ร้อยละ 52 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 48 เกิดจากปัจจัยอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

ตารางที่ 5.2 แสดงผลการวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ	ระดับนัยสำคัญ (%)	นัยสำคัญทางสถิติ
DEP	99.9	✓
GDP	96.3	✓
BO	75.7	✗
NPL	21.0	✗

หมายเหตุ ✓ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ✗ ตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาปัจจัยที่กำหนดอุปทานสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1. จากผลการวิเคราะห์ พบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลมากที่สุดต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ มีเพียงปัจจัยเดียว คือปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ควรให้ความสำคัญกับการระดมเงินฝากในทุกรูปแบบให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเงินฝากประจำ ซึ่งเป็นเงินฝากระยะยาวที่มีกำหนดเวลาฝากที่แน่นอน ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มความสามารถในการหาแหล่งเงินทุน และเพื่อให้สามารถบริหารจัดการสินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถนำเงินฝากไปจัดสรรสินเชื่อให้แก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน และการอุปโภคบริโภค ส่งผลให้เกิดความเจริญเติบโตแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ

2. ตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในปริมาณเงินสินเชื่อให้กับผู้ขืมของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งก็หมายความว่าเมื่อเศรษฐกิจดี ย่อมมีผลต่อการขยายสินเชื่อของธนาคาร เนื่องจากเกิดภาวะเอื้ออำนวยต่อการลงทุน ประชาชนมีรายได้และจับจ่ายใช้สอยสูงขึ้น เกิดการสะพัดของเงิน และการแลกเปลี่ยนสินค้ามากขึ้น ดังนั้น รัฐบาลทุกประเทศควรจะใช้นโยบายและบริหารประเทศเพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เกิดการจ้างงาน และการ

ขยายตัวของเศรษฐกิจมากขึ้น ความขัดแย้งใดๆ ในสังคมที่จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของเศรษฐกิจ และสังคมควรจะได้รับการแก้ไขให้หมดไปโดยเร็ว

3. ในกรณีที่เศรษฐกิจฝืดเคือง ย่อมมีผลในทางตรงกันข้ามกับภาวะเศรษฐกิจดี กล่าวคือ ความต้องการขยายการลงทุนลดลง ประชาชนระมัดระวังในการใช้จ่าย โดยจะใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ดังนั้นรัฐบาลควรเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ เพื่อให้มีเงินหมุนเวียนในระบบมากขึ้น ขณะเดียวกันประชาชนต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด และภาคเอกชนต้องบริหารจัดการต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการ และเพิ่มปริมาณการขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งในที่สุดก็จะก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

5.2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ผลการวิเคราะห์ของสมการในแบบจำลองได้ค่า R^2 เท่ากับ 0.52 ซึ่งสามารถอธิบายความเคลื่อนไหวของปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้เพียงประมาณร้อยละ 52 เท่านั้น ส่วนที่เหลือร้อยละ 48 เป็นผลมาจากตัวแปรอิสระอื่นที่ไม่ได้ถูกนำมาพิจารณาในสมการนี้ ดังนั้น การศึกษาผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ครั้งต่อไป นอกเหนือจากปัจจัยทางเศรษฐกิจทั้ง 4 ตัว ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ ปริมาณเงินฝาก มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ และปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ควรนำปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น เช่น การเปิดเสรีทางการค้าจากการเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ประชาคมอาเซียน และอื่นๆ เป็นต้น รวมทั้งปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีใช้ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น ปัจจัยด้านการเมือง ภัยธรรมชาติ และโรคระบาด เป็นต้น มาเป็นตัวแปรอิสระร่วมด้วย เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. ธนาคารพาณิชย์ เป็นเพียงหน่วยหนึ่งของสถาบันการเงิน ยังมีสถาบันการเงินอื่นๆ ที่นับวันจะทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ธนาคารเฉพาะกิจที่เป็นธนาคารของรัฐ บริษัทเงินทุน บริษัทประกันภัย สหกรณ์ และกองทุนต่างๆ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินให้สินเชื่อของสถาบันการเงินอื่นด้วย เพื่อให้มีการศึกษาที่มีความครอบคลุมระบบการเงินทั้งหมดของประเทศมากขึ้น

ด

ร

บรรณานุกรม

ร

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เฉลิมพงษ์ คงเจริญ. (2547). เอกสารประกอบการสอน. การใช้โปรแกรม Eviews ร่วมกับ Gujarati, D. Basic Econometrics 4 th edition. 2003. Di6. กรุงเทพฯ.
- บริษัท ซี เอ อินเตอร์เนชั่นแนล อินฟอร์เมชั่น จำกัด. (2553). การศึกษาสถานภาพและความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง
- วรศ อูปปาดิก. (2533). เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2537). เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สต็อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง

วารสาร

- จิรพรรณ โอพาธนาเศรษฐ์, วสันต์ ยศสมแสน, ศิริพร ศิริปัญญาวัฒน์ และสมหมาย ศิริธรรม. (2551). การเข้าถึงแหล่งทุนและสาเหตุของการเกิด NPLs ของ SMEs : กรณีศึกษาภาคเหนือ. ส่วนวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ.
- จอมขวัญ ภูเจริญ, วราพร บุญมี, ศรีสุดา ปิงตระกูล, สุจันทร์ รัตนพงศ์เลขา และอารียา ปิงตระกูล. (2552). หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non – Performing Loan : NPL). (รายงานวิชาการ จัดการการเงิน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. รายงานเศรษฐกิจและการเงิน. ปี 2545 – 2553. กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2552). รายงานการกำกับดูแลสถาบันการเงิน 2551 : ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นกันยายน 2552. (รายงาน). กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2551). ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ในปี 2550. (ข่าว ฉบับที่ 6/2551). กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.
- _____. (2552). ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ปี 2551 และพัฒนา การที่สำคัญ. (ข่าว ฉบับที่ 5/2552). กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.
- _____. (2553). ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ปี 2552 และพัฒนา การที่สำคัญ. (ข่าว ฉบับที่ 7/2553). กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.
- _____. (2554). ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ปี 2553 และพัฒนา การที่สำคัญ. (ข่าว ฉบับที่ 6/2554). กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). **รู้จักบัญชีไทย : เศรษฐกิจไทยไตรมาส 4/ 2551 ติดลบได้อย่างไร**. กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.

บทความ

- กิตติภพ นุหั่นพฤษย์. (2545). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย ก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2540. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ไพโรจน์ ปีตภา. (2547). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ และธนาคารอาคารสงเคราะห์. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พรสวรรค์ จันทร์ตั้งศรี. (2546). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ช่วงก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจ (2535 – 2544). กรณีศึกษาธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัลลภา โรจน์พจนรัตน์. (2545). การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย ในช่วงปี 2540 – 2544. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- วิมล จินดาเงิน. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงิน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2551). ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ในปี 2550. (ข่าว ฉบับที่ 6/2551). กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.
- _____. (2552). ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ปี 2551 และพัฒนา การที่สำคัญ. (ข่าว ฉบับที่ 5/2552). กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.
- _____. (2553). ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ปี 2552 และพัฒนา การที่สำคัญ. (ข่าว ฉบับที่ 7/2553). กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.
- _____. (2554). ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ปี 2553 และพัฒนา การที่สำคัญ. (ข่าว ฉบับที่ 6/2554). กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). รู้จักบัญชีไทย : เศรษฐกิจ ไทยไตรมาส 4/ 2551 ติดลบได้อย่างไร. กรุงเทพฯ. ผู้แต่ง.

บทความ

- กิตติภพ นุห์สันพฤกษ์. (2545). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ไทย ก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2540. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชา ธุรกิจการเกษตร. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ไพโรจน์ ปีตาภา. (2547). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ และ ธนาคารอาคารสงเคราะห์. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พรสวรรค์ จันทร์ตั้งศรี. (2546). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขนาด ใหญ่ ช่วงก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจ (2535 – 2544). กรณีศึกษาธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัลลภา โรจน์พจนรัตน์. (2545). การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ไทย ในช่วงปี 2540 – 2544. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- วิมล จินดาเงิน. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงิน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

วิทยานิพนธ์

- ทยากร ชานิกประดิษฐ์. (2545). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อ : กรณีศึกษาธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน).** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรบุษ สิ้นสิริถาวร. (2540). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุษราคม ไกรฤทธิ. (2537). **ปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย : กรณีศึกษาในระดับภาค.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิวัฒน์ อรรถนิสาสุข. (2541). **ปัจจัยที่กำหนดอุปทานของสินเชื่อเพื่อการส่งออกของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุธานันท์ โพธิ์ชาธาร. (2539). **ปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- ชัยวัฒน์ จุลมนต์. (2006). **ระบบและปัญหาการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์.** สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2554, จาก <http://joticlub.exteen.com>
- ศุภวิสรรค์ ปัญญาสกุลวงศ์ และกฤษณ์ เข้มสระโส. (2553). **หลักการวิเคราะห์สินเชื่อ.** สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2554, จาก <http://www.thaihomemaster.com>
- ศรีจันทร์ ทานะจันทร์. (2009). **คู่มือการใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล.** สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2554, จาก <http://www.snru.ac.th>

ด

พ

ภาคผนวก

ค

ตารางภาคผนวก ก. ที่ 1 แสดงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาปี พ.ศ. 2545 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

ระยะเวลา	LOAN	DEP	GDP	BO	NPL
01 2545	4,413,210	5,229,603	812,458	363,299	469,982
02 2545	4,522,248	5,261,881	780,037	355,607	468,401
03 2545	4,574,565	5,127,426	789,845	342,626	468,564
04 2545	4,625,854	5,188,321	854,702	337,326	766,646
01 2546	4,662,106	5,265,732	868,512	305,890	776,876
02 2546	4,634,650	5,316,262	831,715	315,367	772,552
03 2546	4,658,335	5,364,083	842,416	294,263	750,341
04 2546	4,719,569	5,426,388	925,523	252,115	641,410
01 2547	4,930,728	5,649,902	926,696	240,951	617,142
02 2547	5,010,473	5,676,676	886,437	240,040	641,236
03 2547	5,235,068	5,754,371	895,134	306,347	627,741
04 2547	5,237,539	5,751,745	979,922	272,913	591,872
01 2548	5,279,215	5,882,591	959,975	247,226	595,851
02 2548	5,355,203	5,850,942	928,361	254,754	583,546
03 2548	5,557,272	6,148,321	944,173	288,167	576,471
04 2548	5,681,450	6,243,295	1,025,510	206,442	476,647
01 2549	5,784,778	6,578,936	1,018,621	269,315	472,573
02 2549	5,813,740	6,567,478	975,690	202,107	484,265
03 2549	5,850,499	6,692,486	989,089	242,906	484,451
04 2549	5,892,821	6,619,269	1,071,104	168,948	444,467
01 2550	5,941,164	6,776,905	1,065,589	139,251	449,143
02 2550	5,980,158	6,706,533	1,020,773	126,180	472,220
03 2550	6,073,702	6,813,122	1,043,868	121,155	485,255
04 2550	6,228,981	6,604,516	1,128,796	110,581	457,595
01 2551	6,840,880	6,957,464	1,082,224	120,769	469,462
02 2551	6,957,982	6,664,253	1,073,963	146,246	451,641
03 2551	7,162,358	6,813,123	1,075,757	145,158	435,650
04 2551	7,549,404	7,156,292	1,082,224	142,272	401,022
01 2552	7,590,922	7,248,263	1,053,066	139,095	420,176
02 2552	7,483,716	7,040,593	1,018,647	113,800	406,344
03 2552	7,571,752	6,968,588	1,045,615	131,977	405,488
04 2552	7,807,233	7,121,319	1,145,811	228,798	379,883
01 2553	8,151,476	7,216,937	1,179,635	242,660	371,316
02 2553	8,017,030	7,131,339	1,112,764	289,554	356,098
03 2553	8,259,212	7,191,833	1,114,342	323,112	346,717
04 2553	8,762,866	7,489,532	1,189,371	464,083	312,605

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางภาคผนวก ก. ที่ 2 แสดงการเปลี่ยนแปลงรายไตรมาสของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
ปี พ.ศ. 2545 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

ระยะเวลา	LOAN	DEP	GDP	BO	NPL
01 2545	103,774	151,021	812,458	-12,094	-4,009
02 2545	109,038	32,278	780,037	-7,692	-1,581
03 2545	52,317	-134,455	789,845	-12,981	163
04 2545	51,289	60,895	854,702	-5,300	298,082
01 2546	36,252	13,810	868,512	-31,436	10,230
02 2546	-27,456	50,530	831,715	9,477	-4,324
03 2546	23,685	47,821	842,416	-21,104	-22,211
04 2546	61,234	62,305	925,523	-42,148	-108,931
01 2547	211,159	223,514	926,696	-11,164	-24,268
02 2547	79,745	26,774	886,437	-911	24,094
03 2547	224,595	77,695	895,134	66,307	-13,495
04 2547	2,471	-2,626	979,922	-33,434	-35,869
01 2548	41,676	130,846	959,975	-25,687	3,979
02 2548	75,988	-31,649	928,361	7,528	-12,305
03 2548	202,069	297,379	944,173	33,413	-7,075
04 2548	124,178	94,974	1,025,510	-81,725	-99,824
01 2549	103,328	335,641	1,018,621	62,873	-4,074
02 2549	28,962	-11,458	975,690	-67,208	11,692
03 2549	36,759	125,008	989,089	40,799	186
04 2549	42,322	-73,217	1,071,104	-73,958	-39,984
01 2550	48,343	157,636	1,065,589	-29,697	4,676
02 2550	38,994	-70,372	1,020,773	-13,071	23,077
03 2550	93,544	106,589	1,043,868	-5,025	13,035
04 2550	155,279	-208,606	1,128,796	-10,574	-27,660
01 2551	611,899	352,948	1,082,224	10,188	11,867
02 2551	117,102	-293,211	1,073,963	25,477	-17,821
03 2551	204,376	148,870	1,075,757	-1,088	-15,991
04 2551	387,046	343,169	1,082,224	-2,886	-34,628
01 2552	41,518	91,971	1,053,066	-3,177	19,154
02 2552	-107,206	-207,670	1,018,647	-25,295	-13,832
03 2552	88,036	-72,005	1,045,615	18,177	-856
04 2552	235,481	152,731	1,145,811	96,821	-25,605
01 2553	344,243	95,618	1,179,635	13,862	-8,567
02 2553	-134,446	-85,598	1,112,764	46,894	-15,218
03 2553	242,182	60,494	1,114,342	33,558	-9,381
04 2553	503,654	297,699	1,189,371	140,971	-34,112

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการคำนวณ

ตารางภาคผนวก ข. ที่ 1 แสดงข้อมูลเศรษฐกิจที่สำคัญ ระหว่างปี 2545 – 2553

หน่วย : ล้านบาท ทรอ.

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
GDP ราคาคงที่ (%)	5.3	7.1	6.3	4.6	5.1	5.0	2.5	(2.3)	7.8
อัตราการเพิ่ม (ลด)	3.1	1.8	(0.8)	(1.7)	0.5	(0.1)	(2.5)	(4.8)	10.1
ดุลการค้า	2,739	3,759	1,460	(8,254)	994	12,782	(371)	19,388	14,083
ดุลบัญชีเดินสะพัด	4,685	4,784	2,767	(7,642)	2,315	15,682	2,157	21,866	14,837
เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ	38,924	42,148	49,832	52,066	66,985	87,455	111,008	138,418	172,129
สัดส่วนเงินสำรองต่อหนี้ระยะสั้น	326.60	386.53	261.44	225.80	245.80	257.10	330.30	417.80	368.22
อัตราเงินเฟ้อ (%)									
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	0.7	1.8	2.7	4.5	4.7	2.3	5.5	(0.9)	3.3
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	0.4	0.2	0.4	1.6	2.3	1.1	2.4	0.3	1.0
อัตราแลกเปลี่ยน (บาท : 1 ดอลลาร์ ทรอ.)	43.00	41.53	40.27	40.27	37.93	34.56	33.36	34.34	31.73
อัตราการเพิ่ม (ลด)	(3.3)	(3.5)	(2.9)	-	(5.8)	(8.9)	(3.5)	2.9	(7.6)
ดัชนีค่าเงินบาท (NEER) (%)	93.60	91.35	90.46	89.50	94.41	100.00	99.40	98.52	102.92
อัตราการเพิ่ม (ลด)	2.7	(2.4)	(1.0)	(1.1)	5.5	5.9	(0.6)	(0.9)	4.5
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิภาคธนาคาร	1,765	(2,381)	1,986	222	(7,427)	(1,083)	10,729	7,846	9,788
หนี้ต่างประเทศ	59,459	51,909	58,790	59,295	69,973	74,415	76,102	75,307	96,913
ระยะสั้น	11,919	10,904	19,060	23,057	27,247	34,016	33,604	33,128	46,746
ระยะยาว	47,540	41,005	39,730	36,238	42,726	40,399	42,499	42,179	50,185
หนี้ต่างประเทศภาคธนาคาร	8,136	7,045	7,069	6,038	6,729	6,362	7,194	10,344	20,525
ระยะสั้น	4,207	3,316	2,685	3,056	3,156	3,961	4,462	8,541	16,655
ระยะยาว	3,929	3,729	4,384	2,982	3,573	2,401	2,732	1,803	3,870
นักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ล้านคน)	10.8	10.0	11.7	11.5	13.8	14.5	14.3	14.1	16.0
อัตราการเพิ่ม (ลด)	6.9	(7.4)	16.5	(1.1)	20.0	4.6	(1.3)	(3.0)	13.5

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและการคำนวณ

ตารางภาคผนวก ข. ที่ 2 แสดงผลการคำนวณค่า Correlations

Variable	LOAN	DEP	GDP	BO	NPL
LOAN	1.000000	0.609351	0.413057	0.430016	-0.103481
DEP	0.609351	1.000000	0.096420	0.318626	-0.009192
GDP	0.413057	0.096420	1.000000	0.325893	-0.244226
BO	0.430016	0.318626	0.325893	1.000000	0.056692
NPL	-0.103481	-0.009192	-0.244226	0.056692	1.000000

ตารางภาคผนวก ข. ที่ 3 แสดงผลการคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม

Dependent Variable: LOAN
 Method: Least Squares
 Date: 08/29/11 Time: 12:59
 Sample: 2002Q1 2010Q4
 Included observations: 36

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DEP	0.518648	0.129227	4.013461	0.0004
GDP	0.406161	0.185876	2.185121	0.0366
BO	0.568825	0.477787	1.190540	0.2429
NPL	-0.089979	0.334333	-0.269131	0.7896
C	-315125.2	184973.3	-1.703625	0.0985

R-squared	0.520085	Mean dependent var	123706.4
Adjusted R-squared	0.458160	S.D. dependent var	151662.1
S.E. of regression	111638.1	Akaike info criterion	26.21216
Sum squared resid	3.86E+11	Schwarz criterion	26.43209
Log likelihood	-466.8188	Hannan-Quinn criter.	26.28892
F-statistic	8.398693	Durbin-Watson stat	1.760446
Prob(F-statistic)	0.000104		